

Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli
k úspešnému priebehu súťaže
Literárne Košice

organizátori súťaže

ISBN 978-80-89161-70-6

Literárne Košice sa vydarili aj v tomto pandemickom roku

Vyhlásenie výsledkov literárnej súťaže prebehlo aj tento rok online. Každý z porotcov ho ohodnotil ako veľmi úspešný a hlavne bohatý na počet prác. Celkovo sme obdržali 468 prác, 283 v próze a 185 v poézii.

Témy XXVI. ročníka vymýšľala aj tento rok Markéta Andričíková, sú to Najmilšie miesto na svete, Môj dedko vypil elixír mladosti a Čarovná kolobežka zarezonovali u detí a pedagógov. Do súťaže sa zapojili aj žiaci a školy z okolia Košíc a z iných miest Slovenska.

Chcem sa veľmi pekne poďakovať všetkým porotcom doc. Mgr. Markéte Andričíkovej, PhD.; prof. PhDr. Mariánovi Andričíkovi, PhD.; doc. Mgr. et Mgr. Jánovi Gavurovi, PhD. a v neposlednom rade doc. PhDr. Petrovi Karpinskému, PhD.

Poukazujeme na to, že tých dobrých prác bolo opäť o čosi viac. Miesto osemnástich cien ich nakoniec bolo až šesťdesiatšesť, čomu sa veľmi tešíme. Veríme, že mladých tvorcov budú múzy navštevovať aj naďalej.

Všetko dobré a do skorého videnia v knižnici.

PhDr. Kamila Prextová,
riaditeľka Knižnice pre mládež mesta Košice

Posudok básnických prác od Jána Gavuru

Témy: Čarovná kolobežka a Môj dedko vypil elixír mladosti

Milé poetky, milí básnici,

drahí moji „písači“ a „písačky“, ďakujem za bohatú nádielku básní na témy *Čarovná kolobežka* a *Môj dedko vypil elixír mladosti*. Bol som veľmi zvedavý, ako ste sa s tohtoročným zadáním úlohy popasovali, čo ste vymysleli a či ste sa poučili z minulých ročníkov. Viacerí z vás ste na Literárnych Košiciach už ako doma. A to je, samozrejme, len a len dobre.

Najprv som si myslel, že taká úžasná téma, ako je *Čarovná kolobežka*, to s prehľadom vyhrá nad témou s elixírom, ale mýlil som sa. Zdá sa, že oveľa radšej máte svojich deduškov, dedkov či starých otcov, hoci viacerí z vás, výmyselníci moji, ste spojili obe veci dohromady! A deduško posilnený elixírom mladosti vystrájal ostošeť a taká kolobežka, navyše aj čarovná, mu v tom vystrájaní ešte pomohla. Aj v jednej, aj v druhej téme sa vám mnohé nápady vydarili, a ak sa ste dokázali dotiahnuť nápad až do konca, výborná básnička bola na svete.

Možno si kladiete otázku, ako napísať báseň tak, aby sa páčila aj iným, aby sa páčila aj porote, ktorá by vydarenú báseň odmenila. Nuž cenu získali hlavne tie básne, kde sa objavila originálna myšlienka, kde rytmus bol správne vyladený a kde ste sa vyhli prvému riešeniu, ktoré sa vám ponúkalo. Báseň sa nerodí na počkanie, hoci je zvyčajne krátka. Ešte predtým, ako zoberiete pero do rúk, alebo otvoríte prázdnu stranu vo vašom počítači, musíte si dobre premyslieť, o čom báseň má byť. Niekedy stačí vymyslieť dobrý začiatok a potom to už ide samo, rovno „z briežka“ ako vaša čarovná kolobežka. Skúste si však pri vymýšľaní predstaviť

niekoľko možností. Neuspokojte sa hneď s prvým nápadom, lebo keď vás píše o tej istej téme päťdesiat, tak sa potom básne na seba podobajú a porotcovia nevedia vybrať, ktorá báseň je najlepšia. Hľadajte teda, skúšajte, experimentujte a nebojte sa čítať už napísané knihy. Pozrite si, ako to pred vami urobili iní. Nie preto, aby ste to od nich odpisovali, ale aby ste sa popri nich dozvedeli, čo všetko sa ešte pri písaní dá urobiť.

Možno sa vám zdá, že sa ako porotcovia trochu opakujeme, ale za tých pár rokov, čo sme pri tejto súťaži, sa pravidlá čítania a písania nezmenili. Do budúcnosti sa tiež skúste zamyslieť, čo nové a neošúchané by ste mohli k téme povedať. Bud'te aj naďalej osobní a aj keď báseň dopíšete, pamätajte si, že vaša práca ešte nie je hotová. Skúste sa na ňu po čase pozrieť a prečítať si ju nahlas. Tak si urobíte skúšku správnosti, či je každé slovo to najlepšie a či aj na tom najsprávnejšom mieste. Stále na to treba odvahy a chuť hrať sa s jazykom dovtedy, kým nevydá svoje literárne plody.

Na záver úprimne blahoželám oceneným a budem sa tešiť na vaše nové nápady v ďalšom ročníku Literárnych Košíc.

Srdečne pozdravuje *Ján Gavura*

doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.

Inštitút slovakistických a mediálnych štúdií

Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Posudok básnických prác od Mariána Andričíka

Téma: *Najmilšie miesto na svete*

Tohtoročná nádielka, bezmála sedemdesiat básnických prác na tému *Najmilšie miesto na svete*, priniesla okrem výraznej kvantitatívnej prevahy dievčat a viac-menej očakávaných spracovaní s témou domova či rodiny aj viacero nekonvenčných textov, ktoré sa či už s humorom alebo vážnejšie usilovali sprostredkovať originálne videnie svojich autorov a autoriek. To sa prejavilo napríklad aj vo využití motívov súčasnej koronakrízy a lockdownu pri hľadaní najmilšieho miesta na svete. Niektorí ho našli v knihe, iní v prírode, ba vyskytol sa aj výlet do minulosti, do čias dinosaurov. Dokonca v jednom prípade sa najmilším miestom stal husľový koncert či – čudujsa svete – škola!

Aj tento rok som dal pri hodnotení básní prednosť originalite a nekonvenčnosti pri uchopení zadanej témy pred dokonalosťou básnického remesla. Znamená to, že aj v ocenených básňach sa nájdú problematické miesta, tie však možno pri dobrej vôli odstrániť. Dôležitejšie je, že chlapci a dievčatá si aj v týchto neľahkých časoch zachovávajú humor, nadhľad či zmysel pre prekvapujúcu pointu.

Z ocenených autorov treba pochváliť Adriána Hudáka za vtipný prístup k téme, hutnosť výrazu, ako aj funkčné využitie nárečia v básni *Domek šumný*. Vážnejšie sa k téme postavila Lujza Lea Lavriková v básni *Kde sa cesty stretnú*, ktorú okrem dobre zvládnutého viazaného verša charakterizuje aj motív návštevy cintorína ako miesta uvedomenia si svojich koreňov. Podobný typ stroficky organizovanej poézie so zaujímavým využitím asonancie, tematicky čerpajúcej skôr zo sveta kníh a prírody, prináša báseň Anny Legátovej *Najmilšie miesto na svete*. Už tradične sa hlbavými

básňami písanými voľným veršom prezentujú žiaci a žiačky so Starej Ľubovne. Tentoraz k nim pribalili i štipku humoru, ako dosvedčuje báseň Lenky Starinskej *To miesto*, odkazujúca na svet pravekých jašterov.

Moje uznanie teda patrí tak oceneným, ako aj všetkým tým, ktorí ani v čase pandémie nezbúdajú na literatúru a pokladajú písanie poézie nielen za vonkajšiu povinnosť, ale najmä za vnútornú potrebu. Verme, že na budúci rok sa opäť budeme môcť stretnúť naživo a že motívy koronavírusu a lockdownu sa aj zo zaslaných básní vytratia do minulosti.

prof. PhDr. Marián Andričík, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

VYHODNOTENIE POÉZIE

Téma Čarovná kolobežka

(hodnotil Ján Gavura)

Cena poroty Ema Kolesárová

(ZŠ Drábova 3, Košice)

Ladislav Boroš

(ZŠ Drábova 3, Košice)

Michal Zimovčák

(ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Čestné uznanie:

Ján Bača

(ZŠ Bruselská 18, Košice)

Oliver Kokuľa

(ZŠ Bruselská 18, Košice)

Laura Harmadiová

(ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Miroslav Slivko

(ZŠ Krosnianska 4, Košice)

Simona Strečková

(ZŠ Ľudovíta Fullu, Maurerova 21, Košice)

Téma Môj dedko vypil elixír mladosti

(hodnotil Ján Gavura)

1. miesto: Maroš Ludvik

(ZŠ Drábova 3, Košice)

Soňa Čandíková

(ZUŠ Jána Melkoviča, Okružná 9, Stará Ľubovňa)

- 2. miesto:** Tomáš Horváth
(ZŠ Drábova 3, Košice)
Zara Čarnogurská
(ZŠ Drábova 3, Košice)
- 3. miesto:** neudelené

Čestné uznanie:

Alex Bega
(ZŠ Drábova 3, Košice)
Dávid Angelovič
(ZŠ Ľudovíta Fullu, Maurerova 21, Košice)
Karin Iglaiová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
Lucia Kaduková
(ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)
Martin Janoško
(ZŠ Krosnianska 4, Košice)
Patrik Gorej
(ZŠ Bukovecká 17, Košice)

Téma *Najmilšie miesto na svete*
(hodnotil Marián Andričík)

- 1. miesto:** Adrián Hudák
(ZŠ Drábova 3, Košice)
- 2. miesto:** Lujza Lea Lavriková
(ZŠ Okružná 17, Michalovce)
- 3. miesto:** Anna Legátová
(Spojená škola, D.Tatarku 7, Poprad)

Čestné uznanie:

Barbora Brindžáková

(ZŠ Krosnianska 4, Košice)

Bruno Plichta

(ZŠ Drábova 3, Košice)

Dávid Halčišák

(ZŠ sv. Košických mučeníkov, Čordákova 50, Košice)

Lenka Starinská

(ZUŠ Jána Melkoviča, Okružná 9, Stará Ľubovňa)

Lukáš Grman

(ZŠ Drábova 3, Košice)

Lukáš Hodorovský

(ZŠ Drábova 3, Košice)

Zuzana Sklenková

(ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)

Téma *Čarovná kolobežka*

Cena poroty

Ema Kolesárová

ZELENÁ KOLOBEŽKA

Pred Freshom sa objavila.

Zelená a záhadná.

Nikomu však nepatrila?

Kolobežka.

Čarovná?

Stála smutná.

Opustená.

Tak som sa k nej rozbehla.

Čítam návod.

Hľadám mobil.

Juj!

Funguje!

Som nadšená!

Vo vlasoch mi vietor veje!

Srdce sa mi šťastím chveje!

Kolobežka zázračná je.

Moja je.

A moja nie je.

Cena poroty
Ladislav Boroš

Živly

Vpredu kolo.
Vzadu kolo.
Každé kolo bežká.

Ktože by to
neuhádol.
Je to kolobežka.

Stanem na ňu.
Odrazím sa
A už letím z briežka.

Predné kolo.
Zadné kolo.
Veselo sa točí.

Len mi zrazu
malé mušky
vleteli do očí.

Predné kolo.
Zadné kolo.
Ušli z cesty práve.
Iba som sa
zapotácal.

Už sa váľam v tráve.

Zadné kolo.

Predné kolo.

Skladám ako viem.

Predné kolo.

Zadné kolo.

Hádam nepopletiem.

Voz ma, moja kolobežka!

Poletíme znova z briežka.

Fúkaj vetrík, ako chceš!

Nás už ťažko dobehneš!

Cena poroty

Michal Zimovčák

Čarovná Kolobežka

Na svete vravieva sa:

„Najlepšia je prirodzená krása!“

V továrni sa ale stala chyba,

kolobežku tam nazvali Ryba.

Bola ona v tom, že bude žiť v mori.

S tou predstavou sa už dlho borí.

Ako má vedieť, či to zvládne?

Bude plávať alebo žiť na dne?

Rybka nevedela, ako to vymyslí,
musela použiť všetky svoje výmysly.
Pondelok? Trénovať bude potápanie.
V utorok sa naučí plaziť po dne.

Streda bude časom naháňačiek na útese,
štvrtok bude malým sviatkom v plese,
Podporná skupina pre zvláštne ryby v piatok,
sobota a nedeľa, to je čas plný šarvátok.

Geniálny plán bol vymyslený!
Na recyklovaný papier detailne nakreslený.
Blížil sa už aj deň D,
kamoška ovca rybku ráno zobudila: „Bee!“
Došla rýchlo na tú pláž,
nepotrebovala kamufláž.
Skočila, čľup, do vody,
s rybami nemala žiadne nezhody.

Po čase si našla aj priateľku,
roztomilú zlatú rybku Nátierku.
„Ponúkam ti jedno kúzelné želanie,
pozor, máš iba jeden pokus na pranie.“

„Nuž, potom chcem byť taká ako ty,
plniť rybkám želania, ľuďom dávať klenoty.“
„Ja mám možno lepší nápad,
mohla by som ťa poslať na Divoký západ.“

„To sa mi veru páči,
budem sa prevážať, ako sa mi uráči.“

„Dobre, splním ti to pranie,
pridám k nemu malé venovanie.“

Zlatá rybka trikrát šplechla chvostom,
kolobežka sa ocitla pod čarovným mostom.
Nebol to obyčajný most, bola to dúha,
Slnko na ňu smiešne grimasy strúha.

„Vitaj tu u nás hore, mojko.
Toto je slečna Dúha a ja som Slnko.“
„Teší ma, ja som kolobežka Ryba,
sem hore ma poslala zlatá ryba.“

„Tak to si potom isto čarovná!
Nie si ty náhodou ciest kráľovná?“
„Netuším, kto som, chcela som ísť na západ,
to rybka dostala tento nápad.“
„Tak ja ti teda niečo poviem.
Toto nie je planéta Zem.
Zlatá rybka ťa poslala na Jupiter.“

„Nám tu pršia diamanty,
rozvážať ich budeš len ty.
Budeš nimi plniť prania,
všetkých detí najtajnejšie želania.“

„Odteraz si pre nás čarovná,
vitaj medzi nami, ciest kráľovná.“

Čestné uznanie

Ján Bača

Čarovná kolobežka

Dole briežkom tíško bežká,
moja stará kolobežka.
Kolesá sa krútia fičia,
na nikoho nezakričia.

Nezakričia, len sa krútia,
sprava sa k nám autá rútia.
Do vlasov mi vietor duje,
kolobežku unavuje.

Vezie ma, ja neviem kam,
radšej sa jej nepýtam.
Dole mestom trielime,
kam to vlastne mierime?

Povedala: „Len mi ver,
pôjdeme my na sever.“
Pýtam sa jej preto znova,
letíme do rozprávka.

Konečne viem cesty smer,
rozprávka je na sever.
Zrazu brána ako svet,
kolobežka vbehne hneď.

A už brzdí, zvonček zvoní,
navôkol sú všade slony.
Žirafy a leví kráľ,
na zvieratá dohliadal.

Tamto tučniak Kowalski
usmieva sa šibalsky.
Diego tiger, mamut Manny,
so Sidom sa naháňali.

Kolobežka tíško vraví:
„Pozri tamto, tam do trávy.“
Ferdo mravec rozkazuje,
mravenisko diriguje.

Poviem jej: „Len poďme ďalej.“
Zvonček cinkne víle malej.
Na pozdrav, či na známku,
zavezie ma do zámku.

Na zámku je veľký ples,
vyčistil sa čierny les,
od hávede, ježibaby,
na princov sa zmenia žaby.

Už to vidím, tamto je,
Popoluška tancuje.
Trochu s princom, potom bosá
vedľa dáma dlhonosá.

Za zámkom však vojsko stojí,

hádam to zas nepohnojí.
Kazisvet sa nenudí,
dostal výprask od ľudí.

Prefrčíme, zvonček cinká,
perinka tam jemnulinká.
Jakub na nás z neba sneží,
k Perinbabke prináleží.

Alžbetka je jeho milá,
od malička o nej sníval.
Smeje sa a vyvádza,
zubatá ho obchádza.

Rozprávково veľké, krásne,
z toho človek ticho žasne.
Ešte ďalej prosím pekne,
kolobežka nič neriekne.

Prosím znova, prosím pekne,
až nakoniec jasne riekne.
Drž sa pevne, poletíme,
zlého obra pozdravíme.

Už viem prečo, márna sláva,
z močiara už zase vstáva.
Veď to nie je obor veľký,
Shrek sa zdvihol od polievky.

Vedľa neho oslík milý,
nezdal sa mi otužilý.

Fiona sa len hlasno smeje,
skončili jej beznádeje.

Zvonček zvoní, musím preč,
nad všetkým však strácam reč.
Otočme to späť do briežka
moja zlatá kolobežka.

Nechce sa mi odtiaľ, ver,
vrátim sa sem na sever.
Vráti sa sem dole z briežka
aj čarovná kolobežka.

Čestné uznanie **Oliver Kokuľa**

Čarovná kolobežka

Behá si kade-tade po svete,
nikdy neviete, kde ju stretnete.
Navštívila Paríž, Londýn,
strávila tam zopár hodín.

V Rusku zasa na oplátku
strávila tiež dobu krátku.
V Prahe v podzemnom metre
nabehala kilometre.

Vo Varšave ochorela,
dobré že tam neumrela.

V Berlíne si oddýchla,
stretla tam fajn dvojníka.

V Benátkach si zaplávali
a holuby naháňali.
Vo Viedni sa pohádali,
na rozlúčku si zamávali.

Navštívila Bolíviu,
naháňala políciu.
V Bruseli ju videli,
všetko o nej vedeli.

Možno pôjde aj do Číny,
urobí tam somariny.
A tak ďalej krížom-krážom,
vyhýba sa len zimným štátom.

Čestné uznanie **Laura Harmadiová**

Báseň o čarovnej kolobežke

Štart.
A kde je môj cieľ?
S kolobežkou čarovnou kam dôjst' chcem?
Kolobežka rýchlo bežká.
Dáva pocit úžasný!
Keď mám vietor kolo uší
a srdce mi pritom búši,

cítim sa ako s krídlami.
Zavriem oči a dole rútim sa....
Voz ma, moja kolobežka!
Poletíme dolu z briežka!
Roztiahni krídla a leeeet'!
Spolu prežijeme nádherný let!
Zrazu počuť rachot nemilý,
kolieska má zradili.
Bola že to krása milá!
Kolobežku čarovnú som si dlho neužila.
Preto idem domov pešky
bez rozbitej kolobežky

Čestné uznanie

Miroslav Slivko

Čarovná kolobežka

Džin Kolobežkin
Potím sa,
tá chvíľa blíži sa,
na hodinách 12:34 ukazuje,
napätie vo mne sa stupňuje.

Je to tu, je to tak,
teší sa snád' každý žiak.
Cííííí, konečne zvoní,
a žiaci ako stádo koní...
Letné prázdniny sa začínajú...

Na vysvedčku samé jedna,

teší sa aj moja triedna.
Doma veľká pompa, sláva,
mamka, ocko darček dáva.

Očiam svojim neverím,
keď prekvapenie uvidím.
Dostal som ja kolobežku,
vyrobenú vedľa v Česku.

Na kolobežku naskočím,
a kolesá roztočím.
Idem ako šialený,
uskakujú stareny.
Taká rýchlosť na ulici?
Čudujú sa pamätníci.
Jazvečík vybehol z kríka,
dlhý ako harmonika.

Rýchlosť veľká, času málo,
tentokrát to nevydalo.
A už ležím dole v tráve,
konár duba mi dal po hlave.

Horná trojka chýba,
Koho je to chyba?
Zrazu hlasy počujem,
a tomu sa čudujem.

„Au, čo si opitý,
veď som celý rozbitý“.
Pozerám sa, nikde nik,

aj tak robí strašný krik.

„Pardon pane,
a či madam“?
Ozývam sa,
čisto hádam.

Aký pán,
a aká madam,
ja som džin,
Džin Kolobežkin.

Bože môj,
prosím Ťa pri mne stoj,
mám čarovného Džina,
asi mi prepína.

Vyber si tri miesta,
nie sú to len gestá.
Som čarovná, to už vieš,
tak kam, čo si vyberieš?

Najprv Paríž, potom Rím,
aj v Moskve sa zastavím,
ešte New York, Dubaj, Londýn,
a niekde, kde je veľa blondín.

Džin sa smeje, rehoce,
ešte nie sú Vianoce.
Naskoč, ide sa na vec,

budeš prekvapený starec.

Nejak sa mi nezdá cesta,
keď sa rútim centrom mesta,
kníhkupectvo Pantha Rei?
Sme tu správne veru hej.

Atlas sveta, smeje sa mi,
do čerta s kolobežkami...
Hovorím si tristo hromov,
idem ja už radšej domov.

Čestné uznanie Simona Strečková

Kúzelná kolobežka

Voz ma moja kolobežka
poletíme dolu z briežka.
Fúkaj vetrík ako chceš
nás už ťažko dobehneš.
Poletíme až do Česka,
budeme tam ešte dneska.

Kolobežka nemá farbu
vymysli si svoju maľbu.
Nemá ani žiadne kolesá,
no v rýchlosti srdce zaplesá.
Má len malý zvonček

počuje ho každý drobček.

Dole rýchlo pôjdeme,
čoskoro tam budeme.
Už vidím tam zelené pláne,
stromy, kvety, rieky známe.

Leť ty moja kolobežka,
bude to tam veľká pecka.
Pôjdeme aj do Prahy,
prejdeme si cestné dráhy.
Pozrieme aj české hrady,
nájdeme skryté poklady.

Praha veľké mesto je,
môj dedko o tom niečo vie.
Pozná mesto naspamäť
je mu len osemdesiatpäť.
Kolobežka bola jeho,
nedaroval mi ju smelo.
Vedel o jej prednostiach,
tajomstvách aj možnostiach.

Z Prahy je to kus do Ríma,
nečaká nás tam žiadna zima.
S kolobežkou prejdem svet,
tak neváhaj a pridaj sa hneď.

Téma *Môj dedko vypil elixír mladosti*

1.miesto

Maroš Ludvik

Pochabosť – mladosť

Môj dedko, mladík veľký.
Berie všetky rady z telky.

Chcete večne mladým byť?
Treba nápoj zvláštny piť!

Veru čudný je to mok.
Uberie vám
mesiac,
rok...

Čože je to rôčik len?
Húta dedko deň čo deň.

Namiešal si receptúru:
Čo dá telu inú kúru.
Tvár si hladí.
Vrások niet!
Omladol on!
O množstvo liet.

Hľadáme naň vyjavení.
Tento nápoj dedka mení.

Dedko kričí:
Stačí už!
Chcel som byť st'a mladý muž!

Ale sú to čáry-máry!
Zostal z neho:
Chlapec malý.
Ahoj, dedko, kamarát!
Pôjdeme sa spolu hrať?

Na hry detské nemá chuť.
Chcel by znova zostarnúť.

1.miesto

Soňa Čandíková

DEDKO

Na hlave nosí krehké motýle.
Vznášajú sa nado mnou,
niekedy ma štekli.
V rukách mu kvitnú stromy,
aj polená sa premenia na teplo.
V garáži potajomky čaruje.
Pokazeným veciam
vyrába krídla.

2.miesto

Tomáš Horváth

Deduško

Som už dedko.
Špeciálny prípad.
Na bicykli jazdím rád.
Len tie kosti!
Bolestí mám do sýtosti.

Kdeže je ten elixír mladosti?

Vedci spíte?
Autá len vyrábate...
Na Mars lietate.
Hotely k nebesiam.
A ja čakám a čakám.

ČAKÁM

Na nápoj mladosti.

Síl by som mal ako nik.
Bol by zo mňa závodník.

Háčik je však ale ten:
ELIXÍR MLADOSTI
JE
LEN
SEN

2.miesto
Zara Čarnogurská

Dedkove výmysly

Keď sa niečo môjho dedka zhostí,
nevšíma si
svoje kosti.
Vyzerá to tak,
akoby vypil

elixír mladosti.

Babka je hned' v pohotovosti!

Vyštaruje na svoj mostík.

A sem-tam

sa aj zlostí.

Že čo vystrája za hlúposti!

V tej tvrdohlavej pochybnosti!

Nehľadí on vôbec.

Čo je trendy

v súčasnosti.

Ten vo svojej ústretovosti

využíva vedomosti.

A vyhúta hocičo!

A tak dedko teší.

Nielen márných dvorných hostí.

Potom musí dlhšie postíť.

Babka tá vie!

Sa ho zhostiť!

Stiahne rýchlo!
Ten svoj chvostík.

A už sa len usmieva.
V blaženej to radosti.

Môj dedko.

Čestné uznanie
Alex Bega

Babkin nápoj

Dedo Vinco.
Jajbože!
Lavička ho premôže!
Ale kdeže!
Pozrite!
Bicepsy má ukryté.

Vytiahne ich spod rukáva.
A už čaj nám rozvoniava.

Vincko čaju neholduje.
Radšej pivko okoštuje.

Kosí trávu, rúbe drevo.
Na prechádzku. Ide smelo.

Korčule si ihneď nájde.
S vnúčatami na ľad zájde.

A čo je jeho životná zbroj?
Naša babka – tajný zdroj.

Čestné uznanie Dávid Angelovič

Uzdravenie

Môj starý dedko
bolí ho vždy všetko.
Chrbát, ruky, hlava
choroba mu v tele pláva.

Únavu má vždy,
v noci stále zle spí.
Už sa mu nechcelo žiť,
uzdravenie si nevie predstaviť.

Zrazu príde návšteva
v dverách ruky rozprestiera.
Dedko vždy je veľmi rád,
keď sa s vnukom môže hrať.

On je jeho veľké šťastie
chuť do života v ňom rastie.

Na ihrisku cvičí ako strela,
po uliciach rýchlo behá.
Jeho vnúčik je vždy táravý,
preto je s ním veľa zábavy.

Vnuk sa správa k nemu milo,
dedkovu tvár rozžiarilo.
Ľahšie sa mu svetom kráča,
v ústach má chuť koláča.

Deň sa ku konci chýli,
dedko je stále plný sily.

Pravá je tá radosť detská,
deň s vnúčikom je vždy pecka.

Dedko mi ešte pošušká,
do môjho malého uška -
prestala ma bolieť hlava, kosti,
ty si vnúčik milovaný
môj elixír mladosti.

Čestné uznanie **Karin Iglaiová**

Elixír

Mám ja dedka ako nik,
je to veľký huncútik.
Vymýšľa si stále čosi,
až sa babke ježia vlasy.

Naposledy, frajer veľký,
objednal si priamo z telky
elixír na zvláštnu moc
a prišlo ho veru dosť.

Každé ráno kvapky trochu
a hneď získal sily kopu.
Zváral, brúsil, pilil všetko.
Keď ho zrazu v krížoch seklo.

Dedko kričí, ruky dvíha
a babka sa iba díva.
Na elixír si už starý,
spamätaj sa, kým sa darí!

Vzala nápoj lepkavý,

vyliala ho do trávy.
Dedko smutne priznal vinu,
šupol kríže pod perinu.

Po dvoch týždňoch huncút milý
opäť nabral svoje sily.
Znova behá, lieta, skáče.
Čo pomohlo? No koláče!

Tie mu babka z veľkej lásky
napiekla hneď za tri tácky.
Orech, lekvár, na to mak
po bolesti ani znak.

Čestné uznanie **Lucia Kaduková**

Môj dedko vypil elixír mladosti

Dedko vypil čosi číre, čosi zvláštne,
čo v ňom prebudilo mladé vášne.
Začal sa správať trocha čudne,
ale vôbec to nevyzerá nudne.

Ráno, keď som vstala,
ohúrená som sa vzdala..
Dedko fešák s ryšavými vlasmi,
ktoré mu osiveli časmi.

Ďalšia vec mi prišla iná,
že dedko do mobilu zíra...
A ja som preňho len ako hmlovina!
Nejaké videá si prezerá,

asi si stiahol TIK-TOK, tak to vyzerá!

Po obede fotky robí na Instagram,
ja len oči prekvapene otváram.
Už viac sledovateľov má než ja!
Trošku som z toho taká nesvoja.

S mladými chodí po ulici,
už ho nespoznávajú ani rovesníci.
Pozerajú sa... Je to naozaj on?
Myslia si o ňom, že je asi blázon.

Po záhrade behá a na YouTube robí videá.
Neviem, skade tie nápady čerpá,
Ale musím uznať,
fakt dobre to vyzerá! 😊

Celá nešťastná je z neho babka,
môže za to asi tá čudná kvapka...

Čestné uznanie
Martin Janoško

Môj dedko vypil elixír mladosti

Môj dedko má 70,
čiže už je starý.
Ale super futbal hráva,
a tiež dobre varí.

Môj dedko má 70,

čo on to musí asi jesť,
keď zvládne spraviť každú prácu,
dokonca aj na strom liezť.

Naučil som ho hrať petanque,
celkom sa mu darí.
A aj keď má 70,
veľmi ho to baví.

Môj dedko je SUPERDEDKO,
skrýva všetky starosti.
Neviem, kde sa to v ňom berie -
Pil elixír mladosti?

Čestné uznanie
Patrik Gorej

Môj dedko vypil elixir mladosti

V životoch našich,
mamky, ocka niet.
Nechali nás samých,
žiaľom, strachom bdieť.

Ujal sa nás dedko,
opustil nás strach,
Chcel dať nám všetko,
kým obráti sa v prach.

Vymýšľal spôsoby,
ako žiť večne,
aj nemožné urobí,
nech sa nám necnie.

Hľadal dlhý čas,
trápil sa predlho,
opustiť nechcel nás,
žil už však mdlo.

Našiel ho nakoniec.
Elixír mladosti.
Tak skoro nezomrie,
zahodil starosti.

Deduško omladol
o mnoho rokov,
Nám všetkým bol,
niet na to slov.

Dospeli sme,
vlastné deti mali,
na deduška ale
stále pamätali.

Ako išli roky,

elixír slabol.
Posledné kroky
dedko nám zvládol.

Veľa nám dal,
staral sa, trápil,
veľa toho nemal,
ale pre nás čas zvrátil.

Večne pamätať
sľub sme dali.
Nikdy nezabúdať,
čo sme od neho vzali.

Že dôležitá je láska,
prekoná snáď všetko.
Aj času odolá zľahka.
To dokázal nám dedko.

Téma *Najmilšie miesto na svete*

1.miesto

Adrián Hudák

Domek šumný

Chatka.

V lese schovaná.

Stres dištančný zaháňa.

Únavu tú zkole vždycky.

Keď sme v zóne bordó.

Pšššš! Stíšky.

Oheň v krbe pukoce.

Vonku jeleň dupoce.

Zvieratá rôzne prichodia k nám.

Ja si tam "baterky" dobíjam.

Sídlo to v Zlatej Idke mám.

Baběnka dobrôtky pripravuje nám.

Len Azor večne ubrechaný.

Stvára divy a sa diví.

Pripájam si internet.

Ani jeho občas niet.

Signál často vrzgoce.
Sniežik hebký blkoe.

Hora hučí. Víchor skučí.
A potôčik žblnkoce.

Tak še učim, jako pridze.

V šumnom domku.

Bo ja frajer z Idice!!!

2.miesto

Lujza Lea Lavriková

Kde sa cesty stretnú

Tak ako každý rok kráčam lesom,
idem tadiaľ už hádam po stýkrát.
Medzi stromami stratená nie som,
no v mysli otvára sa tisíc vrát.

Blížim sa a vánok zosilnieva,
na ruke sa zdedený šperk sa vinie.
Aj dnes večer ako vždy sa stmieva.
Tam, kam idem, je to čímsi iné.

Kráčam bránou bez jedinej vety,
azda sa tu veky stretávajú,
kráčam, v rukách nesiem biele kvety.

Chvíle tu mi vždy tak veľa dajú.
Minulosť, prítomnosť i budúcnosť,
tieto tri sestry sa tu schádzajú.
Ja som tu už rokmi chýrny hosť,
poznané pocity ma vítajú.

Ľudia mne známi aj tí neznámi,
čo tu naveky odpočívajú.
Mám hlboké spojenie s predkami,
ktorí sa na mňa zhora dívajú.

Ako tu tak stojím, už isto viem,
že keď čas zapíše všetky listy,
keď šťastný život svoj prežijem,
tak osud raz spojí naše cesty

Zakaždým, keď zavítam do tohto mesta,
rodiska mojej drahej babičky,
sem – na *cintorín* vedie má cesta,
cesta cez zlínske lesné cestičky.

Čo opisujem možno zvláštne znie,
lež duša moja veľmi dobre vie,
toto miesto tým najmilším mi je,
veď *tu* ležia moje korene.

3.miesto

Anna Legátová

Najmilšie miesto na svete

Najmilšie miesto na svete
je niekde v mojej mysli,
kam prenesiem sa pri čítaní
zaujímavej knižky.

Navštívim rôzne krajiny,
cestujem tu i tam.
I keď kvôli lockdownu
v teple domova zostávam.

Zvedavo hltám ďalšie strany,
prežívam radosť s hrdinami,
ale i smútok, strach a obavy,
či hlavná postava krivdy napraví.

Pandémia dnes každého desí,
z telky zasa počuť len škaredé reči.
Vypínam techniku, balím si knihu,
odchádzam do lesa, dobiť si energiu.

Knihy a príroda čarovnú majú silu,
prinesú zvláštny pokoj do duše
a na ľudských srdciach
urobia krásnu ryhu.

Keď slnko večer zapadne
a z neba žiaria hviezdy,
tá harmónia krásna
mi v hlave stále hniezdi.

Čestné uznanie

Barbora Brindžáková

Mám také miesto

Mám také miesto,
malé a predsa rozľahlé.
Takých miest je sto,
toto však patrí iba mne.

V srdci rastie mi ako strom,
vzácné ako motýľ v dlani.
Všetko teplé, mäkké je v ňom,
ako mračná na svitaní.

Tam, v kvetoch mojich myšlienok
šantia malé kuriatka.
Spia v kalichoch prvosienok,
kým ich niekto pohladká.

Mám v ňom svoju rodinu,
všetkých tých, čo mi blízki sú.
Dvihnú ma nad hladinu,
vždy náladu mi povznesú.

Skrývam sa tu pred neistotou,
aj vtedy, keď ma všetko dráždi.
V bezpečí som tu pred temnotou
a také miesto snáď má každý.

Mám také miesto,

kde jemné hmly sa v tráve skrývajú,
kde miesto dažďa perly padajú,
kde tma vždy iba chlácholí
a každý strach sa rozdrolí.

A tiež také miesto,

kde ticho skloniť hlavu sa vždy dá,
kde vyrieši sa každá záhada,
kde pavučiny rosu chytajú,
snáď všetci taký svoj svet mávajú.

V ňom lásku cítiť v každej vete.
Pre mňa je najmilšie na svete.

Čestné uznanie Bruno Plichta

Čuntava

Krásne hory.

Lúky.

Lesy.

Volajú nás.

Bruno, kde si?

Kde?

Na Čuntavu.

Tam je miesto pre tvoju pohodu.

Nie je ďaleko od mesta,

Vedie k nej kľukatá cesta.

Čučoriedky. Huby. Lákajú.

Škovránky z chóru spievajú.

Potulky lesom ťahajú.

Večer na oblohe hviezdičky.

My pri ohníčku hudieme pesničky.

Na tento krásny čas

sa vždy teším o rok zas.

Čestné uznanie

Dávid Halčíšák

Najmilšie miesto na svete

Radosť, šťastie, láska všade,
dobrá tu je ako v sade.
Bosý behám v rannej tráve,
snažím sa utíšiť svoje srdce hravé.

Na tomto mieste pokoj nachádzam,
s kamarátmi sa tu rád prechádzam.
Na úsvite žiarivé slnko vítam,
s radosťou sa venujem novým aktivitám.

Na tomto mieste odvahu získavam,
svoje ciele z nej rád utkávam.
Hranice svoje prekonať sa učím,
so strachom a netrpezlivosťou sa lúčim.

Miesto moje najmilšie,
na tomto svete ho pre mňa niet.
Je to skôr pocit, láska a dobro,
pod', ukážem ti, v srdci ho mám mnoho.

Čestné uznanie
Lenka Starinská

TO MIESTO

tyrannosaurus rex
sa prechádza so svojou ex
dinosauricou

okolo nich
pterodaktyl
letí

brontosaurus
s brontosauruskou
triceratops
s triceratopskou

prechádzka hromadná
stegosaurus švihá chvostom

trachodon sa brodí ladne
hustým bujným porastom
pokojne aj vlasovým

vodný dino vyskočil
trachodon sa vytočil
na kolená padla celá krajina
od pádu sa rozpadávať začína

zachráňme svet

všetkých zvedavých chlapcov a dievčat
nech ten svet jedinečný
dinosaurov dávnej doby
zostane pre nás
najkrajším a najmilším miestom na zemi

Čestné uznanie

Lukáš Grman

Utajený raj

Ja mám svoje miesto rád.
Nie je to mesto.
Ten hluk a pach.

Je tam relax. Pokoj stád.
Nehrní sa tam dav.

Náruč štítov.
Riavy vôd.
Voňavý les.
Hubačka môže byť ešte dnes.
Jeleň, srna, tých tam je!
Tam na Zemi raj môj je.

Hádaj, hádaj!
Kde to je?
Moje ja ti to zatiaľ nepovie.

Čestné uznanie Lukáš Hodorovský

V posteli

Najkrajšie miesto na Zemi?
Hútam, hútam.
V posteli!
Mojej!
Zdá sa mi.

Sklopím viečka.
A som tam!
Tam si ja aj zalietam!

Inokedy s drakom bojujem.
Odvážny som, až sa čudujem.

O princeznú orodujem.
Tu trpaslík tam goliáš.
Aj Zuzanka Hraškovie!
Ešte aj Štúr na sneme!
A tá Samova ríša!
Cézar s gladiátormi pokúša.

Nemý otváram ústa!
A veľmi rád klopím do sna zrak.

Pod'me ďalej!
Hýb sa vlak!

Ten Západ je divokejší ako kovboji.
Winnetou a bizóni.
Napoleon pri Waterloo v bielych plátenkách!
Johanka z Arku? V botaskách?
A Čachtická pani celá v bielom
tancuje valčík s Beethovenom!
Paríž - Dakar – skvelí páni!
Tí s ťavami to nedali.
Sagan opäť v akcii.
Cyril na porche?
Metod na kolobežke?
Dobrý deň, páni!
Kam ste sa tentokrát vydali?

Robinson ma husto drme.
S Piatkom musíš do školy!

Ale ja viem, je to len sen!
A nikam sa nechodí!

Posteľ je moja kamoška!
Čo ma trápi, jej pošepkám
do uška ...

Čestné uznanie

Zuzana Sklenková

Tóny

Trhane sa nadýchla a jemne kývla na klaviristu
a on začal hrať.

V ušiach sa jej rozozvučali tóny klavíra
a ona začala spomínať.

V hľadisku bola len tma,
zrak sa jej oslepoval v bielych svetlách.
Nevzdala sa však a zahľadela sa za ne,
až kým nezbadala obrysy postáv sediacych na zamatových
sedadlách.

Klavír ďalej hral a jej sa pre očami zjavili tváre.
Tváre ľudí, ktoré jej boli príliš známe.
Práve oni museli vždy počúvať jej hranie doma,
aj vtedy, keď už to pre nich bola ťažká zóna.
A ona si uvedomila, ako ich má rada...

Klavirista hral búrlivé tóny
a ona spomínala aj na tie ťažké zvony.
Keď bola vyčerpaná a mala chuť všetko zabaliť.
No napriek tomu vytrvala zvuky ladiť.
A vtedy si uvedomila, čo pre ňu hudba znamená.
Neodlučiteľnú súčasť jej samej, ona sama...

Predohra bola takmer na konci
a klavirista sa na ňu významne pozrel, cítila dych na pleci.
Mala studené ruky.

Nasadila si husle pod bradu,
pred očami sa jej premietli všetky tie roky hudby pôrodu

Začala hrať.
Slákom rozozvučala struny.

A keď zahrála posledný tón, vedela,
že už nikdy tú skladbu nezahrá tak ako vtedy, ostala bledá...

V hľadisku ľudia začali tleskať a vstávať zo sedadiel.
a ona sa uklonila - vzlykom.
Síce videli huslistku v dlhých elegantných šatách,
ktorá podala ohromný výkon.
To, čo nevideli, boli slané cestičky na jej lícach v hmlách.

Biele svetlo reflektorov už nebolo také oslepujúce,
mohla si poobzerať všetky tie usmiate tváre vrúcne.
Cítila, že to miesto sa práve stalo jej najmilším,
pretože v ten večer
tam nechala kus svojho teplého srdca...

Posudok prozaických prác od Petra Karpinského

Téma: *Môj dedko vypil elixír mladosti*

„Môj dedko vypil elixír mladosti.“ Hm, zaujímavé. Aj ja by som taký elixír potreboval, hoci nie som dedko. Zbaviť sa pár rokov by bolo celkom fajn...

Presne toto som si povedal, keď som začal čítať literárne práce tohto ročníka súťaže Literárne Košice Jána Štiavnického. Bol som veľmi zvedavý, ako sa mladí autori s touto témou popasovali a taktiež som chcel vedieť, kde sa taký elixír mladosti dá pozháňať.

Nuž, spisovateľky a spisovatelia popustili uzdu fantázie a kúzelný nápoj nachádzali skoro všade – ukrytý na povale, v lese alebo na tajomnom, neznámom mieste, dal sa kúpiť na internete či v telemarketingu, mohla ho vyrobiť čarodejnica i samotný dedko-výmyselník. Rovnako prekvapujúce bolo, čo všetko mohol omladený deduško zažiť či vyparatiť po požití elixíru. Zaujímavé bolo, že dedko, z ktorého sa odrazu stal tínedžer, vystupoval často ako negatívny obraz súčasných detí – počúval hlasnú hudbu, neposlúchal rodičov (v tomto prípade babku), hral sa na počítači, neustále sa díval len do mobilu. Našťastie príbehy na konci prinášali isté ponaučenie, že čas sa dá stráviť aj zmysluplnejším spôsobom.

Väčšina textov spracovala ponúkanú tému priamočiaro – dedkovi sa po vypití tajomného nápoja na krátky čas vráti mladosť, čím prekvapí seba i svojich blízkych. Našťastie takéto kúzlo obyčajne trvalo len jeden deň a deduško sa potom vrátil späť do svojej pôvodnej podoby. Celkom ma prekvapilo, že hoci si vnúčatá dedkovu mladosť užili, predsa len chceli späť svojho pôvodného starého otca a to isté chcel aj deduško, mladosť je krásna, ale vnúčatá sú vnúčatá.

Iné texty poňali zadanú tému metaforicky a opisovali dedkov ako vitálnych a energických, ktorí síce majú svoje roky, no správajú sa, akoby potajme popíjali nejaký elixír mladosti.

Hoci jeden typ budoval na fantázii a druhý skôr vychádzal z osobných skúseností tvorcov, z oboch sálala úprimná láska k starým rodičom. Pri čítaní som mal veľmi dobrý pocit, pretože autorky a autori sa vyznávali k tomu, ako majú dedkov (aj babky) radi, ako im chýbajú (napríklad počas korony), ako ich navštevujú a ako im starí rodičia lásku opätujú. Naozaj to bolo veľmi milé a povzbudzujúce.

Každý z textov v sebe skrýval niečo pekné, zaujímavé a svojské, no keďže ide o súťaž, nemohli vyhrať všetci (aj keď by som si to veľmi želal). Pri hodnotení som teda vychádzal jednak z originality spracovania – ako inakšie sa dokáže mladý spisovateľ pozrieť na tému dedka a elixíru mladosti, čo nové prináša, čím tému obohacuje. Zároveň ma zaujímal aj spôsob spracovania, teda štylistika textu, jeho kompozícia, pointa, zvládnuté dialógy či opisy. Napriek tomu, že som si vytvoril takéto náročné kritéria hodnotenia, medzi ocenených sa dostalo veľmi veľa tvorcov a ani tí neocenení neboli o nič horší.

Napriek tomu, že sa mi doma žiadnu zázračnú medicínu nepodarilo vyrobiť, hoci sa v prácach nachádzali presné recepty na elixír mladosti, aj tak som veľmi spokojný s kvalitou i kvantitou prozaických prác venovaných danej téme.

Literárne Košice Jána Štiavnického sa opäť vydarili, za čo ďakujem súťažiacim, ich pedagógom a rodičom i organizátorom.

doc. PhDr. Peter Karpinský, PhD.

Inštitút slovakistických a mediálnych štúdií

Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove

Posudok prozaických prác od Markéty Andričíkovej

Témy: *Najmilšie miesto na svete a Čarovná kolobežka*

Tému *Najmilšie miesto na svete* som tento rok mladým autorom vymyslela aj preto, že sme všetci, viac ako inokedy, nútení byť doma. Zaujímalo ma, aké všelijaké miesta môžu byť pre nás práve tie najmilšie, aj keď sa nemôžeme reálne veľmi presúvať. A všeličo pekné som si v textoch mladých autorov prečítala. Najmilšie miesta sa v príbehoch často spájali s najmilšími ľuďmi. Tieto príbehy v zásade hovorili o tom, že nie je až také dôležité, kde sme, ale s kým sme. Iné príbehy sa spájali s priestorom vlastnej izby, či postele, kde sa môžeme ukryť ako v bezpečnej ulite a snívať. Predstavy najmilšieho miesta na svete sa tiež často premietali aj do konkrétnych lokalít – vo Vysokých Tatrách, pri mori, v korunách stromov, v lese... Práve les bol často miestom, kde sa hrdinovia alebo hrdinky príbehov cítili sami sebou, mohli sa zhlboka nadýchnuť, nechať prehovoriť svoju dušu, svoje pocity.

Niektoré najmilšie miesta mali rozprávkový, fantastický nádych. Boli to miesta, kde kedysi žili naši predkovia, alebo aj miesta, kde sa môže každý cítiť ako princ či princezná.

Za veľmi originálne umiestnenie najmilšieho miesta som pokladala priestor vo vlastnej hlave – a tiež v električke č. 6, kde sa nachádza sedadlo, na ktorom raz sedel niekto vzácny.

Téma: Čarovná kolobežka

Pri tejto téme som očakávala viac fantasticky a rozprávkovo ladených textov a dá sa povedať, že moje očakávania sa do veľkej miery aj naplnili. Čarovná kolobežka bola v mnohých príbehoch prostriedkom na prenos do iného sveta – minulého, budúceho alebo rozprávkového – často to bola lietajúca kolobežka, ktorá dokázala svojich majiteľov preniesť v krátkom čase na rôzne miesta na svete – od Paríža až po New York, z Austrálie do Afriky a podobne.

Niekedy bola kolobežka dôležitým prostriedkom pri konaní dobrých skutkov, inokedy dodávala majiteľom neodolateľný šarm. Pre jedného zaujímavého rozprávača by bola kolobežka čarovnou vtedy, keby dokázala zrýchliť čas povinností a spomaliť čas radosti a zábavy.

V jednom vážnom príbehu, bola čarovná kolobežka uložená v kufri dievčatka odvečeného do koncentračného tábora. Už nikdy sa na ňu nepostavilo...

Zaujímavý bol aj príbeh, kde sa na čarovných kolobežkách usilovne premávali neuróny v ľudskom mozgu, aby jeho nositeľ mohol každý deň čo najlepšie „fungovať“.

Tento rok som si prečítala veľmi bohatú nádielku príbehov. Každý z nich bol pre mňa niečím zaujímavý a obohacujúci. Pri rozhodovaní o tých najlepších som sa zameriavala jednak na

originálny nápad a takisto na kvalitu spracovania (ako bol vybudovaný príbeh, ako v ňom pôsobili dialógy, ak tam boli), a tiež na jazykovo-štylistickú úroveň textov.

Ďakujem všetkým súťažiacim, ich pedagógom, rodičom a všetkým, ktorí sa podieľali a podieľajú na budovaní sveta príbehov. Teším sa na všetky ďalšie, ktoré nám život prinesie.

doc. Mgr. Markéta Andričíková, PhD.

Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

VYHODNOTENIE PRÓZY

Téma Môj dedko vypil elixír mladosti

(hodnotil Peter Karpinský)

- 1. miesto:** Alexandra Barillová
(Spojená škola, D.Tatarku 7, Poprad)
- 2. miesto:** Adrian Rimek
(ZŠ Ľudovíta Fullu, Maurerova 21, Košice)
Anna Javorová
(ZŠ Tomášikova 31, Košice)
Daniel Imrich
(ZŠ ako organizačná zložka Spojenej školy,
Dukelská 30, Giraltovce)
- 3.miesto:** Ema Jeleňová
(ZUŠ Jána Melkoviča, Okružná 9, Stará Ľubovňa)
Hana Volšíková
(ZŠ Tomášikova 31, Košice)
Nela Kovalčíková
(ZŠ Staničná 13, Košice)

Čestné uznanie:

Adelka Pavlovičová
(ZŠ Družicová 4, Košice)
Alexandra Štullerová
(ZŠ Staničná 13, Košice)
Angela Argalášová
(ZŠ Važecká 11, Prešov)
Anna Mária Sudzinová
(ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)
Ester Harčarová
(ZŠ Postupimská 37, Košice)
Ivana Kulbaková

(ZŠ s MŠ Pečovská Nová Ves)
Jakub Čarnický
(ZŠ s MŠ NálepkoVo)
Karolína Goliašová
(ZŠ Ľudovíta Fullu, Maurerova 21, Košice)
Katarína Schutzová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
Kristína Žoffčáková
(ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)
Matej Zaremský
(ZŠ Ľudovíta Fullu, Maurerova 21, Košice)
Samuel Bartík
(ZŠ Jozefa Horáka, P. Dobšinského 17, Banská Štiavnica)
Samuel Petrik
(ZŠ Trebišovská 10, Košice)
Sofia Čampová
(Evanjelické gymnázium J.A. Komenského, Košice)
Tamara Genčúrová
(ZŠ Mateja Lechkého, Košice)

Téma Najmilšie miesto na svete
(hodnotila Markéta Andričíková)

- 1. miesto:** Zuzana Šályová
(SZŠ Didacticus, Košice)
- 2. miesto:** Tobiáš Rozdilský
(ZŠ Komenského 22, Svidník)
- 3.miesto:** Sofia Sara Müllnerová
(ZŠ Jozefa Horáka, P. Dobšinského č. 17,
Banská Štiavnica)

Čestné uznanie:

Diana Buštorová
(ZŠ Jozefa Horáka, P.Dobšinského 17, Banská Štiavnica)

Ema Poláčiková
(Gymnázium a ZŠ S. Máraiho, Kuzmányho 6, Košice)
Hana Vorobelová
(Základná škola, Kúpeľná 2, 080 01 Prešov)
Martin Nosian
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
Vanesa Gumančíková
(ZŠ Bruselská 18, Košice)

Téma Čarovná kolobežka
(hodnotila Markéta Andričíková)

- 1. miesto:** Martin Marko
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
2. miesto: Žofia Farkašová
(Gymnázium a ZŠ Sándora Máraiho,
Kuzmányho 6, Košice)
3.miesto: Jakub Susa
(ZŠ Tomášikova 31, Košice)

Čestné uznanie:
Adriana Blyšťanová
(ZŠ Gemerská 2, Košice)
Žofia Balogová
(ZŠ Bruselská 18, Košice)
Eva Gregová
(ZŠ Ľudovíta Fullu, Maurerova 21, Košice)
Katarína Marcziová
(ZŠ sv. Cyrila a Metoda, Bernolákova 18, Košice)
Matea Kolárová
(ZŠ Jána Čajaka, Báčsky Petrovec, Srbsko)

Téma Môj dedko vypil elixír mladosti

1.miesto

Alexandra Barillová

Môj dedko vypil elixír mladosti

„Dedko a ukážeš mi tvoje fotky z mladosti?“ opýtal sa môj deväťročný vnúčik Samko.

„Samozrejme, chcel by si vidieť fotky z vojny, s mojimi kamarátmi alebo moje zvieratká?“

„Hmm, a čo tak tvoje fotky s babičkou?“

Samko nikdy svoju babičku nepoznal. Zomrela dva roky pred jeho narodením. Spomienka na ňu ma trochu rozľútosť, no nesmel som to dať najavo pred vnukom. Bola to jediná žena, ktorú som miloval. Bola to charizmatická žena. Skutočná dáma. Vždy videla v ľuďoch len to dobré, nikoho neohovárala, ani svojich nepriateľov. Diplomacká žena, pani doktorka, však náhle umrela v práci. Dostala infarkt. Aj keď sa ju jej kolegovia snažili zachrániť, nedalo sa.

„Dedko? Máš predsa aj fotky s babičkou, že?“

„Ale samozrejme. Idem ich doniesť.“

Samko sa celý čas horlivo vypytoval, aká bola jeho stará mama, ako sme sa spoznali, čím bola. Veľmi ho to zaujímalo a bolo vidieť, že moje rozprávanie a historky ho bavia. Ach, ako mi len bolo dobre, keď som bol mladý. Navštíviť ma teraz príde jedine Samko. To už máte tak: deti rozlezené vo svete, a aj ten jeden syn, čo ostal v domovine sa so mnou na moje staré kolená poškriepil. Ach, keby som mohol byť zase mladý!

Keď som išiel neskôr v ten deň cez mesto, zaujal ma nápis na opustenom obchode. „Elixír mladosti v predaji!! Nepremeškajte ponuku, ktorá sa naskytne raz za život.“ Je to znamenie? Vidieť

takýto nápis v ten istý deň, ako som nad tým premýšľal? No, obchod je aj tak pravdepodobne zatvorený, už roky tam visí tabuľka „na prenájom“. Vošiel som dnu. Prekvapilo ma teplo obchodu. Za pultom stál akýsi pán. Pôsoobil na mňa zvláštnym, nedôverčivým dojmom. Mal na sebe tmavý kabát, okuliare v tvare polmesiačika a zatočené fúzy.

„Dobrý deň, pán Peter. Tušil som, že prídete.“

Počkať, počkať. Odkiaľ môže neznámy chlap, ktorého vidím prvý raz v živote vedieť moje meno a úmysel, s ktorým som prišiel?

„Elixír mladosti, nemýlim sa?“

„Nie...“

„Výborne. Tu máte dávku elixíru. Vypite ju, keď budete pripravený zažiť svoju mladosť.“

Čo sa práve stalo? V šoku som si pretrel oči, ale keď som ich otvoril, neznámy cudzinec tam už nebol. Obchodom zase zavial chlad prázdnoty. Nebodaj halucinujem?

Prišiel som domov a sedel v kresle s elixírom v ruke snád' celé hodiny. Pre Samka si už medzičasom prišiel jeho otec. Znovu som ostal sám. Pocit osamelosti ma nakoniec dohnal k môjmu rozhodnutiu. Elixír som vypil. Chvíľu mi bolo nevoľno, tak som si išiel ľahnúť. Nič sa nezmenilo. Ten blázon v obchode ma pekne oklamal.

Ráno som sa však zobudil s iným pocitom. Neboleli ma kríže ani kolená. Myslel som si, že za to môže ten elixír, a že názov „elixír mladosti“ je len metaforický, keďže sa zo mňa nestal opäť mládenec, ale zbavil ma mojej bolesti. Z omylu ma však vyviedol až jeden moment. Môj odraz v zrkadle. Opäť zo mňa bol mladý muž! Ten šarlatán ma naozaj vrátil v čase. Vyzrel som vonku. Všetko ako za mojich čias. Nemohol som tomu uveriť. Ale uvedomil som si, že je pracovný deň, mám 22 rokov a študujem na pedagogickej univerzite. Po škole som sa stretol s mojou vtedy-

frajerkou. Ach, aká bola krásna. Tak veľmi mi chýba. Tak veľmi som si užíval svoju mladosť, že som úplne zabudol na môj život, ktorý som žil pred užitím elixíru. Zabudol som na to, že mám vnuka a deti. Teraz som si užíval prítomnosť. Až do momentu, kedy sa to nečakane zvrtilo. S otcom som nikdy nemal dobrý vzťah. No keď som sa vrátil z povinnej vojenčiny, pohádali sme sa na život a na smrť. Hrdosť som zdedil po ňom. Hrdosť, ktorá nedovolila ani jednému ospravedlniť sa. Mama mi v ten večer zavolala, že otec sa nemá dobre a pravdepodobne prežíva svoje posledné chvíle. Utekala som za nimi. Mrzelo ma, že som sa s otcom nestihol pomeriť. Keď som tam stál s matkou v objatí, moja hrdosť sa zlomila. Večer som nemohol zaspať. Mal som výčitky, že som sa s otcom nestihol rozlúčiť.

Znovu mi prišlo nevoľno. Keď som sa ráno zobudil vo svojej posteli s bolesťami, vedel som, že účinok elixíru skončil. Nebol to celé len sen? Alebo to bolo reálne? Na tom mi teraz nezáležalo. Uvedomil som si, že nikto nevie, kedy odídem na lepšie miesto aj ja a nechcel by som odísť rozhádaný so svojím synom. Keď mi pred obedom doniesol Samka, zavolať som ho dnu. Protestoval, no na moje naliehanie povolil.

„Dáš si kávu alebo čaj?“

„Kávu. No ale k veci. Prečo si ma zavolať dnu?“

„Tomáš, ja sa s tebou nechcem hádať. Dnes v noci... som mal sen. Bol som opäť mladý a nestihol som sa udobriť so svojím otcom. Nikto nevie, koľko času mi ostáva a nechcem aby to bol aj náš prípad.“

„Asi máš pravdu. Už dlhšie som nad tým premýšľal, ale nemal som odvahy. Veď ma poznáš.“

„Tú hrdosť máš po mne,“ zasmial som sa. Do večera sme sa svorne rozprávali. A mohol za to práve elixír.

2.miesto

Adrian Rimek

Môj dedko vypil elixír mladosti

Hurá prázdniny! Od zajtra žiadne úlohy a učenie! Nastal čas vytúženého oddychu. S radosťou sa ponáhl'am domov, vysvedčenie bolo výborné a s kamošmi sme sa dohodli, že pôjdeme zajtra na kúpalisko. Keď som vošiel do bytu, mamka bola doma. Hneď som sa pochválil svojím vysvedčením. Mamka pre mňa radostnú správu nemala. „Zbaľ si nejaké oblečenie a pyžamo, víkend stráviš u dedka. Ja musím odísť na služobnú cestu a sám tu zostať nemôžeš. Dedovi som už volala, čaká ťa a teší sa na teba.“ Zosmutnel som. Dedo býva na dedine. Nemá wifi ani satelit. V susedstve nemám ani kamarátov. Deda mám rád, ale je starý a nie je s ním vôbec zábava. Vždy sa tam veľmi nudím.

Keď som prišiel, dedo pracoval v záhrade. Videl na mne, že sa mi nepáči predstava víkendu na dedine. Povedal som mu, že som mal iné plány s kamarátmi. Dedo ma chcel potešiť a vytiahol spod schodiska futbalovú loptu. „Aj my si urobíme zábavu!“ prihral mi loptu. Kopol som ju naspäť. „Jeden na jedného? Bránka je tamto medzi stromami,“ povedal a začal s loptou žonglovať. Obral som ho o loptu a mieril som si to k bránke. Vystrelil som a: „Gól!“ zakričal som. „Šikovný, ale hneď príde odvet,“ povedal dedo, zohol sa pre loptu a „krek“.... nevedel sa viac vyrovnáť. Seklo ho v krížoch. Odprevadil som ho do domu a uložil na posteľ. „Keď si oddýchnem, pokračujeme,“ povedal. No videl som, ako ho bolí každý malý pohyb. „Pôjdem za tetou Jolkou, možno bude mať liek na tvoje bolesti.“

Vybehol som z domu. Teta Jolka bývala vo vedľajšom dome. Keď som bol u deda, zvykla mi cez plot podať čerstvo upečené buchty alebo všelijaké dobroty. Bola ku mne vždy milá. V dedine však o nej rozprávali, že je čarodejnica-bosorka. Chodila do lesa na bylinky aj v noci. Zbierala liečivé rastlinky a vyrábala z nich vodičky na rôzne choroby. Zaklopal som u tety na dvere. Bola rada, že ma vidí a hneď ma zavolala dnu. Porozprával som jej o dedovom úraze, aj o tom, že sa mi nechce byť na dedine, kde sa vždy nudím. A ešte sa budem musieť postarať o chorého dedka. Teta Jolka chvíľu rozmýšľala, potom doniesla vodičku v malej fľaštičke. „Tento zázrak vyrieši tvoje starosti a možno zachráni aj tvoj prázdninový víkend. Nalej ho večer dedovi do čaju a dohliadni, nech to vypije celé,“ prikázala mi. Poďakoval som sa a odišiel som.

Večer som dedovi prichystal čajík aj s liečivou medicínou. Dedo to vypil, a keďže v telke nebol zaujímavý program, išli sme spať. Ráno ma zobudilo pískanie. Ozývalo sa z kuchyne. Super, pomyslel som si. Dedovi sa polepšilo. Otvorím dvere a v kuchyni stojí cudzí chlap. Preľakol som sa a utiekol som k tete Jolke. „Teta, teta, v dome je cudzí človek, čo mám robiť?! Je v kuchyni a vypiskuje si!“ Teta bola zvedavá a vybrala sa so mnou do nášho domu. Otvorili sme dvere na kuchyni a v tom sa teta začala smiať. Pozeral som sa na ňu ako puk. „Hihihihhi, funguje to! Hihihhi, funguje!“ Chlap sa na nás zadíval. „Čo tu robíš Jolka? Chcel som sa ti ísť poďakovať za skvelú medicínu, nič ma už nebolí a cítim sa ako znovuzrodený!“ „A videl si sa už v zrkadle?“ opýtala sa teta. „Prečo? Čo sa stalo?“ Jolka sa zasmiala. „Milý môj Paťko. Toto je tvoj starý otec v mladom vydaní!“ Vypleštil som oči. „A to... ako je toto... čo sa stalo...?“ zahabkal som. K slovu sa nevedel dostať ani dedo, len zísal do zrkadla. „Už dlhšie sa zaoberám výrobou elixíru mladosti a vidím, že sa mi darí. Odskúšala som to zatiaľ len

na sebe, ale po rozhovore s tebou, Paťko, som si povedala, že skúsím, ako zaúčinkuje na tvojho deda. Bohužiaľ, elixír funguje iba jeden deň, takže, chlapci moji, nestrácajte čas a užívajte si tento zázrak.“ Otočila sa a odišla.

Stáli sme tam a pozerali na seba a do zrkadla. Bolo to skutočné. Dedo bol mladý, fešný, silný, akoby mal tridsať. „No tak, Paťko, čo by si dnes chcel robiť? Aj keď je to neuveriteľné, mám sily za troch, nič ma nebolí, tak vymysli, čo by si chcel podniknúť.“ „Neviem sa spamätať, vymysli niečo ty.“ No tak dedo vymýšľal. Zobrali sme loptu a bežali spolu na futbalové ihrisko. Tam sme sa zoznámili so skupinkou mladých futbalistov, s ktorými sme si zahrali super zápas. Dedo bol hviezda, strelil tri góly! Poobede ma dedo zobral k jazierku. Skákali sme z mostíka do naozaj hlbkej vody. Vôbec som sa nebál. Dedo bol vynikajúci plavec. V podvečer hlásil rozhlas, že na hornom konci dediny sa rozložili kolotoče. Oči mi zasvietili. Na ozajstných atrakciách som nikdy nebol, mamka mala strach z výšok a na kolotoči jej bývalo zle. A samého ma nikdy nepustila. Dedo bol však nadšený ako ja. Zobral ma na reťazovku, ruské kolo, húsenkovú dráhu aj na elektrické autíčka. Kúpil mi aj super obrovskú cukrovú vatú. Večer sme sedeli pred domom a urobili si malý ohňostroj, ktorý sme kúpili pri stánku s petardami. Prial som si, aby deň nikdy neskončil. Ale akosi som zaspal dedovi na ramene pri pozorovaní hviezdnej oblohy.

Ráno som sa zobudil a bežal som hneď za dedom. Sedel v kuchyni a chystal mi raňajky. Zase bolo všetko po starom. Dohodli sme sa, že mamke o našom dobrodružstve nič nepovieme, bude to naše obrovské tajomstvo. „Možno si to ešte niekedy zopakujeme,“ povedal dedo. Žmurkli sme na seba. Mám najlepšího dedka na svete!

2.miesto

Anna Javorová

Môj dedko vypil elixír mladosti

V to ráno som sa zobudila, tak ako každé ráno, okolo pol deviatej, ale to som ešte nevedela, čo ma v ten deň čaká.

Ale pekne po poriadku. Volám sa Soňa, mám 12 rokov a bývam s rodičmi a trojročným bratom v Košiciach. Každý deň prežívam to isté. Budíček, raňajky, prechádzka, oddych, obed... Čo Vám poviem, skrátka nuda.

No jedného dňa bolo všetko inak. Nielenže nám došli moje obľúbené cereálie, rozliala som misku s mliekom a ešte k tomu môj brat spustil taký rev, že sa to už doma nedalo vydržať.

„Mamiiiiiiii, môžem ísť k dedovi?“ spýtala som sa, keďže dedko býva celkom blízko a chodievam k nemu na bicykli dosť často.

„Áno, ale dávaj si pozor na cestu a do večera buď doma,“ povedala mama.

Vbehla som do garáže, vytiahla svoj bicykel a vyšla na ulicu. Dedo býva o dve ulice ďalej tesne pod hustým lesom. Cesta mi netrvala dlho. Dedov dom je malý drevený domček pripomínajúci lesnú chatu, nevyzerá veľmi luxusne, ale vo vnútri je veľmi útulný. Má tam veľa zaujímavých vecí, o ktorých ani neviem, na čo slúžia. Aj preto k nemu rada chodím. Veľmi som sa tešila, že spolu niečo vymyslíme, no už pri vchádzaní dovnútra som si všimla, že niečo nie je v poriadku. Veci boli rozhádzané a na zemi ležal dedov zápisník, ktorý si stráži ako oko v hlave. V prvej chvíli mi napadli rôzne predstavy, uniesli ho mimozemšťania alebo si poňho prišli tajní agenti, kvôli jeho vynálezom, no spomenula som si, ako mi raz rozprával o čudných tvoroch, kameniakoch, ktorí ho občas

navštívili. Zdvihla som zo zeme dedov zápisník a tam bolo napísané:

ELIXÍR MLADOSTI

- ranná rosa z lopúchov

- slzy šťastia

- rozdrvené ručičky hodínok

- prášok z krídel motýľa času

Všetko zmiešať v kotlíku a nechať variť, kým sa nesfarbí doružova, potom nechať celú noc na mesačnom svite. Elixír Vás omladí o ...

Ďalšie stránky boli zničené. Nemohla som uveriť vlastným očiam. To vytvoril môj dedko? A kde teraz je? Žeby to boli kameniaci? Uniesli ho!

Dedko mi o nich hovoril, že sú vysokí a širokí 50 cm, majú dve nohy a dve ruky ako ľudia, majú veľmi hrubú kožu a sú pokrytí tvrdými kamennými výčnelkami. Na hlave majú kôru zo stromov a na nej rastie mach a paprade kvôli maskovaniu. Bývajú hlboko v lese a cesta k nim vedie popri potoku. Vchod do ich podzemia sa mal nachádzať pri veľkom strome obklopenom hustým papradím a kameňmi.

Neváhala som ani chvíľu, zo skrine som vybrala dedkov batoh. Vedela som, že tam je, lebo už predtým mi ho raz požičal. Vošla som do kuchyne, vzala fľašu s vodou, hľadala som aj niečo pod zub, no dedko nemal nič okrem jablka. Všetko som to dala do batoha. Potom som si zobrala aj zápisník a vyrazila som ho hľadať. Nevedela som, či idem správne, no tušila som, že to nebude jednoduché. Išla som popri potoku až som prišla k malej zarostenej lavičke, že si a urobím pauzu. Sadla som si, vybrala som z batoha jablko a hneď ako som to urobila lavička ožila, vystrčila ruku, schmatla jablko a odbehla ďalej do lesa. Ešte chvíľu som nehybne stála a dávala som si to dohromady. Naraz mi preblesklo

hlavou... to bol kameniak, ozajstný živý kameniak! Nemohla som tomu uveriť.

Naozaj vyzeral ako zarastená lavička. Keď mi už zobral jablko, tak som sa aspoň napila. Postavila som sa a všimla som si, že na zemi sú stopy, ktoré tam predtým neboli. Určite patrili tomu kameniakovi. Sledovala som ich, až som prišla k veľkému stromu, okolo ktorého boli naukladané kamene a rástlo tam plno papradia. Čupla som si ku koreňom a začala som hľadať vstup. Zabrало mi to hodnú chvíľu, ale nakoniec som ho našla. Boli to normálne drevené padacie dvere, aké často vídať v dobrodružných filmoch až nato, že boli celé zarastené papradami a inými rastlinami, takže úplne splývali s okolím. Našla som ich tak, že som chytila malý prúžok z dreva, chcela som ho odhodiť, aby nezavadzal, ale keď som ho chcela zdvihnúť, tak jeho koniec ostal na zemi, ako keby bol k niečou pripevnený. Z celej sily som ho potiahla a otvorili sa mi padacie dvere. Za nimi bola chodba vedúca asi až do sídla kameniakov. Vošla som do nej a do nosa mi uderila vôňa starej pivnice. Išla som tou chodbou hodnú chvíľu, až som prišla k malým dreveným dvierkam. Otvorila som ich, a to čo som uvidela, ma šokovalo.

Predo mnou sa rozprestieral obrovský kamenný palác a okolo neho bolo plno kameniakov. Bola to nádhera. Boli tam aj ulice a malé drevené domčeky. Chcela som to ísť preskúmať bližšie, ale nemohla som riskovať. Čo keď ma chytia a uväznia do nejakého žalára? A potom mi napadlo, že by som sa mohla zamaskovať. Otvorila som dedov batoh, či tam niečo nemá, a našla som starý ošúchaný balíček úplne naspodku ruksaka. Bolo na ňom napísané „*náramok neviditeľnosti*.“ Myslela som si, že potom, ako som sa dozvedela, že môj dedko vynašiel elixír mladosti a že ho uniesli nejaký kameniaci, tak už ma nič neprekvapí, ale toto? Otvorila som balíček a tam bol jeden belasý náramok.

Nasadila som si ho na ruku. Bol to veľmi čudný pocit. Na tele mi naskočila husia koža a v bruchu som cítila jemné šteklenie. O chvíľu na to to prešlo a ja som sa asi stala neviditeľnou, „je len jeden spôsob ako to overiť,“ povedala som si. „Musím ísť medzi kameniakov, keď si ma nevšimnú, znamená to, že to funguje. Ale keď si ma všimnú, na to radšej ani nebudem myslieť.“

Prelieza som cez bránu a vmiesila sa do davu ľudí... ehmm, prepáčte, kameniakov. Nikto si ma nevšimol, ani si neviete predstaviť, ako mi odľahlo. Ale musela som si dávať pozor na to, aby som do nikoho nenarazila. Čo by si asi pomysleli, keby do nich niekto neviditeľný narazil? Našťastie som do nikoho nevrazila, ale priblížila som sa k hradu. Myslela som si, že dedko asi bude vo väzení a väzenia väčšinou bývajú v hradoch. Keď som vošla do hradu cez vstupnú bránu, ktorá bola vážne veľká, uvidela som halu a dvojse schodiská. Jedno viedlo nahor, a to druhé nadol. Išla som tým do podzemia, lebo väznice sú obvykle v podzemí a mala som pravdu, hneď ako som vošla do podzemia, ovanul ma chlad. Keď som išla ďalej, uvidela som spiaceho kameniaka, ktorý ma riadne vystrašil, bol to asi strážca. Ďalej tam bolo päť ciel, prešla som popri nich, keď na mňa zašepkal známy, ale predsa len cudzí hlas. Otočila som sa a takmer som zhíkla od prekvapenia.

Bol to dedo, ale už vôbec nevyzeral ako dedo. Bol azda o tridsať rokov mladší. „Len pokojne, ticho, aby nás nepočuli,“ povedal. Ja som prikývla a prišla som za ním k 4. cele.

„Počkať, ty ma vidíš? Mám predsa náramok neviditeľnosti.“ prekvapene som sa spýtala.

„Áno, tieto okuliare som prerobil tak, aby videli človeka, aj keď má ten náramok,“ povedal a ukázal na okuliare, ktoré mal na očiach. „Vždy ich nosím, sú to moje obľúbené okuliare.“

„Prečo vyzeráš o tridsať rokov mladší?“ spýtala som sa.

„Kvôli elixíru mladosti,“ povedal nadšene dedko. „Omladol som presne o 28 rokov, teraz mám len 42 namiesto sedemdesiatich. Ale o tom ti porozprávam až vtedy, keď sa odtiaľ dostaneme.“

„Hmm,“ premýšľala som a pritom som sa škriabala na hlave. Prstami som narazila na niečo tvrdé, bola to obyčajná čierna sponka. Vybrala som si ju z vlasov a v rukách ju otáčala. Dedo si to všimol a nadšene zvolal. „Viem, ako sa dostaneme preč!“

Spiaci kameniak zachrápal trochu hlasnejšie, ale našťastie sa nezobudil.

„Pšššt!“ zahriakla som ho teraz ja, máme šťastie že nás nepočul. Povedala som a obzrela sa za seba na kameniaka. „Daj mi tú sponku, prosím,“ povedal a prešibane na mňa žmurkol. Podala som mu ju a čakala, čo sa bude diať. Dedo strčil sponku do zámku na dverách a otáčal s ňou do všetkých strán. Nakoniec v zámku na dverách čosi puklo a dvere sa otvorili.

„Ako sa teraz dostaneme domov? Teba predsa uvidia!“

„Nie, ak sa ťa budem držať za ruku, náramok neviditeľnosti totiž funguje tak, že každý, čo sa dotýka toho, kto má náramok na ruke, je tiež neviditeľný.“ A tak sme sa s dedom chytili za ruky a vyrazili sme na spiatočnú cestu, ktorá už nebola až taká zaujímavá, ale to vôbec nevadilo, lebo dobrodružstva som už mala na dnes dosť. Dedo mi po ceste vyrozprával, ako namiešal a vypil elixír mladosti, ako k nemu večer vtrhol kameniak, ako ho uniesli, lebo chceli ten elixír mať doma a chceli, aby im ho tam niekto varil, ale dedo to odmietal urobiť, a tak ho zavreli do väzenia a chceli ho popraviť a ako som ho v poslednej chvíli zachránila pred popravou a zvyšok už poznáte.

Za ruky sme sa prestali držať pre istotu až u deda doma. Ešte chvíľu som u dedka ostala, lebo chcel vedieť ako som ho našla. Keď som sa večer vracala domov, celý čas som o tom premýšľala

a na záver som si povedala, že mám najlepšieho dedka na svete. Ved' kto môže v škole povedať, že jeho dedko vypil elixír mladosti?

2.miesto

Daniel Imrich

Môj dedko vypil elixír mladosti

Bolo pekné prázdninové sobotňajšie ráno. Vzduchom dediny sa šírila vôňa trdelníkov a zmrzliny až sa včely a osy išli zblázniť. Dedinčania pracovali vo svojich záhradách či poliach. No v jednom dome sa valila vôňa čerstvého pravého maďarského guláša. „Mňam!“ Hlbokým nádychom voňavého jedla sa začína tento príbeh.

„Frištik je hotový, Pišta!“ zvolá dedko Fjodor keď nalieval guláš do veľkej misy. Dedko je Rusín a na nezvyčajné slová som si už zvykol.

„Už idéém.“ ozval som sa mu z izby. Lepil som si nástenku na skriňu. Dal som si na ňu fotografie japonských jedál, od Ramenu až po suši. Potom obrázky pamiatok a informácie o krajine vychádzajúceho slnka. Ved' mnoho Rusínov urobilo diery do sveta.

„Kde toľko trčíš? Ty nechceš zakusity?“ zasmee sa dedko.

Keď vbehnem do kuchyne, dvere sa s buchotom rozletia. Natešene si sadnem ku stolu pred plnú misku dedkovho guláša.

„Nie je to typické, aby sme mali ráno guláš namiesto chleba s maslom a cibuľou!“

Dedko sa zasmial. „Tak, je to netypické, ale što ti budu ličiti Števko. Apetít je apetít. Nenecháme si zobrať chuť“. Ponorili sme lyžice a mlčky sa pustili do jedla.

Za pár minút boli prázdne misky. Spokojne sme si pofukovali, keď sa zjavila nepríjemná osa. To už bolo po pokoji a dobrej nálade. Pozreli sme sa s dedkom na seba.

„Oni si nikdy nedajú pokoj! Och,, joj!“ nahnevane povie dedko. Postaví sa, poobzerá sa, či niekde nenájde niečo „proti nenávideným zvieratkám“. Vedia nepríjemne poštipať. Najbližšie po ruke mu bola panvica. Chytil ju a oblúkom sa rozohnal na stenu krbu. TREEEEEESK!!! Zosypala sa omietka zo stropu a po chvíli niečo spadlo do ohniska. V krbe to urobilo oblak sadze.

„Čo to bolo?“ zašepkal som vydesene.

Keď sadla sadza a prach, nakukli sme do krbu. Ležala tam malá debna. Potiahol som si ju k sebe a otvoril. Bola v nej slama a stará zelená fľaša so štítkom.

„Fľaša?“ odul som líca. „Myslel som, že to bude dáky poklad.“

Dedko zobral fľašu do rúk. „Ten, kto bude nápoj píti, ten pak bude dlouho žíti.“ Prečítal pomaly. „Otvoríme to?“ Žmurkol na mňa.

Mlčky som mykol plecami. „Hm, ako chceš.“

S námahou otvoril fľašu a privoňal. „Vonia to po bylinkách.“ Opatrne naklonil fľašu k perám a napil sa. „Noo, aj med to bude. Hádám dáka medovina. Tá už bude riadne stará. Hádám ešte staršia ako som ja.“ Pochvaľoval si. Chvíľu počkali na vedľajšie účinky. Čakali, čakali a čakali.... no stále nič.

„Šaratica to nebude.“ Začal som si utáľovať z dedka, keď sa držal za brucho, a čakal, či nebude musieť bežať do pipi boxu. Hovoril mi, že takto na vojenčine volali latrínu. Po chvíli čakania som to vzdal.

„Idem ja po metlu a zmeták.“ Obe som našiel vonku pri pivnici. Zobral som ich a vracal ku dverám domu, keď v nich zrazu stojí omladený Fjodor.

„Tri valašky od zeme, kto mi ovce zaženie....“ z hrdla sa ozvala pieseň a jeho mohutný hlas. V očiach mu tancovali iskričky mladosti a radosti. „.....aj ja by som bol zahnal, ale som sa vlka bál.“ Nohy mu poskakovali a rukami sa capkal po kolenách.

„Som mladý!“ natešene vykrikuje dedko. „Ja som skutočne mladý!“

Pomaly mi začalo dochádzať, čo sa to vlastne stalo. „Ale dokedy to bude účinkovať?“

„Idem po fľašu, zistíme.“ Keď sa vracal, cestou späť nahlas čítal: „Nemá žiadne vedľajšie účinky. Doba účinku: Pokiaľ šťastie v srdci nepominie. Firma - Liečivá a elixíry pána Rudolfa 1921. A to ani nepotrebujem okuliare, aby som na to dovidel!“

„Takže zostaneš dlho mladý?“ opýtal som sa prekvapene.

„Asi hej.“ Obaja stále nevedeli tomu uveriť.

„Tak to musíš teraz so mnou vyliezť na tamten strom, potom ísť so mnou do potoka hádzať žabky, vozit' sa na káre dolu dedinou a všetko ostatné, aby ti šťastie nepominulo.“ Zachichotal som sa potmehúdsky. Veľmi som sa potešil že včely dedka nahnevali. Dostal som tak nového partáka na hranie. Pretože. Môj dedko vypil elixír mladosti.

3.miesto

Ema Jeleňová

Nemám rada detské šampanské

Oslava.

Najprv sfúkol sviečku šesť.

Zavrel oči, povedal: „Prajem si, aby...“ Ostatné slová pošepkal slnečným vílam. Sfúkol dvojku. Zjedol jednu lyžičku koláča a zapil

ho detským šampanským. Odpadol. Dramatický pád si nechal na koniec (vždy chcel hrať v divadle).

Začalo to: panika, krik, strach, nakoniec plač. Zavolala som záchranku, dedko by bol na mňa hrdý, ako to zvládam. Naklonila som sa nad neho, na líce mu spadla moja ťažká slza plná strachu. Od nervozity som do seba nahádzala koláč a dala som si glg šampanského (chutilo odporne). Potom si už na nič nepamätám.

Zobudili sme sa naraz v nemocnici. Dedko a ja. Na nič som si nevedela spomenúť. Ale predsa na niečo áno. Kým sme sa dostali do tejto izby, mala som 13 rokov a dedko 62, nie naopak! Och!!!

Dedko sa začal hrať na detektíva. Vyhŕklo z neho: „Čo si jedla?“ „Koláč,“ odpovedala som.

„Dofrasa, už viem, kde je pes zakopaný,“ zatiahol dedko neprirodzeným detským hlasom. Bola to jeho obľúbená fráza. Síce som bola v tele šesťdesiatdvaročnej ženy, ale v mojej hlave bola stále pubertiačka. „Dedko, to nie je cool, nemôžeš používať takéto slová,“ zašepkala som.

Dedko sa nahlas zasmial a zjedol nemocničné raňajky.

Prišla rodina. Sestra vybuchla smiechom. Zakričala som: „Hej, ségra, šibe ti?“

Potom som pochopila. Dedko sa začal tiež smiať. „Oki, toto musí skončiť, nájdime ten koláč,“ chcela som sa zdvihnúť z postele, no sestrička ma posadila naspäť.

Večer nás z nemocnice prepustili. Bolel ma každý jeden kĺb! Dedko si veselo poskakoval.

„Hahahaha, veľmi vtipné,“ utrúsila som naštvane.

Dedko sa na mňa usmial a povedal: „Aspoň vieš, čo prežívam...“

Využila som situáciu. „Jožinko, vnúčik môj mladučký, pod' ma povoziť!“ Sadla som si na vozík a nechala sa viezť. Vyťahala som ho za líca a upravila mu vlasy. Presne tak ako to nemám rada.

Dedko na mňa žmurkol, naklonil sa ku mne a zašepkal do tmy:

„Ešte raz mi to urobíš, a ideš po svojich...“

Už som bola radšej ticho.

Prišli sme domov. Vošli do miestnosti, kde bola oslava. Dedko si hladkal bradu.

„Čo to robíš?“ spýtala som sa ho.

„Chýbajú mi fúzy a briadka...“ Obidvaja sme sa zasmiali.

Na stole zostalo všetko tak, ako to bolo počas oslavy (pochopiteľne, miesto činu). Ako to teda bolo..., prechádzala som si v mysli. Obaja sme zjedli jeden kúsok koláča. Nič... Koláč predsa jedli všetci. Po tom sa to nestalo. Zrazu mi do oka padla nedopitá fľaša detského šampanského...

„Dofrasa, v tom je ten pes zakopaný!“ vykrikla som po dedkovsky. Detské šampanské predsa pijeme vždy na oslavách len my dvaja s dedkom.

Naliala som pohár dedkovi i sebe.

„No, mne sa v tomto mladom tele veľmi páči. Nikdy som nemal toľko energie,“ zavtipkoval dedko. Potom zdvihol pohár: „Nazdravie!“

3.miesto

Hana Volšíková

Dedko vypil elixír mladosti

Starý ošarpaný dom, susedia najbližšie 100 metrov, bez života. Jednoducho ako z hororu. Thomas na mňa vrhol nahnevany pohľad. Vôbec sa mu nepáčilo, že sa sťahujeme do domu prarodičov. A už vôbec nie tesne po jeho deviatych narodeninách. Hlavou som mu naznačil, aby vošiel dnu. Len prevrátil oči a s taškou v každej ruke napochodoval do domu. Zhlboka som sa nadýchol a cestou dnu som rozmýšľal, ako to tu s ním dva týždne vydržím sám. Penelope a Betty boli na nákupoch hádam na druhom konci sveta. Aj tak si nemyslím, že nábytok, komody alebo kreslá bolo nutné nakupovať.... ja vlastne ani neviem kde. Betty je však tvrdohlavá rovnako ako jej mama Penelope. A už je skoro dospelá. Stále tomu nemôžem uveriť, mám skoro dospelú dcéru... šialená predstava.

„Oci, konečne máme dôvod ísť nakupovať! George má pravdu, mohli by sme si urobiť dámsku jazdu a vy pánsku...“ To určite. Ale Penelope nepočíta s tým, že ma Thomas momentálne neznáša....

„Kde sú izby?“ z úvah ma vytrhol Thomas. Ani nezdvihol zrak. „Hore schodmi,“ odvetil som akoby automaticky. Thomas bez slova vybehol hore a dal si záležať, aby tresol dverami na svojej izbe. „A pánska jazda sa začína,“ zamumlal som si sám pre seba. Zdvihol som zrak a zamyslel som sa. V dome som stál už asi päť minút, ale až teraz som si uvedomil, ako dobre si naň pamätám. Nebol som v ňom už desaťročia, ale stále vyzeral rovnako. Teda, aspoň na prvý pohľad. Pri trochu dôkladnejšom pohľade som si ale uvedomil, že tu niečo chýba.

Chýbala tu útulnosť, spokojnosť. Aj keď dom a nábytok v ňom vyzeral navlas rovnako, niečo bolo.... inak. Rozhodol som sa však, že sa tým teraz nebudem zaoberať. Aj tak, mal som toho dosť aj bez toho. Rozhodol som sa, že mladého nechám, nech sa sám „odduje“ a skúsím vybaľiť čo najviac vecí.

Po piatej krabici som bol už naozaj uťahaný, a to som ešte nezačal s krabicami mojej dcéry.... to by som už naozaj nezvládol. A hlavne ich ťahať všetky hore schodmi, ech, až ma striaslo. Rozmýšľal som, že pôjdem za Thomasom a poviem mu, nech si vybalí aspoň niektoré zo svojich krabíc. Aj by som ho nechal, ale chcel som s ním nadviazať rozhovor.

Vyšiel som zo spálne a vykročil som smerom k Thomasovej izbe. Kedysi to bola moja izba... ako malý som tu trávil každé leto. Tu som spoznal Penelope. V tejto izbe som s ňou... trávil čas. Táto spomienka ma donútila usmiať sa. Úsmev mi však dlho nevydržal, keďže som o niečo veľmi zakopol. Zjačal som a zahrešil. Vzápätí som si uvedomil a zakryl si ústa. Keby to len počula moja žena...

Pozrel som sa dolu, aby som zistil, o čo som zavadil. Bol to schod. Schody na povalu. Vo svojich úvahách som prešiel Thomasovu izbu a došiel až na druhý koniec chodby. Aspoň tak som si to vysvetlil. Na tento koniec chodby som snád nikdy nezavítal. Vždy som sa povaly bál. Mal som pocit, akoby tam niečo žilo. Jediný, kto sa nebál ísť na povalu, bol Kapitán Ed, teda starý otec. Nikdy som mu vlastne nepovedal starý otec...

Pomaly som vykročil hore schodmi. Bol som už dávno dospelý, ale stále som mal zvláštny pocit. Na vrchu schodiska boli dvere. Myslel som si, že budú zamknuté. Možno som aj trochu dúfal. Ale neboli. Keď som stlačil kľučku, s vrzgotom sa otvorili. A za nimi... nič.

Prázdna stará podkrovná izba. Nemohol som si pomôcť, rozosmial som sa. Celé detstvo som sa bál prázdnej miestnosti. Ale možno,

keď som bol malý, prázdna nebola. Ktovie. Pomaly som vošiel dnu, izba bola podlhovastá s jedným maličkým okienkom na konci. Keď som prišiel bližšie k nemu, všimol som si, že v rohu niečo je. Bolo to kreslo. Kreslo Kapitána Eda. To, v ktorom vždy sedával a fajčil cigaru.

Vždy sa mi páčilo. Bolo starožitné, vyrezávané. Často som žartoval, že Kapitán Ed sa na neho podobá. Staré, vráskavé, ale príjemné. Ako starý otec. Veď ono bolo niečo, ako druhý starý otec. Teda, ak mi rozumiete. Každý večer mi v ňom kapitán čítal rozprávky. Raz som mu na kresle prerezal nohy pílkou, keď ma učil vyrezávať... na ten výprask nikdy nezabudnem. Presne v tomto kresle Kapitán... slza mi skĺzla po líci.

Ako som mohol na to kreslo zabudnúť? Vždy bolo ako niečo, ako dedko medzi kreslami, ale teraz.... vyzeralo naozaj zle. Dve nohy boli zlomené, operadlo bolo prežraté červotočmi a z vankúšov trčali kúsky vlny. „To by Kapitán nikdy nedovolil,“ pomyslel som si. „Musím ho zachrániť!“ Horko-ťažko som ho doteperil dole schodmi do kapitánovej kôlne a začal som pripravovať nástroje.

„Čo to robíš?“ skoro som dostal infarkt.

„Čo?“ opýtal som sa ešte stále lapajúc dych.

„Čo – to – robíš?“ opýtal sa Thomas znovu. Snažil sa, aby to znelo nahnevane, ale bolo vidno, že je zvedavý.

„Ako si vedel, že niečo robím v kôlni?“ vysypal som zo seba snažiac sa čo najviac natiahnuť náš rozhovor.

„Aj v Austrálii vedia, že si v kôlni, veď to znelo, ako by si tu bojoval s Krakenom,“ odvetil Thomas, teraz už so značným záujmom.

„Jasné. Opravujem Kapitánovo kreslo,“ pousmial som sa, „chceš mi pomôcť?“ opýtal som sa a modlil, aby povedal áno.

Thomas zostal chvíľu ticho, potom prišiel k skrinke s náradím a začal vyberať náradie.

„Kto je to kapitán?“ spýtal sa, zatiaľ čo si pozeral kreslo.
Až teraz som si uvedomil, že Thomas Kapitána nikdy nestretol.
„Bol to môj dedko,“ odvetil som pomaly.
„A aký bol?“ opýtal sa Thomas zvedavo.
„Poviem ti, ale najprv sa pozri do pivnice, či tam sú nejaké vhodné dosky,“ odpovedal som s úsmevom. Toto bola tá najdlhšia konverzácia medzi nami dvoma za posledné mesiace.
„Dobre!“ nadšene odvetil a rozbehol sa do pivnice. Pri dverách sa však zarazil. „Alebo.... môžeš ísť so mnou a povieš mi to po ceste?“ spýtal sa prosebne. „Prečo nie?“ zasmial som sa.
Bolo mi úplne jasné, že sa len bojí ísť dolu sám. Ale bolo mi to jedno. Nechcel som zničiť tento moment.
Keď sme našli dosky správnej veľkosti, začali sme píliť, brúsiť, lepiť a zatĺkať. Počas opravovania som mu rozprával o kapitánových a o našich spoločných príhodách. Najviac sa mu páčila tá, keď som kreslu prerezal nohy.
„Chcel by som vidieť, ako ťa naháňa po dome,“ smial sa Thomas. Ani sme sa nenazdali a zotmelo sa. Navečerali sme sa a urobili posledné úpravy. Ustúpili sme a pozerali si naše dielo.
„Vyzerá, ako keď si bol malý?“ opýtal sa Thomas.
„Nie,“ odvetil som, „vyzerá lepšie.“
Thomas sa na mňa usmial a zívól si. „Preboha, veď je už skoro deväť hodín! Utekaj spať, tvoja mama by ma zjedla zaživa!“ zvolal som pri pohľade na hodinky.
„Ale mne sa nechce!“ odvrkol Thomas a znovu si zívól.
„To vidím. Odchod spať, aj zajtra je deň,“ so smiechom som odvetil.
„Ale aj zajtra niečo opravíme?“ prosebne sa spýtal Thomas.
„Vecí na opravovanie je tu až-až, toto sa báť nemusíš,“ odvetil som.

Thomas sa usmial, objal ma a začal šprintovať hore schodmi. Po ceste ešte zakričal „dobrú“ a už ho nebolo. Len som sa uškrnul a pokrútil hlavou. Potom som kreslo otočil. „Kto by povedal, že práve ty nás zbližiš?“ povedal som si sám pre seba. Toto bolo to, čo mi tu chýbalo, keď sme prišli, môj milovaný „dedko“. A vlastne už ako „dedko“ vôbec nevyzeralo. Nohy malo opravené, operadlo držalo a vankúše boli z krásnej tmavozelenej látky. Takto dobre nikdy nevyzeralo. Aspoň ja som ho tak nevidel. Akoby **dedko vypil elixír mladosti...**

3.miesto

Nela Kovalčíková

Môj dedko vypil elixír mladosti

„Áno, dedko, už som po tréningu. Spomenul si si ešte na niečo, čo Ti treba dokúpiť?“ spýtala som sa.

„Keby si sa ešte mohla zastaviť v trafike. Vylúštil som už všetky krížovky.“

„Dobre, prinesiem. Do pol šiestej som u Teba. Ahoj!“

Cestou z tréningu na plavárni sa vždy zastavím u dedka. Chodím mu nakupovať, vybavujem poštu a občas sa mi ho podarí vytiahnuť na krátku prechádzku. Odkedy nám pred polrokom zomrela babka, takmer prestal chodiť von. Väčšinou iba sedí pri okne a celé hodiny dokáže pozeráť do neznáma. Aj šach hrá iba sám so sebou. Jednu partiu má rozohranú aj vyše mesiaca. Jedine krížovky ho ešte stále bavia. Keď ho k nám otec privezie na nedeľný obed, väčšinou iba mlčí a ťaháme z neho každé slovo. Aj to sa skoro stále sťažuje, ako ho bolia nohy a nič nevládze urobiť. A taká s ním predtým bola zábava! Dedko bol známy rozprávač vtipov a príhod. A veľký

turista. Odmala nás s bratom brával do hôr aspoň jeden víkend v mesiaci. Babka nás nabalila a išlo sa!

V schránke boli len reklamné letáky a jedna rukou písaná obálka. Dedko už dávno nedostal žiadny list.

„Dúfam, že aspoň to ho poteší,“ pomyslí si v duchu. Vybehnem na druhé poschodie a odomknem.

„Dedko, už som tu, ahoj!“, volám z predsieni.

„Ahoj!“, ozve sa takmer nečujne z kuchyne.

„Dedko, tak som ti kúpila ešte jedny krížovky navyše. Aby si mal do zásoby. A mama ti posielala segedínsky guláš. Zohrejem Ti ho?“ Ukladám potraviny na policu a do chladničky a ešte stále žiadna odpoveď.

„Dedko! Počuješ?“

„Nie som teraz hladný. Potom si to zohrejem,“ zamrmlal na stoličke smerom do okna.

„Tak to dúfam, lebo mama nebude nadšená, keď ho tu ešte na budúci týždeň nájde.“ Viem si predstaviť, ako sa to asi skončí.

„A aby som nezabudla,“ skĺzol mi pohľad na obálku na stole, „prišla ti nejaká pošta!“ Dedko sa konečne otočil a skúmavo si list prezeral z obidvoch strán.

„Polejem Ti ešte kvety. Aj v obývačke. A potom už musím ísť, lebo zajtra píšeme veľkú písomku z chémie a musím sa ešte na to pozrieť. Ale zajtra poobede prídem a pôjdeme na prechádzku.“

Keď sa vrátim do kuchyne, dedko ešte stále študuje neotvorený list.

„To ho ani neotvoríš?“

„Viem od koho je. Dnes mi volal Jožo, organizuje naše pomaturitné stretnutie po 55 rokoch.“

„Tak to je super, dedko! Pôjdeš, však? Chodil si tam predsa rád,“ do svojho hlasu vložím prehnané nadšenie, lebo dedko teda ani náhodou žiadne neprejavuje.

„Akurát! Teraz tam už budeme všetci ako na pohrebe. Samí starci a stareny. A trepať sa do Žiliny?! Ved’ som rád, keď bez zadýchania obídem tento panelák!“ Tak to bolo asi najdlhšie dedkovo vyjadrenie, aké som od neho počula za ostatný čas.

„Musím už ísť, dedko. Ale ako sme sa dohodli, zajtra prídem o štvrtej a pôjdeme do parku. A o tom stretnutí ešte popremýšľaj! Ahoj!“

Dedkovi som to opatrne pripomenula nasledujúci deň. Spomenul mu to aj otec, keď mu telefonoval. Aj mama sa ho na to pýtala pri nedeľnom obede. On len stále opakoval to isté. Že to určite nebude žiadna zábava a načo by tam chodil. A vôbec, ved’ je to ďaleko, škoda času a peňazí a nepôjde tam ako staré nevládne strašidlo. Takto sme naťahovali skoro tri týždne a dedko bol stále rovnako tvrdohlavý.

Po štvrtkovom tréningu sme mali ísť na prechádzku. Chvíľu sme sa ešte zarozprávali s kamoškou pred plavárňou, a tak som asi 10 minút meškala. Keď som otvorila dvere na jeho byte, dedko už sedel oblečený v predsieni.

„Katka, meškáš! Už som sa pomaly začal potiť,“ začal zhurta.

„Prepáč, dedko“ zarazene som vyhrkla, „nevedela som, že už budeš pripravený. Zvyčajne sa obliekaš, až keď prídem. No nestrácajme čas, ešte je vidno, nech z tej prechádzky niečo mám!“ Páni, to sa tu dejú nejaké čudné veci! Dedko bol v ten deň akýsi vystretejší, kráčať síce pomaly ako aj predtým, ale prešli sme dlhšiu trasu ako zvyčajne. Keď sme sa vrátili naspäť, tak chcel vedieť, či s ním v sobotu nepôjdem na plaváreň.

„Vieš, vo vode sa mi ľahšie cvičí a aj ten chrbát sa mi trochu viac rozhýbe.“ Do obeda som sľúbila mame, že jej pomôžem umyť okná, ale poobede tak okolo druhej by sme mohli. Ešte ti zavolám!“ Naši doma nechápali, keď som im porozprávala, čo sa dnes stalo. Všetci sme sa nestačili čudovať, keď sa z dvoch prechádzok do

týždňa stali prechádzky každodenné, až sme sa s bratom museli stríedať, aby sme stíhali tréningy aj prípravu do školy. Niekedy za nás musel zaskakovať aj otec. Dedko nás čakal vždy presne v dohodnutý čas. Každú sobotu poobede sme trávili na plavárni. Jeho krok pevnel a bol stále istejší. Sem-tam už aj zavtipkoval a po nedeľnom obede sa nečakane rozrozprával, keď si pri bratovej železničnej dráhe spomenul na svoju prvú cestu vlakom.

Žmurkla som na otca a opatrne som sa opýtala: „Ty, dedko, a s tým stretnutím z gymnázia si si to predsa len nerozmyslel?“

On sa na mňa šibalsky pozrel a hovorí: „A to vieš, že hej! Keď mi minule zavolať Jožo, že príde aj Fero, tak som teda dlho nerozmýšľal. Mám ešte skoro dva mesiace, aby som sa dostal do formy!“

„Kto je Fero?“, opýtal sa brat.

„Tak to je dedkov dávny športový rival“, usmial sa otec. „Ale v behu ma nikdy neporazil. Ani naše jazero nikdy rýchlejšie nepreplával,“ zahlásil pevným hlasom dedkom. „A nedovolím predsa, aby si myslel, že ja už patríam do starého železa. Akurát Fero!“, v očiach mu zablysla stratená iskra a nám sa zdalo, že náš starý dobrý akčný dedko je späť.

Prechádzky sa predlžovali, cvičenie v bazéne sa zintenzívnilo. Dedko pri každej návšteve vytiahol nejakú milú historku a konečne sme dohrali tú nedokončenú partiu šachu. Jasné, že som prehrala. Ale to ma v tej chvíli vôbec nemrzelo. Nielen preto, že som nebola extra dobrá hráčka.

Koncom apríla, keď do stretnutia zostávali ešte dva týždne, prišiel otec domov s pobaveným úsmevom. „Tak toto mi neuveríš, Marika,“ volal už od dverí na mamu. „Zastavil som sa u deda, lebo chcel, aby som sa pozrel na ten jeho bojler. A pri odchode sa ma opýtal, či s ním cez víkend nepôjdeš do nákupného centra. Vraj

nemá poriadny oblek, všetky len tmavé a on predsa nejde na pohreb.

„Mama sa schuti zasmiala: „To vieš, že rada pôjdem. Len už začínam mať taký pocit, že to nebude len kvôli Ferovi, ale že v tom je aj nejaká Marienka.“

„Tak o Marienke nič neviem,“ zauvažoval otec, „zato príhod o súperení s Ferom sme si odmala doma užili až-až.“

„Mami, pôjdem s Tebou,“ zahlásila som, „pomôžem vám s výberom. Nech je dedko fešák!“

Kúpili sme oblek, kravatu a aj topánky. Dedko vyzeral ako getleman z anglického časopisu. Keď sme sa s ním na stanici pri vlaku lúčili, bola som na neho naozaj pyšná.

„Dedo, veď ty si vypil ten..., teraz sme sa o tom učili na dejepise...,“ zamyslel sa brat, „...elixír mladosti!“ Všetci sme sa rozosmiali.

„Otec, naozaj pôjdeš vlakom? Nerozmyslíš si to? Radšej by som Ťa tam zaviezol autom,“ zneistel na poslednú chvíľu môj otec.

Dedko sa popod fúzy usmial: „Zvládnem to, neboj sa. A mám predsa so sebou telefón.“ „A vy dvaja,“ obrátil sa na mňa s bratom, „sa pripravte. Na budúci víkend pôjdeme na Popradské pleso!“

Čestné uznanie

Adelka Pavlovičová

Bláznivý víkend

Ráno som otvorila oči. Konečne piatok. Nešla som do školy a ešte k tomu mám ísť dnes ku kamarátke, ktorá má obrovský bazén a dnes je ešte tak pekne. Celý deň by sme sa vyvaľovali pri bazéne a srkali limonádu.

Už nás tam vidím. Tak som vstala z postele, obliekla sa a išla sa naraňajkovať. V kuchyni stála mama a okolo nej pobehovala moja sestra Anička a stále niečo vykrikovala. Keď som sa započúvala čo hovorila, dost' ma to prekvapilo. „Ideme na víkend k dedkovi! Ideme na víkend k dedkovi!“ vykrikovala Anička a pri tom veselo poskakovala. Čo to hovorí? Veď ja idem k Laure! A nie k dedovi. pomyslela som si. Nerada chodím k dedovi. Čudne tam smrdí, nemá tam telku ani internet a ešte k tomu býva v byte a nemá záhradu. Dedo sa s nami nedokáže hrať, lebo ho neustále bolia kríže. Pred mesiacom oslávil osemdesiat rokov. Keď išiel sfuknúť sviečky na torte, tak mu vypadla protéza. Ostatným to prišlo smiešne, ale mne to prišlo skôr nechutné. Jednoducho nemožem u deda stráviť ani sekundu. „Ale Anička, ty si sa pomýlila. K dedovi ja nejdem. Len ty.“ povedala som Anke. Anka sa na mňa zazubila a povedala „Nie, aj ty ideš k dedovi Lea“ povedala. „Neklam.“ odpovedala som. V tom nás prerušila mama. „Anička má pravdu. Obe idete k dedovi“ povedala mama. To akože myslí vážne?! Nevyržím u deda ani sekundu, pomyslela som si. „Mami, ale ja som mala ísť k Laure, a nie k dedovi.“ povedala som. „Vieš Lea, u deda ste neboli dlho a k Laure chodíš každý týždeň.“ povedala mama. Len som prevrátila oči. „Ale mamiiiiii...“ začala som. „Idete k dedovi a hotovo! Tak vyber z kufra plavky a zbaľ si sveter.“ prerušila ma mama. Odula som peru, nahnevane odišla do izby a zabuchla za sebou dvere. „To nemôže myslieť vážne! K dedovi?! Ani náhodou!“ vylievala som sa Laure. „No veď zas tam nemôže byť až tak zle“, utešovala ma Laura. Nakoniec má pravdu, nemôže to byť až také zlé. Nemala pravdu, je to ešte horšie ako som čakala.

Namiesto toho, aby nás ocko odviezol k dedovi naším novým autom, prišiel po nás dedo so svojím starým autom, ktoré neskutočne hučí a hádže to s nami. Cesta je hrbol'atá a úzka. Už to

nemôže byť horšie, pomyslela som si. No nemala som pravdu. Bolo to horšie, keď dedo pustil pesničky z deväťdesiatych rokov. Akokeby nestačilo, že namiesto povalovania sa pri bazéne strávim víkend u deda. Len som prevrátila oči. Robievam to často, keď ma niečo hnevá. Po dvojhodinovej ceste sme konečne dorazili. Dom vyzeral ešte horšie ako si ho pamätám. Predtým bol žltý, ale mne sa tá farba nepáčila. Potom ho premaľovali na takúto otrasnú ružovú. Neznášam ružovú. „To ho nemohli premaľovať na modro alebo na bielo?!“ durdila som sa. Na moje prekvapenie nás dedo zamkol v aute. No super! Je to skoro ako minulý rok, keď Anku zamkol v práčovni a zabudol na ňu. Anku som začula až ja, keď som išla okolo. A teraz nás tu znova zamkol. „No super!“ povedala som +sarkasticky a Anka sa rozplakala. Kútikom oka som zazrela deda.

Vrátil sa po nás. Anka prestala plakať. Dedo sa po nás vrátil a mal so sebou kufor. Kufor? Nechápavo som sa pozrela na deda. Načo mu bude kufor? Dedo otvoril auto a povedal: „Prepáčte dievčatá, zabudol som si kufor.“ Kufor? A načo? Išla som sa to deda spýtať, ale predbehla ma Anka. „Dedo a kam ideme, keď si berieš kufor“ spýtala sa Anka. „No ideme na starú chatu hlboko v lese. Je to ešte asi takú hodinu cesty“, odpovedal jej dedo. „A je tam vôbec signál?“ spýtala som sa ja. Dedo sa zasmial a dodal „Signál? A kde by sa tam vzal?“ Zamračila som sa. U deda bol signál síce slabší ako doma, ale aspoň sme si mohli s Laurou volať a písať esemesky. Len som prevrátila oči. To nie je možné! Teraz som sa mala s Laurou niekde vyvaľovať pri bazéne a už si ani nezavoláme. Odula som peru. Na chatu?! V lese?! No tak to určite! Ako mi toto mohli rodičia spraviť! Zatiaľ, čo som rozmýšľala a hnevala sa na rodičov, boli sme v lese. Chata bola naozaj stará. A nebola to chata, bola to len taká maličká chatôčka. Bola celá z dreva a obklopoval

ju hustý tmavý les. Vedľa nej bola malá šopa. „Dedo a čo je tá malá búdku tam vzdadu?“ spýtala sa Anka. „Vieš Anka to je kadibudka“ odpovedal jej dedo. „Ale to je tu aj splachovacie WC, že?“ prerušila som ich ja. Dedo sa na mňa pozrel a išiel mi niečo povedať, ale ja som začala rozhadzovať rukami. „To vážne tu nie je nič poriadne?! Celý víkend stráviť tu!“ povedala som a ukázala pri tom na malú chatku. No chatka nebola zase až taká zlá. Boli tam obrovské postele, v ktorých sme sa s Ankou strácali. Zvonku vyzerala otrasne, ale vnútri bola celkom pekná. Snáď to prežijem. Pomyslela som si, ale stále som sa mračila. Na večeru sme mali fazuľu z konzervy, pretože dedo nevie variť. Neznášam fazule v konzerve. Sú veľmi tekuté. Potom sme išli spať. Keď som sa zobudila, chvíľu mi trvalo, kým som sa spamätala, kde som. Na rozdiel od svietiacich hviezdíčiek, ktoré mám nalepené nad posteľou som mala nad sebou rozpadajúce sa drevo. Povzdychla som. Je sobota, zajtra bude nedeľa a potom pôjdem domov, to snáď zvládnem, nie? Tak som vstala a zišla dolu schodmi. Tam spal dedo. V noci som nemohla zaspáť, veľmi chrápal. Bolo to počuť až hore! Keď som zišla dolu, zobudil sa. „Ty si už hore? A koľko je vlastne hodín?“ povedal dedo a zívól. „Je presne osem hodín“ odpovedala som dedovi. „To už je toľko hodín? Tak Lea choď zobudiť Aničku a pôjdeme preskúmať kôľnu.“ povedal mi dedo. Vybehla som po schodoch a do niečoho narazila. Bum! Pozrela som sa pred seba a videla Anku ako si šúcha hlavu. „Ahoj. Prepáč moja chyba“ povedala som a podala Anke ruku. „Nevadí.“ povedala Anka ale hlavu si šúchať neprestala. Anka bola oblečená a asi si aj umyla zuby, pretože mala pastu na celom oblečení. Vyzerá to tak, že nás počula. „Dedo pod' rýchlo. Musíme preskúmať kôľnu“ naliehala na neho Anka. Keď sa dedo konečne obliekol, vyletela z chatky rýchlosťou svetla a prirútila sa ku kôľni. Potom som k nej pribehla ja a nakoniec aj dedo. „Je zamknutá.“ sklamane

povedala Anka. „Nebojte sa dievčatá mám páčidlo!“ vyhlásil slávnostne dedo. „No toho som sa bála!“ povedala som ja. Dedo zobral páčidlo a vypáčil dvere. Kôľňa bola obrovská. Bolo tam plno rôznych fľaštičiek. „Aha tu je fľaška s vodou. Som veľmi smädna.“ povedala Anka a natiahla sa po fľaštičku. „Nepi to! Čo ak je to otrávené?“ prikázala som Anke. Anka odula peru a zamračila sa. „Ale Lea, je to len voda. Nič sa jej nemôže stať. Aha,“ povedal dedo a napil sa z fľašky. „Vidíš, nič mi nie je.“ povedal, keď sa napil z fľaštičky. Ale hneď, ako to dopovedal, začali mu ruky mladnúť aj v tvári omladol. Hlas sa mu zmenil z chrapľavého na jemný. Ale tým to nekončilo, dedo omladol asi o ďalších dvadsať rokov. Rýchlo som sa pozrela na fľaštičku. Bolo na nej napísané: ELIXÍR MLADOSTI. Keď som sa otočila, zbledla som. Zrazu pred nami nestál náš osemdesiatročný dedko ale nejaký dvadsaťročný mladík. A to nebolo všetko, dedo bol stále mladší a mladší, až pred nami stál dvanásťročný chlapec. Otvorila som ústa dokorán. Toto že má byť náš dedo? „Dievčatá, čo sa to so mnou deje?“ opýtal sa nás piskľavým hlasom. „Ja neviem“ odpovedala som roztraseným hlasom. Len tak sme tam stáli ako obarené a zrazu bol dedo fuč. „Kde zmizol dedo?“ opýtala sa ustráchané Anka „Ja neviem“ odpovedala som jej a stále tomu nemohla uveriť. Zrazu sme začuli detský plač. Na podlahe ležal malý chlapček ktorý bol položený v dedových šatách. „Ako sa to...“ začala som, ale Anka ma prerušila. „Musí tu byť niečo, čo nám deda vráti späť.“ povedala Anka rázne a zdvihla deda na ruky. Ja som sa začala prehrabovať medzi fľaštičkami a našla som nejaký denník. Tak som ho otvorila, a keď som prelistovala strany, našla som stranu s nápisom: ELIXÍR MLADOSTI. Nebolo tam toho veľmi veľa. Iba veľkými červenými písmenami NEPITE TENTO ELIXÍR! No ale čo, keď ho niekto už vypil. Listovala som ďalej a na poslednej strane som našla ako vyrobiť protilátku. Bolo tam napísané: Za mojou miestnosťou na

experimenty, je strom starnutia. Ak zoberiete listy z toho stromu a zmiešate to s elixírom mladosti a vypijete ho, zostarnete. „Máš protilátku Lea?“ spýtala sa ma Anka „Áno“ odpovedala som jej. Rýchlo sme vyšli vonku a hľadali sme strom, ale nič sme nenašli. Urobila som krok a bolo počuť prasknutie. Zdvihla som nohu aby som sa pozrela, na čo som stúpila. Pod mojou nohou bol malý stromček, ktorý keď som dala nohu preč vyrástol do ohromnej výšky. „To je ten strom starnutia.“ povedala som. Anka len prikývla. Zobrali sme pár listov a utekali do kôlne. Mali sme pripravené všetko, všetko okrem elixíru mladosti. Pozrela som sa do fľaštičky. Bola tam len malá kvapka. „Dúfam, že to bude stačiť.“ povedala som naliala kvapku elixíru na listy. Vytvorila sa z toho kaša. Opatrne som to dala dedovi. Najprv sa nič nedialo. Už sme sa báli, že to nefunguje. Ale vzápätí sa začalo bábätko zväčšovať, až pred nami stál dedo. Rozbehli sme sa k nemu a objali sme ho. „Tak poďte dievčatá. Pôjdeme si oddýchnuť.“

Keď som sa ráno zobudila, mala som zbalené veci a dedo bol už prichystaný na odchod aj s Ankou. Keď sme nastúpili do auta, nebolo to auto plné hnevu a starých pesničiek. Bolo to auto plné smiechu a radosti. To bol najlepší víkend v mojom živote! Už sa teším na naše ďalšie dobrodružstvá!

Čestné uznanie

Alexandra Štullerová

Môj dedko vypil elixír mladosti

Milý kamarát, chceš vedieť, ako vyzeral môj najdivnejší deň v živote? Ak áno, pozorne čítaj. Volám sa Miško a chodím do základnej školy do štvrtého ročníka. Bol štvrtok poobede a ja som akurát prišiel domov z futbalu.

„Mami, už som doma!“ zakričal som, no mamka mi neodpovedala. Bolo to čudné, lebo vždy mi povie, keď niekam ide. Vybral som sa teda do kuchyne, kde som našiel odkaz položený na stole.

Bolo na ňom napísané: *„Idem na rodičovské, dúfam, že si nič nevyparatil.“* To znamená, že som po prvýkrát sám doma. Vlastne ani nie, lebo s nami býva aj dedko, no dedko skoro vôbec nevychádza z izby, okrem obedov, aby sa najedol.

Zrazu som začul čudnú hudbu z jeho izby. Bola to nejaká rocková pesnička, ktorá sa mi vôbec nepáčila. Zaklopal som dedkovi na dvere, ale cez tú hudbu to asi nepočul, tak som vošiel dnu. Asi mi neuveríte, čo som v tej izbe videl. Bol tam akýsi mladý chalan, možno devätnásťročný. Mal na sebe čiernu koženú bundu, pôvodne čierne vlasy ofarbené namodro-zeleno a vedľa neho veľké stereo. Keď ma uvidel, stopol hudbu a opýtal sa ma: „Čauko, mladý, čo potrebuješ?“

„K-kto ste a čo tu robíte?“ opýtal som sa ho.

„Ved’ ma nepoznáš? Všet som tvoj dedo!“ odpovedal mi a až vtedy som si uvedomil, že je to naozaj on.

„Ale ved’ dedko Ján-“

„Žiadne dedko Ján, volaj ma Johnny,“ prerušil ma.

„Dobre, ale môj dedko Já-Johnny má možno šesťdesiat rokov, ako to, že si taký no.. mladý?“

„Zázrak, čo?“ ironicky mi odpovedal.

„O chvíľu príde moja mamka z rodičovského, ako jej to chceš vysvetliť?“

„Normálne. Fiha, rodičko. Vyviedol si niečo?“ opýtal sa ma.

„No, aj hej. Dostal som päťku z násobilky,“ odpovedal som mu. Vtom sa dedko, teda Johnny začal smiať na celú izbu, až mal slzy na krajíčku.

„Teda, mladý, ty si ale číslo!“ chichúňal sa.

„Prečo?“ opýtal som sa ho. „Ja som v tvojom veku vyvádzať oveľa horšie veci. Kreslil som po laviciach, odvrával učiteľom, neučil sa. A ty si dostal jednu päťku! Vidím, že ty nebudeš po mne, mladý!“ vysvetľoval Johnny.

„Fíha, to si nedostával žiadne poznámky, tresty, nehnevali sa na teba rodičia?“ zvedavo som sa ho pýtal.

„Hnevali, hnevali a poznámok som mal habadej! Ale mne to vôbec nevadilo,“ uškrňal sa Johnny. „Ak chceš, môžem ťa niečo z toho naučiť. Mám motorku, naučím ťa na nej jazdiť!“ navrhol.

„To by bolo super, vždy som chcel motorku ako tí veľkí chalani zo strednej,“ potešil som sa.

„Pod', so mnou, je to jednoduché!“ povedal Johnny a spolu sme išli asi 10 minút pešo do parku. Tam stála banda mladých chlapcov, tiež v takom veku ako môj dedko. Mladý dedko. Pozdravili sa, ťapli si a my sme išli ďalej. Na okraji parku stáli asi tri motorky.

„Nezabudni na prilbu, mladý,“ upozornil ma dedko. Pomohol mi ju nasadiť, vysadil ma na motorku a vysvetľoval mi, ako sa ovláda. Urobili sme pár okruhov okolo mesta. Išli sme rýchlejšie ako blesk!

„Mali by sme sa vrátiť domov, o chvíľu mi končí rodičovské združenie a mamka sa vráti domov,“ povedal som.

„Máš pravdu, chcem vidieť, ako ti bude mama bude čistiť žalúdok!“ začal sa na mne smiať.

„Ha-ha, veľmi vtipné!“ uštipačne som mu odpovedal.

Vrátili sme sa teda domov, len pár minút skôr ako mamka. Iba otvorila dvere a už som počul: „Michal, ako mi vysvetlíš tvoje päťky?“

„Násobilka mi nejde, ťažko sa mi učí. A aj keď píšeme písomku, vypadne mi to z hlavy. Akoby mi ju odtiaľ niekto vymazal,“ vysvetlil som jej.

„Musím s ním súhlasiť, ani mňa to nikdy nebavilo,“ vyšiel dedko zo svojej izby. Mamka ostala rovnako šokovaná ako ja, keď som ho prvýkrát uvidel.

„Mami toto je dedko Ján. Ale chce aby sme ho volali Johnny,“ vysvetlil som jej.

„Oci? Ale ako je to možné?“ nechápala mamka.

„Ja génius som dva roky skúšal miešať elixír mladosti. A konečne mi to vyšlo! Teraz som mladý a nebolí ma chrbát ani nohy!“ tešil sa dedko.

„Takže toto si stváral v izbe! Preto si do nej nikoho nechcel pustiť, ani si z nej nevychádzal!“ povedala mamka a žasla nad vlastnými slovami.

„Presne tak, neviem, ako dlho mi to vydrží, dúfam, že čo najdlhšie, lebo je to super byť opäť mladý!“ vytešoval sa dedko.

„Mami, dedko, teda Johnny mi ukázal ako šoférovať motorku a aj ma na nej povozil. A vedela si, že v izbe má stereo?“ opýtal som sa jej.

Puf! Zrazu sa dedko premenil na šesťdesiatročného.

„Už je obed?“ opýtal sa.

„A-áno, oci. Ale ešte choď do izby, jedlo je ešte horúce. Dedko teda išiel do izby a my sme išli za ním.

„Neprenasledujte ma a nechod'te za mnou do izby!“ hovoril dedko.

„Čo tu robí moje staré stereo a prečo na mňa tak zízate?“ pýtal sa.

„Dedko, ty si to nepamätáš?“ opýtal som sa ho.

„Ja si nepamätám veľa vecí, Miško!“ odpovedal mi.

Dedko si ten deň vôbec nepamätal a my sa na tom dodnes s mamkou smejeme:)

Čestné uznanie

Angela Argalášová

Môj dedko asi vypil elixír mladosti

Ráno približne o šiestej prifrčal po cyklistickom chodníku na bicykli. Zaklopal na dvere. Otvorila som mu ja, lebo všetci ešte spali.

Oboznámil ma teda s plánom: „Vnučka moja, ide sa na cyklistický výlet!“

Mamke sme nechali odkaz, aby sa nebála. Vytiahli sme aj môj bicykel a pokračovali smerom na Sigord. Keď sme tam dorazili, dedko vytiahol z ruksaka pripravený chlieb s maslom a loveckou salámou. Vyliezli sme spolu na jeden obrovský – asi dvestoročný javor a pustili sme sa do raňajok. Veľmi nám chutili. Dlhو sme tam sedeli, pozerali na jazero a rozprávali sa. Cestou späť mi napadlo sa ešte na chvíľku zastaviť na opustenom poľovníckom posede, ktorý sme s dedkom objavili, keď som mala 8 rokov pri jednej prechádzke prírodou. Dedko samozrejme súhlasil, odbočili sme z cyklistického chodníka na poľnú cestu a z nej sme sa dostali až k potoku. Prešli sme po vyvalenom strome na druhú stranu potoka, za ktorým stál posed. Rýchlo sme sa naň vyštverali. Sedeli sme si na lavičke uprostred posedu a pozorovali sme cyklistov idúcich okolo. Vôbec netušili, že ich sledujeme. Neskôr, keď žiadni cyklisti dlho nešli, sme sa započúvali do spevu vtákov. Spoločne sme sa pokúšali rozoznať, kedy zaspieval ktorý vták. Po pol hodine dedko vyhlásil, že je čas ísť domov. Prešli sme skratkou krížom cez pole a vyšli sme rovno pri dome. Mamka sa už medzičasom zobudila a práve sa pustila do upratovania. Dedko sa zapojil tiež, pretože hneď po našom návrate vyčistil kletku môjmu králikovi Hnedúšovi a nakrmil mačku Tigríčku. Popri tom našiel na záhrade misku našej mačky, ktorú v noci pravidelne kradne susedov vlčiak Dusty.

Napoludnie začalo byť vonku sparno, preto sme sa presunuli dnu. Aj tak už bol čas obeda.

Dedko dostal nápad a povedal: „Idem si pre auto k babke, naobedujem sa doma.“

Keď sa vrátil, čakalo nás prekvapenie. Dedko totiž priniesol dva stany.

Keď ich vykladal zo strešného stojana, vyhlásil: „Vezmeme si konzervy, ruksaky a stany a vydáme sa na dobrodružný výlet.“

Napokon, keď sa ocko vrátil z práce, sme vyrazili. Vzali sme so sebou aj sesternicu Elku, bratranca Nikolasa, ich rodičov a babku. Tak sme sa teda doviezli na krásnu lúku pri neznámom čistučkom jazere. Napriek príjemnej teplote vody tam bolo málo ľudí. Vtedy dedko vytiahol triumf z rukáva a všetkým nám ukázal, ako zamlada skákal s kamarátmi do vody. Odrazil sa od brehu, dal ruky ku hlave a čľupol do vody. Všetkým sa to páčilo a tak sme sa už o chvíľočku všetci kúpali v teplej letnej vode. Večer, keď sa začalo stmievať, na lúke cvrlikali cvrčkovia, v jazierku kŕkali žaby, z lesa sa ozývalo húkanie sovy, som si uvedomila, že som už aj hladná. Zistila som, že mamka zbalila aj špekáčky. Tak sme si teda opekali pri ohníku. Ujo Marcel vytiahol gitaru, dedko harmoniku a ostatní sme sa pridali spevom. Zabávali sme sa až do tmy. Okolo desiatej dospeli skonštatovali, že je čas ísť spať. Všetci sme vliezli do stanov a pokúšali sme sa zaspať. Po chvíli sme už všetci spali. Odrazu ma uprostred noci zobudil podozrivý šuchot. Čosi fučalo a obtieralo sa o vonkajšiu stranu stanu. V tej chvíli sa zrejme zobudil aj dedko, lebo keď som vykukla zo stanu, videla som, že dedko drží v ruke palicu a ženie zver do lesa. Bola to liška.

Ráno všetci tvrdili, že ich v noci štípali komáre, tlačil matrac, alebo im bolo dusno a naopak chladno, no nikto netušil, čo sme v noci s dedkom zažili my. Dedko len na mňa potmehúdsky žmurkol a priložil si prst k perám. Postupne sme všetko zbalili a išli

sme domov. Po návrate sa dedko rozhodol ukázať nám ešte jeden mladický kúsok. Vypožičal si motorku od suseda a posadil ma na ňu. Povoził ma po dedine. Krásne mi pri tom viali vlasy. Keď sme prišli domov, rozhodla som sa všetko si podrobne zapísať, aby som na tento deň nikdy nezabudla.

Čestné uznanie

Anna Mária Sudzinová

Môj dedko vypil elixír mladosti

„Aha, holub!“ Bolo príjemné letné popoludnie a ja som s dedkom išla na túru, keď v tom som zbadala holuba.

„Ale veď je ich tu kopec,“ odpovedal dedko.

„Lenže tento niečo nesie!“ A naozaj, holub niečo niesol. A nielen tak niečo, ale fľaštičku so zelenou tekutinou.

Prestali sme mu venovať pozornosť a pokračovali v túre. Po niekoľkých minútach sme si dali prestávku a dedko si nalial vodu. No tesne predtým, ako ju stihol vypiť, znovu sa objavil ten istý holub s fľaštičkou a pustil ju nad dedkom. Počas pádu sa fľaštička otvorila a celý jej obsah sa vylial do dedkovej vody. S tou zelenou tekutinou ju vypil.

A vtom sa začalo diať niečo čudné. Dedko ako keby mladnúť začal. Pomaly sa vzpriamoval a začali sa mu vyhladzovať vrásky.

„A je to tu!“ dedko zahlásil. Musel si všimnúť môj zmätený výraz, lebo dodal: „Keď je človek starý a príde jeho čas, priletí holub s elixírom mladosti. Keď zaúčinkuje až do konca, privedie ho k ostatným, ktorí už nie sú medzi nami. Vypiť tento elixír znamená prijať začiatok konca.....“

Dedko mi zvyšok dovysvetľoval a ja som sa chcela vrátiť naspäť domov. No on rozhodol, že budeme pokračovať. Išli sme teda ďalej. Po chvíli som to už nevydržala a spýtala sa: „Kam to vlastne ideme?“

„Na moje najmilšie miesto,“ žmurkol na mňa. Počas cesty vyzeral stále mladšie a mladšie. Už nemal žiadne vrásky a chodil vzpriamene bez pomoci paličky.

„A sme tu!“ zahlásil už odo mňa výrazne mladší dedko. Dostali sme sa na malú čistinku.

„Tu som dostal svoju obľúbenú kolobežku a strávil som tu najväčšiu časť svojho detstva...“ už mi vrelalo malé dieťa....

„Dedko, nie je ti smutno, že zomieraš?“ spýtala som sa skleslo.

Dedko ako drobné batola mrmlal: „Ale ja nezomieram úplne. Nikto nezomrie, ak aspoň niekto, kto ho mal rád, ešte žije s jeho spomienkou.“

Vtom sa premenil na holuba, vzlietol do výšok aj s fľaštičkou elixíru a zanechal za sebou všetko.....

Čestné uznanie

Ester Harčarová

Môj dedko vypil elixír mladosti

Napätie stúpa. Už len päť minút. Päť minút, a veľké utrpenie sa skončí. Štyri minúty, a ďalšie dva mesiace nebudem sedieť na ošarpanej, tvrdej drevenej stoličke. Tri minúty a budem s kamoškami behať po kúpaliskách, jesť zmrzlinu, pôjdem k moru, kde sa budem opaľovať na pieskovej pláži, navštívim nové miesta a vytvorím si nové spomienky, na ktoré budem myslieť celý budúci

rok, keď ma znova až do unudenia budú držať na tejto drevenej stoličke. Dve minúty a budem slobodná. Minúta a budú letné prázdniny. Zazvoní.

Ten otrasný zvuk, ktorý mi celý rok píľil uši, mi teraz znie ako tá najkrajšia melódia. Rýchlo vstanem zo stoličky, schmatnem kabelku a obal s vysvedčením, kývnutím hlavy pozdravím učiteľa a trielim von zo školy ešte predtým, než sa mi niekto prihovori a ja s ním budem musieť viesť sentimentálny rozhovor. Rozhovory typu, ako je ďalší rok za nami, ako to o rok bude všetko ťažšie, ako sa Vrbovská pošmykla na ľade. Nie, ďakujem, neprosím! Trielim cez celú veľkú chodbu až ku vestibulu, otváram veľké drevené dvere a vychádzam zo školy. Tam ma už čaká celý dav ľudí, ktorý oslavuje zvládnutie ďalšieho školského roka.

Z krásneho sna ma prebudí kikiríkanie kohúta. Prudko sa posadím a poobzerám. Som v starej drevenej izbe na vízgajúcej drevenej posteli. Hneď vedľa dverí je dubový stôl s jednou zásuvkou. Nie, toto nie je žiaden hotel v Karibiku ani chatka v Tatrách. Toto je izba v dedkovom dome na dedine. Ja viem, že nie som nejaký anjelik, ale poslať ma k dedkovi, ktorý o živote teenagera nevie absolútne nič kvôli nezaslúženej trojke na vysvedčku z dejepisu, je už trochu prehnané, nemyslíte? Ľahnem si znova na vankúš a opatrne vytiahnem mobil z nabíjačky, pretože je zapichnutá vo veľmi biedne vyzerajúcej predlžovačke. U dedka nie je signál len tak všade, takže sa vykloním z okna a s rukou nad hlavou pozerám instastorky mojich spolužiakov. Kaťa práve raňajkuje, Sofia si balí batoh na nejakú túru a Tereza by nebola Tereza, keby už včera večer neletela lietadlom bohviekam. Skvelé, všetky si užívajú leto a ja tu trčím v nejakej diere. Och, čo by som teraz dala len za nejaký jarmok alebo kúpalisko. Tu nič také nemajú. Vzdychnem si a vlezím naspäť do izby. Z kufra vytiahnem niečo na prezlečenie a idem do kúpeľne dať sa aspoň trochu dokopy. Keď sa

osprchujem, umyjem zuby, prezlečiem a učešem vlasy, všimnem si na poličke otvorené balenie tabletiiek proti bolesti brucha. To je divné. Tabletky dedko väčšinou necháva v kuchyni. Radšej ich položím naspäť a idem do kuchyne – dať si niečo pod zub. Dedko už určite bude hore a čo sa mu musí uznať, robí výbornú omeletu. A mám pravdu! V kuchyni je už menší bordel z prípravy raňajok, jeho tanier je už odmočený v dreze a môj je prikrytý prikrývkou na hrniec, aby mi to nevychladlo. Až teraz som si uvedomila, že som ani nevečerala, len som nahnevane tresla dverami svojej izby a už z nej nevyliezla a som fakt veľmi hladná. Zdvihnem prikrývku a na nej uvidím omeletu v tvare smajlíka. Aj keď som veľmi hladná, toto je až príliš krásne. Rýchlo zoberiem mobil a začnem ho fotiť z každého

uhla a tá najkrajšia fotka pôjde na Instagram. Práve, keď som našla správny pravý uhol s pekným pozadím a slnečnými lúčmi presne dopadajúcimi ma omeletu, otvorili sa dvere a v nich bol nejaký chalan. Mal na sebe priveľké montérky, v ruke sekeru, akú dedko používa na drevo, hnedé vlasy a hnedé oči iskriace šibalstvom, ktoré sa podobali mojim. Síce som ho videla po prvý raz, zdal sa mi veľmi povedomý. Najprv na mňa divne pozerál a potom prehovoril: „Ty si fotíš jedlo? Načo si fotíš jedlo? Veď ja som ti ho urobil, aby si ho zjedla, nie, aby si si ho odfotoila. Dnešná mladá generácia je divná. Namiesto toho, aby pracovali na poli, si fotia raňajky!“ pousmial sa a odišiel. Ja som sa nezmohla ani na jedno slovo. Práve mi chalan v mojom veku vynadal, že som divná? Nie, vlastne povedala, že DNEŠNÁ MLADÁ GENERÁCIA je divná. Nepatrí medzi ňu aj ON?!

Asi som sa dívala priveľmi dlho lebo neznámo-známy človek sa vrátil a na tvári mal zmätený výraz: „No čo tu tak postávaš? Vari som omladol alebo čo? Chod' jesť, kým ti to vychladne.“

Vtom mi to docvaklo. Predo mnou je chalan, v ruke mal dedkovu sekeru, urobil mi raňajky, hovorí o dnešných deťoch ako o mimozemšťanoch, aj keď on by k nám zapadol tiež. K tomu mi je veľmi podobný. Možno, že si len vymýšľam, a mali by ma strčiť do blázinca, lebo to čo mi napadlo znie ako z nejakej sci-fi knihy.

„Dedko?“ spýtala som sa ho.

„Áno?“ odpovedal mi chlapec. Tak a je to TU! Svet sa zbláznil!

Hneď, keď som si uvedomila, čo sa stalo, odvieďla som dedka k jedinému veľkému zrkadlu, čo má v dome. Teraz tam už asi hodinu len stojí a civie na seba ako na prízrak a hovorí: „Čo sa to so mnou stalo? Prečo som taký mladý? Ako mám teraz vyjsť von?“ Kým on sa na seba nevedel vynadávať, ja som prevrátila celý dom hore nohami, aby som našla príčinu dedkovho omladnutia. Nakoniec som našla malú fľaštičku a na nej nápis „Stačí jedna lyžička denne a budete sa cítiť ako kedysi“! Ako poznám dedka, bol netrpezlivý, a tak vypil celú fľaštičku naraz. A ako vidno, má to aj vedľajšie účinky. Zobrala som tú fľaštičku aj s príbalovým letáčikom a išla k dedkovi, ktorý sa za ten čas stihol premiestniť od zrkadla na stoličku v kuchyni, ale na tvári mal ešte stále zmes šokujúceho a vystrašeného výrazu.

„Vypil si včera celú fľaštičku?“ pýtam sa ho, a pritom držím v ruke fľašku od ktoviečoho.

„Áno,“ odpovedal mi, „odporučila mi to suseda Králiková, že jej to veľmi pomáha na kĺby, ale píše tam, že to začne účinkovať až po týždni, a mne nechcelo čakať, kým mi to zaberie, tak som to vypil naraz.“

Ako inak, presne toto som si myslela. Sadla som si k nemu a roztvorila príbalový letáčik. Skoro ihneď som našla sekciu Nepriaznivé účinky. Začala som nahlas čítať: „Nepriaznivé účinky: svrbenie hlavy, výrazné potenie, mierna únava alebo omladnutie.

Pri poslednom symptóme treba liek okamžite prestať používať a účinky do druhého dňa zmiznú.“ „Nevedela som, že naše zdravotníctvo je také vyspelé,“ zasmiala som sa sarkasticky.

Dedko to tak vtipne nebral. „Nesmej sa, čo budem teraz robiť?“

„Tak prežiješ jeden deň ako pubertiak. To nie je také hrozné,“ oponovala som mu, „veď už si to raz v živote zažil. Nehodili ťa do jamy ľavovej, len máš prežiť jeden deň v tele štrnásťročného chlapca.“

„Jasné. tebe sa to ľahko povie. Och, na toto nemám čas, musím sa ísť postarať o dvor,“ zahundral a vo veľkých montérkach odišiel. Som zvedavá, ako dlho mu to vydrží, mne by sa starať o dvor nechcelo ani za mak. Aspoň tu nebude až taká nuda, ako som si myslela. Nakoniec, dedko naozaj začal pracovať a ja som sa už v kuchyni nudila, tak som išla do izby, ľahla som si na posteľ a začala si čítať svoju knihu. Na knihu som sa nevedela absolútne sústrediť. Stále som myslela na dedka, čo sa mu prihodilo, ako vtipne sa tváril. V tej chvíli som nevedela, či sa mám smiať alebo sa báť. Z knihy asi nič nebude, tak som z batoha vytiahla slúchadlá a začala sa prehrávať playlistom. Teda, chcela som sa prehrávať playlistom, ale na Spotify potrebujem dáta alebo wifi. A na dáta, alebo wifi, potrebujem signál, ktorý je len na streche, ktorá je šikmá a nebezpečná. Ale je tam signál. Hrozí tam nebezpečenstvo spadnutia. Ale aj dievčatá v amerických filmoch to tak robia. Ale ty nie si v americkom filme a táto strecha je už dosť labilná. Kašľať na to! Po boji sama so sebou, som sa rozhodla vyliezť na strechu kvôli neviditeľnej sile ktorá ma pripojí k virtuálnej realite. Pomaly som došla do stredu strechy, kde bol najlepší signál. Škridle boli síce nepohodlné, avšak cieľ to splnilo a ja som už vyberala nejakú pesničku od Eda Sheerana. Musela som vyzeráť divne – aspoň pre susedov. Štrnásťročné dievča sedí na streche s mobilom v ruke a slúchadlami v ušiach a doslova som sa

usmievala na oblohu. Bolo mi to jedno. Práve dohrávala moja obľúbená pesnička. Keď mi zazvonilo upozornenie na novú správu. Tereza mi poslala fotku, kde sedí na veľkej hojdačke postavenej priamo v mori pri pláži s popisom *Milujem prázdniny*. To mi práve náladu nezlepšilo.

„Sedenie na streche je dnes nový trend?“ ozvalo sa z môjho okna. Otočila som sa tým smerom, kde som zbadala hnedú hlavu, ako sa opatrne snaží vyliezť na strechu. „Nie je to trend. Ale toto je jediné miesto, kde je signál,“ povedala som a pokývala mobilom v ruke. Dedko pomaly, aby nespadol, kráčal ku mne, a až keď si sadol pokračoval: „Ahaaa, ty si si pozerala ten Facegram?“ spýtal sa úplne vážne. Vybuchla som do smiechu, ktorý sa nedal zastaviť. Dedko sa tváril nechápavo: „Čo som povedal zle? Tak sa to volá, nie?“

Nejakým zázrakom som sa prestala smiať a začala som mu vysvetľovať: „Nie, nevolá. Spojil si dve sociálne siete. Jedna sa volá Facebook, ktorý používa skôr staršia generácia. Ja mám Instagram, ten je novší a požíva ho mladšia generácia,“ zarazila som sa, „ale prečo sa to vlastne pýtaš?“ Dedko len pokrčil plecami. „Keď som už aj ja mladý, chcem vedieť, čo robíte,“ povedal dedko s úškrnom. „Ako sa to používa?“ opýtal sa. Neverila som vlastným ušiam. Dedko sa normálne pýtal, čo ma baví. Netrebalo sa ma pýtať znova. „No vlastne je to normálna aplikácia, ktorú si najskôr musíš otvoriť,“ pozrela som na dedka, a keď som videla jeho zvedavý výraz, smelo som pokračovala, „keď si ju otvoriš, automaticky ti ukáže domovskú stránku. Tu hore,“ ukázala som na hornú lištu s profilmi v tvare kruhu, „sú takzvané Instastorky. Ten názov je spojenie slov Instagram a stories. Instagram – už vieš, čo to znamená, a stories znamená po anglicky príbehy. Každý ten krúžok je jedného človeka, ktorého sledujem. Keď na ten krúžok klikneš, otvorí sa ti príbeh daného človeka...“

„Počkaj, počkaj, počkaj,“ prerušil ma dedko, „takže tam vlastne celému svetu povieš, čo si dnes robila?“ „No... áno, prečo?“ nechápala som. „No, veď o tom sú sociálne siete. Dáš tam fotku a celému svetu povieš, ako si sa mal dobre,“ povedala som a hneď som klikla na prvý krúžok v poradí. Patril zase Tereze, rovnaká fotka, ako mi poslala už skôr. Klikla som rýchlo ďalej na príbeh Kristiána, ako je na kúpalisku len *v plavkách*. V pozadí išla pesnička Sofia. Nemohla som si pomôcť, Kristián bol vážne pekný chalan z vedľajšej triedy. S chalanmi mi to nejako nejde, ale s ním som sa párkrát rozprávala a bolo to také jednoduché. Dedko na mňa pozrel s vytiahnutým obočím. Líca mi hneď zaliala červeň, pokrútila som hlavou a klikala som ďalej. Kým som mu vysvetľovala, ako fungujú príspevky a ako sa hľadajú noví sledovatelia a ako sa četuje, dedko sa vypytoval, keď niečomu nerozumel a občas spomenul tému chlapcov, ale, našťastie, som to vedela rýchlo zahovoriť. „Takže tam sa proste len vychváliš – aká si dobrá a ukážeš, čo ostatní nemajú. A potom ti ostatní závidia, že to máš a snažia sa tiež niečím ukázať. Je to trochu smutné. Zamyslela som sa, vlastne mal úplnú pravdu. Snažiš sa ukázať v tom najlepšom svetle, a keď nájdeš niekoho, kto sa má lepšie, rozmyšľaš, čo ty robíš zle a on inak. Je to dosť depresívne.“

Po obede (bryndzové halušky, mňam) sme obaja sedeli v obývačke na gauči s vyvalenými bruchami a hľadali zábavné tvary na strope. Našli sme psa, jednorožca a medveďa, ktorý hladká žirafu s hlavou vlka, ale jemu sa to nepáči. Za chvíľu sme našli asi všetky a začalo nás to nudiť. „Čo robia mladí cez prázdniny?“ opýtal sa zrazu dedko. „Noooo... zvyčajne chodíme von na zmrzlinu, hráme videohry, chodíme na túry...“ zamyslela som sa, „alebo ideme na jarmok, koncert, festival, podľa toho, čo sa práve koná.“ Dedko sa tak prudko posadil, že keby teraz zase zostarol, určite by ho seklo. „To je nápad!“ povedal, „nie je teraz niekedy Bardejovský jarmok?“

Mohli by sme tam zísť, čo povieš?“ zostala som ako nemá, dnes už asi tretíkrát. „To by sme mohli?“ hlesla som so zatajeným dychom ako dieťa, ktorému práve dali jeho obľúbenú sladkosť. Dedko sa na mňa potmehúdsy usmial: „Jasné, prečo nie? Bude to....“ Nestihol to dopovedať, pretože som ho už objímal okolo krku „Ďakujem, ďakujem, ďakujem!“

O hodinku sme kupovali lístky na všetky kolotoče. Hneď, čo sme zaplatili, utekali sme na prvý

kolotoč, ktorý som zazrela. Potom sme si vyhlásili vojnu v autíčkach, ktorú sme zahájili mojou výhrou v streľbe, za ktorú som dostala veľkého plyšového medveďa. Celú zábavu sme zakončili cukrovou vatou. Keď sme prišli domov, ešte stále sme sa smiali na našom výlete.

Vtom dedkovi prišlo nevoľno, lebo začal zase starnúť, až zostarol na dedka, akého som poznala, len iskierky v očiach ostali „Toto si raz musíme zopakovať!“ vyhlásila som. „Neboj sa, to si raz určite zopakujeme. Len bez toho omladnutia!“ dodal so smiechom dedko. Ešte chvíľu sme sa rozprávali, aký zaujímavý a zároveň šialený deň to bol. Zrazu, z ničoho nič, prišlo pred dom auto. Obaja sme sa zadivili a vyšli autu oproti. Bola to mamkina Škoda 100. Ten veterán ledva jazdil, ale mamka ho mala nesmierne rada. „Och, zlatíčko!“ zvolala a tuho ma objala. Nenávidela som, keď mi hovorila zlatíčko. „Ahoj, mami!“ zakričala som do jej bundy, lebo ma ešte stále nechcela pustiť. Chytila mi tvár do dlaní: „Mrzí ma to, veľmi ma to mrzí,“ opakovala asi päťkrát, „mala som ti veriť, že si tú trojku dostala nezaslúžene a nie na teba hneď nakričať a potrestať ťa. Ešte raz mi prepáč. Ocino teraz vybavuje dovolenku do Karibiku, na ktorú si sa tak tešila, a ja som ťa prišla zobrať domov.“

Štvrtýkrát za deň ma niekto totálne vykoľajil. Začala som šťastne skákať a jačať a tešiť sa ako desať malých detí, ktoré dostali svoju

oblíbenú sladkosť. Ihneď som sa išla zbaľiť a o 10 minút som bola pripravená vyraziť. Podala som mamke batoh a šla som sa rozlúčiť s dedkom. Nevedela som ho nikde nájsť. „Dedko!“ volala som na celý dom, ale nič. Nakoniec som ho našla sedieť smutne na streche. Sadla som si k nemu „Bolo mi tu super,“ povedala som, „mohla by som sem prísť aj na budúce prázdniny?“ dedkov výraz sa razantne zmenil a s nádejou sa otočil ku mne, „ty by si chcela... ehm... prísť ešte raz? A nie za trest?“ „Áno, aj nie.“ odpovedala som. „Áno aj nie? Čo to znamená?“

„Áno, chcela by som sem prísť ešte raz a nie, nie za trest!“ povedala som. Potom som ho vrúcne objala a obaja sme sa postavili pobral sa k mame. „Ó, a ešte niečo!“ vytiahla som mobil, zapla som fotoaparát a nastavila selfie, „povedz sýýýýýr!“

Túto fotku aj s fotkou mojich raňajok som dala s dedkom na instastorku

s hastagom:

#sdedkomjezábava#tojeskutočnýelixírzábavyaživota.

Čestné uznanie

Ivana Kulbaková

Môj dedko vypil elixír mladosti

Môjho dedka mám veľmi rada. Najradšej mám, keď mi rozpráva ako chodil na krasokorčuliarske vystúpenia keď bol ešte mladý. Teraz však dedka bolí koleno a nemôže tancovať na ľade. Dokonca sa mu ťažšie kráča aj po obyčajnom chodníku. Preto sa teraz spolu s babkou sťahuje k nám domov.

Dnes sme v ich starom dome a pomáhame im s balením. Dedko vyprázdňuje skrine a ja mu pomáham. „Aha, pozri! Našiel som nejakú vodičku,“ hovorí dedko a v ruke si obzerá akúsi zaprášenú

fľaštičku. „Čo je to?“ spýtam sa ho zvedavo a načahujem krk, aby som lepšie videla na etiketu. Dedko však slabo vidí do diaľky a tak si dáva fľaštičku čo najbližšie k očiam. Tak vysoko ale nedovidím zas ja. „Píše sa tu, že je to nejaký zázračný bylinkový extrakt na klby,“ pokrúti hlavou. „Na tie moje však nepomôže už ani svätená voda.“ Podá mi fľašku a vráti sa ku skrini.

Skúmam fľaštičku zo všetkých strán. Je akási záhadná. Potom mi napadne úžasná myšlienka, akoby vystrihnutá z jednej z mojich obľúbených kníh. „Dedko! Vypi to, veď aj tak ťa to koleno dosť bolí. Za skúšku nič nedáš!“ Túžobne som sa k nemu obrátila. Dedko sa tváril odmietavo. Ja som však chcela zažiť dobrodružstvo a táto fľaštička vyzerala nádejne. Vedela som ako na dedka. „Tak, keď inak nedáš,“ povedal sekundu po tom, ako som naňho urobila svoje povestné psie oči.

Vodička vo vnútri fľašky bola akurát na jeden hlt. Dedko ju vypil a chvíľu sa nič nedialo, no potom - niečo silno buchlo zablyslo sa mi pred očami a keď sa všetko utišilo predou mnou stál nejaký pán a po dedkovi ani stopy. Na ten veľký hluk sa do izby dovalila babka aj s mamkou. Babka vzápätí omdlela, no mama ju chytila. Keď sa prebrala, povedala, že ten pán vyzerá úplne ako náš dedko keď bol ešte mladý. Neverila som vlastným očiam a možno aj ušiam. Ten pán, čo bol akože náš dedko sa zatiaľ na seba pozerál v zrkadle. Zobrala som fľaštičku čo bola na zemi. Keď ju dedko pustil na zem, etiketa sa odlepila a pod ňou sa ukázalo ešte niečo iné...

„Ó, nie!“ zvrieskla som. „Čo je?“ preľakla sa mamka. „Náš dedko vypil elixír mladosti!“ odpovedala som. „Čože!?“ zvrieskla pre zmenu mamka. „Hovorila som, že vyzerá ako náš dedko zamlada!“ povedala babka. Dedko sa z toho tešil. Začal si pozerat' svoje fotky, keď bol mladý. Tie ešte nedal do sťahovacieho auta. Podoba bola istá. Na jednej fotke bol na prvom stupienku a na krku mal veľkú medailu. Spýtala som sa ho kde to je. „To bola súťaž

v krasokorčuľovaní,“ odpovedal mi dedko. „Škoda, že to už robiť nemôžem!“ vzdychol si.

„Ale veď môžeš!“ skríkla som. „Moja najlepšia kamarátka Elena ide tento víkend súťažiť. V zimnom štadióne usporadúvajú veľkú krasokorčuľariarsku súťaž. Môžeš sa prihlásiť a splniť si svoj sen,“ povedala som.

Dedko bol celý nadšený a súhlasil. Prihlasovanie bolo už v plnom prúde a tak sme tam rýchlo išli. Babka aj mamka sľúbili, že sa prídu na dedka pozrieť. Bola som plná nedočkavosti. Dedko išiel ako prvý. Keď som pozerala na jeho vystúpenie bola som v údive, takéhoto dedka som nikdy nevidela. Veľmi krásne vystupoval. Babka až plakala, asi si zaspomínala na časy, keď boli mladí a chodila sa naňho pozeráť. Dedko vystupoval približne desať minút a pirueta, ktorú urobil nakoniec sa mi páčila najviac. Potom odišiel a keď bolo v plnom prúde druhé vystúpenie prišiel si sadnúť k nám do hľadiska.

„Dedko, bol si úžasný,“ povzbudila som ho. Dedko sa usmial, asi bol so svojím vystúpením tiež spokojný. Aj ďalšie vystúpenia boli pekné ale mne sa najviac páčilo dedkovo. Konečne prišiel čas na vyhodnotenie. Najprv vyhodnocovali starších krasokorčuľiarov potom prišla na rad dedkova kategória. Mladšia.

„Na treťom mieste sa umiestnil...“, začíнал moderátor napínať. „Peter Orňovský!“ „Ánoooo! Dedko veď to si ty,“ kričala som. Dedko ma už nepočúval a išiel sa postaviť na stupienok víťazov. Samozrejme, urobili sme aj fotku. Dedko žiaril šťastím. Ľudia, vrátane mňa, babky a mamky, tleskali. Cestou domou nám dedko kúpil zmrzlinu, vraj preto, že sme ho povzbudzovali. Vybrala som si karamelovú. Mňam!

Doma sme s dedkom objavili aj obal od fľaštičky, ktorá mu priniesla taký úspech. Písalo tam, že mágia trvá iba jeden deň a že ak sa z fľaštičky napijete druhý krát budete navždy mladý.

Presviedčala som dedka, nech sa napije, aby sme mohli spolu chodiť na výlety a mohol so mnou trénovať krasokorčuľovanie. No on o tom nechcel ani počuť. Len usmial a povedal: „Aj staroba má svoje čaro.“

Čestné uznanie

Jakub Čarnický

Splnený sen

Bol krásny slnečný deň. S dedkom sme sa rozhodli, že pôjdeme na prechádzku do lesa. Nechcelo sa nám ísť niekde, kde to poznáme. Ja a dedko sme boli vždy takí nezbední prieskumníci. Už ako malý som hľadal cestu, ako sa dostať z detskej postieľky. Aj sa mi to párkrát podarilo. A dedko? Ten bol presne rovnaký. Aspoň mi to o ňom prezradila prababka.

Vybrali sme sa smerom, ktorým takmer nikto nechodí. Prechádzali sme sa, rozprávali, nachádzali nové pekné miesta. Za stromami sme zbadali malý ošarpaný domček. Stačil jediný pohľad a obaja sme hneď vykročili k nemu. Opatrne sme sa približovali. Keď sme stúpili na schody, začuli sme strašidelný výzgavý zvuk. Pomaly sme otvárali dvere. Vrrrzg. Znova ten príšerný zvuk. Vošli sme dovnútra a zacítili sme čudný zápach. Nedalo sa tam dýchať. Zapchali sme si nosy a rozhliadali sme sa po domčeku. Nič zvláštneho tam nebolo. Keď tu zrazu bum! Niečo spadlo. Bežal som k dedovi a ten ležal na zemi. Povedal mi, že len zakopol, ale spadol na policu, ktorá sa s rachotom otvorila.

Za policou sa ukázala chodba. Bola tmavá a plná pavučín. Nemám rád pavučiny. Prepadol ma divný pocit. Bol to strach zmiešaný so zvedavosťou. Cítil som sa ako v strašidelnom filme. Nejakو som sa

predral cez pavúčie siete a čakal som na deda. S ním to bolo horšie. Kolená mu už neslúžili najlepšie, nemohol sa zohnúť. Horko-ťažko sa dostal ku mne a zase raz povedal, že by dal všetko za to, aby bol znova mladý a ohybný.

Spolu sme vkročili do miestnosti. Bola to zvláštna izbička. Videli sme police plné byliniek, fľaštičiek s neznámymi farebnými tekutinami a veľké varechy. Aspoň sme zistili, odkiaľ sa berie ten zápach. V rohu miestnosti stál obrovský kotlík, v ktorom bola nejaká žltozelenočervená tekutina. Brrr. Práve tá bola zdrojom neznesiteľného zápachu. Dedo znova zakopol, to by nebol on, a spadol rovno do kotlíka. Neviem, ako sa mu to podarilo. Namočil si polovicu tela a poriadne sa z kotlíka napil.

„Hmm. Chutí ako škorica,“ povedal, no ja som mu neveril.

„Veď to smrdí ako plesnivý syr zmiešaný s cesnakom a acetónom,“ oponoval som mu. Dedko si ma však nevšimal. Vychutnával si kotlíkovú dobrotu. Chcel som pokračovať v prehliadke domčeka, ale dedo zahlásil, že je už poriadne unavený. Boleli ho všetky kĺby a chcelo sa mu veľmi spať. To iste z toho lahodného nápoja. Nechali sme chalúпку chalúpkou a pobrali sme sa domov. Dedo si ľahol do postele aj s topánkami a spal až do rána. Samozrejme, že som mu ich vyzul, veď ho mám rád. Je to najlepší parták na svete.

Pri raňajkách dedo chýbal. To nebýva zvykom. Asi je ešte unavený zo včerajška.

„Chod' zobudiť dedka, asi sa mu niečo pekné sníva,“ žartovala mamka.

Keď som vošiel do dedovej izby, na posteli neležal môj šesťdesiatdeväťročný dedo, ale neznámy asi devätnásťročný chalan.

„Mamííí,“ skríkol som tak hlasno, až sa ten chalanisko na posteli zobudil.

„Jakub, čo sa deje? Čo tak vrieskaš?“

Ostal som nehybne stáť ako socha. On pozná moje meno? „Kto si? A čo si urobil môjmu dedkovi?!“

„Čo je to za absurdnú otázku, veď som tvoj dedo Milan.“

Hneď som zobral do rúk zrkadlo a podal mu ho, aby sa pozrel.

Tentokrát skríkol on. A ešte viac než ja. „Ako je možné že vyzerám takto?! Čo sa mi to stalo?“

Iba som bezradne pokrčil plecami.

Zdola som začul mamu: „Čo sa tam hore deje? Prečo robíte taký hluk!?“

Hneď som vedel, že príde k nám. Musel som deda okamžite dostať preč z domu. Ale ako? Veď mama už kráčala hore schodmi. Jediná cesta viedla cez okno. Otvoril som ho a dedko skočil na strom vedľa okna. Skočil, veď mal sotva devätnásť rokov. Bolo to čudné, ale nemal som čas nad tým uvažovať. Rýchlo som vymyslel výhovorku pre mamu, asi mi aj uverila, a bežal som za dedom, či vlastne za chalanom.

Pri strome nebol. Dvakrát som prekutral celú záhradu, no nenašiel som ho. Kam mohol ísť? Zobral som bicykel a šiel som ho hľadať do mesta. Cestou mi napadlo, že by mohol byť na našom obľúbenom mieste - v obchodnom centre. Bol tam. Prechádzal sa, popískoval si, občas aj poskočil a tešil sa, že ho nič nebolí. Bol šťastný.

Strávili sme spolu celý deň. Naháňali sme sa, bicyklovali, prechádzali, ale k večeru dedko zosmutnel. „Nemôžem takto ostať, Jakub. Bolo by to nespravodlivé. Musel by som zahodiť celý svoj život. Bol by som síce mladý a zdravý, ale stratil by som vás. To nemôžem urobiť, pretože vy ste moja rodina, vy ste celý môj život,“ povedal a zamyslene sa pozrel do diaľky. Ešte chvíľu pozeral do neznáma a potom odhodlane prehlásil: „Pod', ideme pohľadať tú

včerajšiu chalútku. Myslím, že v tom kotlíku bol elixír mladosti. Možno tam nájdeme niekoho, kto nám pomôže.“

Domček sme našli hneď. Ale vnútri to vyzeralo celkom inak ako včera. Bol tam poriadok a nádherná vôňa bylín.

„Naozaj sme na správnom mieste?“ spýtal som sa deda. Prikývol, ale nepovedal ani slovo. Hľadal policu, o ktorú sa včera potkol. Našiel ju. Cez pavučinovú chodbu sme sa dostali do miestnosti s bylinkami, fľaštičkami a kotlíkom. Práve pri kotlíku stála akási žena.

„Ježibaba!“ skríkol som vyľakane.

Žena sa obrátila k nám. Vôbec nevyzerala ako ježibaba, ale ako milá starenka.

Rozpovedali sme jej náš príbeh, teda dedov.

„Ten môj elixír naozaj funguje?“ so záujmom si prezerala dedka.

„Veď som tam ešte nedala zopár dôležitých bylín. Hm, je to zaujímavé. Ale na druhej strane máte šťastie, že som tam tie bylinky nedala všetky. Potom by už cesty späť nebolo. Ostali by ste navždy mladý.“

„To by som nechcel, hoci tento deň bol nádherný. Budem naň iba spomínať. Pomôžte mi vrátiť sa do môjho stareckého života.“

Starenka v pohári zmiešala zopár kvapiek rôznych nápojov z fľaštičiek, ktoré mala na policiach a dala to vypiť dedkovi. „Zajtra bude všetko v poriadku,“ povedala mu s úsmevom a mňa pohladila po vlasoch. Potom nás vyprevadila z domčka.

Domov sme sa vrátili potme. Mama už spala a všetci ostatní tiež. Aspoň sa dedo nemusel skrývať. Ale zajtra budem mať čo vysvetľovať.

Celú noc som nespál, až nadržanom som asi trocha zdriemol. Len čom som otvoril oči, utekal som do dedovej izby.

Bol tam. Môj dedko Milan. Trocha smutný, lebo už ho znova čosi bolelo, ale šťastný, že ma vidí.

„Jakub, včera sa mi splnil sen! Bol som znova mladý! Je to úžasný pocit, keď ťa nič nebolí. Ale mojím najväčším snom ste vy – tvoji súrodenci a rodičia. Som rád, že som znova takto pri vás.“

Objal som si svojho dedka a spoločne sme sa pobrali na raňajky.

O pár dní som sa šiel pozrieť na ten záhadný domček v lese. Už tam nebol. Možno šiel plniť sen niekomu inému.

Čestné uznanie

Karolína Goliašová

Môj dedko vypil elixír mladosti

A zase je tu september. Vonku stále krásne svieti slnko a my už opäť sedíme v školských laviciach. Ešte stále myslíme na more, na hory, na tábor.

Zrazu počuť ten nepríjemný zvuk zvončeka, ktorý ohlasuje začiatok vyučovacej hodiny. Stojíme v pozore ako vojaci. Do triedy vchádza vysmiata a opálená pani učiteľka. „Sadnite si,” povie milo a pokračuje: „Tak, deti, dúfam, že ste si počas leta oddýchli a načerpali nové sily. Veľmi som sa na Vás tešila. Tento rok k nám do triedy pribudne nový spolužiak. Dúfam, že spolu budete dobre vychádzať.” Jediné voľné miesto na sedenie bolo vedľa mňa. Tak som sa, samozrejme, začala trochu báť. Vtom sa otvorili dvere a do triedy vošiel chlapec. Postavil sa pred tabuľu a povedal: „Volám sa Pavol,” a trochu sa začervenal. Pani učiteľka mu povedala, aby si sadol ku mne.

Prvé dni v spoločnej lavici boli veľmi ťažké. Všetky dievčatá sedeli spolu, len ja som sedela s chalanom. Ale postupne sme si našli spoločnú reč. Počas písomiek sme si pomáhali, občas som doniesla

desiatu ja jemu, občas on mne. Bolo nám spolu veľmi dobre. Začala som mať pocit, akoby sme sa poznali už dávno. Pavol mi často rozprával príhody, ktoré zažil. A mne sa zdalo, že som ich už niekde počula. Pavol miloval dejepis. Žiadne letopočty mu nerobili problém. Veľmi rád rozprával o prírode, o včelách. Mal presne také isté záujmy, ako môj dedko. A vtedy mi to došlo.

Utekala som k starej mame. Už od dverí som kričala: „Starká, starká, ukáž mi dedkove fotky z detstva!” Keď mi ich ukázala, moje podozrenie sa potvrdilo. Chlapec na fotke vyzeral presne ako môj spolužiak Pavol. Už mi neostalo nič iné, iba zistiť, ako je to možné. Hneď na druhý deň ráno som si Pavla počkala pred školou a chcela som počuť vysvetlenie. „Vieš, moja, odhalila si ma. Podarilo sa mi vyrobiť elixír mladosti. A keďže si moja jediná vnučka, chcel som byť s tebou čo najviac a užiť si tvoju prítomnosť.” No mohli by ste sa na neho hnevať? Ale keďže som odhalila jeho tajomstvo, účinok elixíru mladosti sa začal pomaly vytrácať. Pavol sa začal pomaly vzdávať a na konci chodníka sa mi úplne stratil z dohľadu.

So slzami v očiach som utekala k starkej. A tam v kuchyni pri stole sedel môj dedko a veselo na mňa žmurkol. Cez slzy som sa rozosmiala na plné ústa. Bola som rada, že je dedko tam, kde má byť. A nie so mnou v školskej lavici.

Čestné uznanie

Katarína Schutzová

Tajomná komnata

Moja rodina je veľká. Keď sa všetci stretneme, vždy je plno zábavy. Väčšinou sa stretávame s rodičmi mojej mamky. Tí mi vždy navaria a napečú niečo fantastické. Vždy sa cítim ako v siedmom nebi. Ale je tu niečo o čom neviem len tak hocikto. Ja s

dedkom máme tajomnú komnatu, v ktorej sa už udialo mnoho neobyčajných príbehov, o ktorých vám porozprávam.

Bol krásny slnečný deň. Vonku svietilo slnko a pospevovali vtáčiky. Mohla som mať asi sedem rokov. Mamka ma zobudila, aby sme šli na prechádzku, kým je ešte pekne. Po obede mi v hlave rozkvitol nápad.

„Mami? Mohli by sme ísť k babičke a dedkovi? Už dlho som ich nevidela!“

„Samozrejme, a môžeš tam ostať aj na víkend, ak by si chcela!“ na to som zvýskla od radosti a objala ju okolo krku. Na druhý deň ráno som si zbalila potrebné veci a vychystali sme sa na odchod. Mamka zavolať starým rodičom, či by bolo v poriadku teraz ich navštíviť. Samozrejme, ako vždy, súhlasili.

Keď sme s mamkou dorazili a zaklopali na dvere, počuli sme, ako sa niekto náhli otvoriť nám. Ako babka otvorila dvere, privítala nás božská vôňa pečeného kurčat'a. Bolo tam cítiť ešte niečo... niečo... sladké.

„Ty si nám urobila koláčik, babka?“ zvolala som a rozbehla sa do kuchyne, aby som sa presvedčila na vlastné oči. A mala som pravdu. Na stole žiaril úžasne vyzerajúci koláč. Babka mi hneď naložila dva kúsky, aby som mohla ochutnať.

„Fantastické!“ povedala som, keď sa mi chuť čokolády zmiešaná so škoricou a jablkom rozplynula na jazyku. Vtom vošiel do kuchyne dedko.

„Dedko!!!!“ vykrikla som a utekala ho objat'. Vystískali sme sa a babka s mamkou pripravili na stôl obed. Všetko bolo, samozrejme, vynikajúce. Po obede sme si sadli k televízoru a rozprávali sa o škole, o mojich krúžkoch a iných mimoškolských aktivitách. Starí rodičia vždy veľmi radi počúvali o mojich zážitkoch a vždy sa so mnou zasmiali.

Už som sa nevedela dočkať, kedy sa pôjdeme do našej tajnej komnaty zahrať. Touto komnatou je izba s obrovskou posteľou, ktorá nám slúži ako priestor na našu fantáziu. Ja som skočila na posteľ a dedko si šiel sadnúť na stoličku vedľa.

„Ja budem lev, dedko! A ty ma akože sleduješ z diaľky, dobre?“ povedala som a začala predstierať, že som lev vo svorke.

Dedko pri tom opisoval život leva a ďalších zvierat z oblasti savany ešte veľmi dlhý čas, až dokým neprišla mamka a oznámila nám, že odchádza. Odvtedy, čo sme sa začali s dedkom hrať, prešli štyri hodiny. Dedko určite musel byť už veľmi unavený, no nedal to na seba znáť. Babka mi navrhla, aby som šla pozeráť rozprávky, kým si dedko odpočinie, a tak som súhlasila. Išla moja obľúbená rozprávka „Mia a já“. Onedlho ma babka zavolala na večeru. Bol to super deň!

Druhý deň ráno ma zobudila vôňa lievancov a rozpustenej čokolády. Zhlboka som sa nadýchla a vôňa, ktorá sa vo mne rozplynula, ma úplne prebudila. Vstala som, obliekla sa a vyšla z izby na raňajky. Babka sa na mňa široko usmiala a rukou naznačila, aby som si sadla.

Keď dedko vošiel do kuchyne, opýtal sa: „Tak čo? Tentoraz budeš policajný pes, alebo ďalšia mačkovitá šelma?“

„Dnes si postavíme cirkus!“

„Cirkus?“

„Áno! A aj predvedieme vystúpenia!“

„Tak teda dobre!“ na to sme sa obaja vybrali do tej našej komnaty ako včera.

Predstavovali sme si, že na posteli je veľký stan s rozmiestnenými lavičkami. A hlavne veľa zvieratiek ako detské atrakcie.

„Ako prvé by sme si mali rozvrhnúť, kde cirkus chceme mať, všakže?“

„Mhm, hlavný stan bude v strede a stan pre organizátorov tu. Ďalej účinkujúci budú vždy stáť tu...“ rozprávala som, ako som chodila po celej izbe a ukazovala, ako kde čo bude postavené. Dedkove oči lietali tak, ako som ja behala a vrelo sa usmial, keď som skončila svoj opis. Všetko sme si, samozrejme, iba predstavovali, no aj tak to bola zábava.

„Podťe obedovať!“ ozvalo sa zrazu z kuchyne.

Naobedovali sme sa veľmi rýchlo až nás babka musela karhať.

„Jedlo vám nikam neutečie! Beda, ak vám bude zle!“ s dedkom sme prikývli a chichotali sa.

„No čo, dohráme tú hru na cirkus?“ opýtal sa dedko a ja som veselo prikývla.

Pred pomyselným cirkusom sme vysadili nejaké kvietky na skrášlenie okolia. Dedko mi pri tom rozprával veľa zaujímavostí zo svojho detstva na dedine. Ako prišiel kolotoč alebo cirkus, čo bolo v tom čase jediná zábava. Raz dokonca pomáhal kúzelníkovi pri jeho čaroch. Vždy ma to s ním bavilo a niečo nové som sa naučila. Jeden z jeho obľúbených predmetov bola geografia, tak mi rozprával o hlavných mestách, o riekach, o pohoriach a o rôznych iných kútoch sveta.

Babka mi, ako skoro každý večer, urobila teplé kakao a ja som ho pila medzi tým, ako sme sa začali rozprávať všetci traja. Keď sme prestali preberať vážne veci, začali sme sa rozprávať všetci traja o všetkom možnom. Takisto sme prebrali moje kamarátstva a zážitky. Po čase sa mi zatvárali oči, tak ma dedko s babkou poslali spať.

Tentoraz som sa zobudila na niečo štekľivé. Dedko pri mne sedel a jemne ma budil.

„Vstávať, vstávať, spiaca krásavica!“ žiarivo sa usmial, „ešte máme čas na nejaké predstavenia!“ upozornil ma dedko.

Ked' som už bola najedená a pripravená, opäť sme si sadli na posteľ. Znovu sme zašli do tajomnej komnaty a predvádzali rôzne vystúpenia, čísla a tance pre imaginárnych divákov. Takto sme sa zabávali a smiali, pokiaľ nás neprerušil zvonček.

„To bude mamka!“ skríkla som a utekala ju privítať s dedkom v päťách.

Babka spomenula, ako sa celý deň len hráme a hráme bez oddychu.

„Dúfam, že nechávaš dedkovi čas aj na prestávku. Už je predsa len starší a potrebuje si pospať!“ mamka na mňa pozrela výhražným pohľadom.

„Ja mám sily aj za troch!“ dedko sa ohradil a usmial sa na mňa.

Trošku som sa nad tým zamyslela.

Dedko sa naozaj so mnou hral v jednom kuse, takmer bez prestávky. Vždy bol pripravený na ďalšie skúmanie divočiny, alebo stavbu cirkusu a podobne. Je to obzvlášť podozrivé... Taktiež je vždy plný energie! Aj ja si niekedy potrebujem ľahnúť skôr, aby som ďalší deň mohla fungovať. On vstáva omnoho skôr ako ja! To je naozaj veľmi zvláštne! Začínam mať vážne podozrenie, že môj dedko v tajomnej komnate potajme pije elixír mladosti!

Venované babičke a dedkovi, ktorí mi vždy znesú modré z neba.

Čestné uznanie

Kristína Žoffčáková

Môj dedko vypil elixír mladosti

Ahojte! Moje meno je Anna Dubnička. Mám trochu zvláštne meno, no aj tak sa nevyrovná môjmu čudnému dedkovi Alfonzovi. Je taký

čudný, že by ste z neho dostali záchvat smiechu. Poďme však pekne od začiatku....

Dedko Alfonz býva vo veľmi malej a skromnej chatrči. Je to vysoký a chudý muž, až mu rebrá vyskakujú spod kože ako nejaké skákalky. Bradu má ako Mikuláš, fúzy rozstrapatené ako seno a oči vypučené do diaľky. A to sme ešte len na začiatku. Teraz vám prezradím, čo vyviedol počas letných prázdnin.

Začína sa to ako obyčajne otravným ranným budíkom, ktorý neustále crnká, brnká, trnká... No Alfonzovi to neprekáža! Strčí budík do vedra s vodou a má vybavené. Ale potom už nie je zábava stále ležať a spať, a tak vstáva z postele a ide si urobiť raňajky. Na raňajky má surovú kačku, tvrdú – polouvarenú ryžu a šalát so sardinkami. Možno sa vám to zdá nechutné, ale jemu to chutí práve takto. Zje to celé takmer na jeden hlt, až sa za ušami oblizuje. Po chutných raňajkách si opäť odkráča ľahnúť. Taký je to spachtoš! A viete, akú má dedko parádnu posteľ? Na drevenej doske, ktorá stojí na štyroch drevených nožičkách, ležia štyri matrace, tri deky, dva vankúše a piati plyšovní medvedíkovia. Posteľ je taká vysoká, že niekedy tam nevie ani vyliezť. Vždy, keď sa ponorí do hlbokého spánku, myslí len na jedinu, jedinučkú vec: na manželku Brigitu. Predstavuje si, ako spolu sedia na obláčiku, ako letia nad krajinou a ako Brigítina hlava leží na jeho pleci. A pritom sa spolu pozerajú na krásny a pestrofarebný západ slnka. Už, už sa schyluje k bozku... no vtom dedko vyskočí z postele a beží vypnúť rúru: „Ách, niééééé!!! Môj milovaný koláčik!“ Kričí, až sa celý domček otriasa. Keď konečne vypne rúru, dym sa roznesie po izbe. Chudák Alfonz! Ide ho tam zadusiť.

Niekedy si aj myslím, že dedko je ako malé decko. Čo mám s ním však robiť? Mám ho rada takého, aký je. Aj nemotorného, aj popleteného. Onedlho sa vyberie, ako to často robí, na prehliadku fotiek, ktoré má vo vedľajšej izbe v „šuflíku“. Začne si ich prezerat',

až v malej škatuľke zbadá niečo zvláštne. Na škatuľke je ceduľka s jeho menom. Najprv sa ju bojí otvoriť, no potom to nevydrží a škatuľu otvorí. Je v nej nejaká čudná nádobka naplnená až po okraj žltkastou vodou. Vedľa nej list, v ktorom sa píše:

Ó, môj milovaný Alfonz! Veľmi mi chýbaš a teším sa na naše ďalšie stretnutie. Pišem Ti z vychýrených kúpeľov. Keďže si teraz tak ďaleko odo mňa, posielam Ti aspoň liečivú vodu. Keď z nej vypiješ jeden glg, dostaneš silu mocného chlapa. No nevypi ju celú! Ja sama som ju ešte nevyskúšala, ale dúfam, že to urobíme niekedy spoločne. Aspoň bude sranda. :)

Tvoja manželka Brigita

Keď Alfonz list dočíta, takmer sa rozplače, lebo vie, že si to s Brigitou už nevyskúša nikdy. Pred štyrmi rokmi zomrela. Po chvíli ho však smútok prejde. A potom sa to stane... Dedko od únavy, sám nevie prečo, vypije celú, celučičkú nádobku. Najprv sa nič nedeje, no zrazu sa náhle začne triasť. Vyskočí na rovné nohy a začne behať po celom dome. Kričí odušu a keď konečne stíchne, vyzerá úplne inak...

Vlasy ulízané, brada oholená, fúzy učesané a zo slabého starčeka je náhle silný a mohutný chlap. Chodí po dome nafúknutý ani dáky pampúšik. Akoby stratil rozum. No potom to začne byť aj horšie. Dedko Alfonz, alebo skôr mladý štramácky chlap, sadne na motorku, ktorú má už päťdesiat rokov zaparkovanú v garáži, a vydá sa do neznáma za dobrodružstvom. Všetci na Alfonza pozerajú s otvorenými ústami a navzájom sa pýtajú: „Je to náš Alfonz?“ Náš starý dobrý dedko?“ Alebo hovoria: „To nemôže byť on!“ Niektorí si aj myslia, že je blázon a že stratil rozum.

Alfonz na motorke cestuje krížom krážom krajinou. Navštevuje mestá, dediny, lunaparky, ba aj kúpaliská... no stále mu čosi chýba. Stále to nie je ono! Aha, už na to prišiel! – „Ešte som si nesplnil

svoj detský sen – stať sa aspoň na chvíľku akrobatom v cirkuse!“
Nato dedko odfrčí bez váhania nevedno kam.

Či to už je náhoda alebo ho z neba nasmerovala jeho drahá Brigita, natrafi na vysoký stĺp s plagátom o predstavení v cirkuse. Alfonz sa zaraďuje, až s ním motorka nadskočí a vpáli rovno do cirkusovej manéže. Vo vnútri je to oveľa väčšie ako to vyzerá zvonku. V javisku sedí hŕba detí aj dospelých a všetci sa pozerajú do stredu obrovského stanu. V strede vystupujú krásne tanečnice, klauni, šašovia a nesmú chýbať ani levy, tigre, slony či opice. Náš hrdina sa tiež chce predviesť, a tak zaparkuje motorku, vystúpi na pódium a pripojí sa k akrobatom. Skáče na trampolíne aj s levmi a tigrami cez ohnivý kruh, šmýka sa na sloňom chobote, šplhá na vysokom lane a to až celkom hore. Verte, neodmietne ani tancovanie s krásnymi dámami! Na konci vystúpenia chce všetkým ukázať, že je najšikovnejší, preto sa vyštverá až na najvyšší stĺp v cirkuse. Snaží sa prejsť na jeho druhý koniec. Všetci diváci sa pozerajú len naňho, no boja sa, či nespadne. Akrobat Alfonz smelo kráča po lane...

Ale čo to?! Niečo sa tam hore deje. Ó, nie! To sa dedkovi šmykla noha a už padáááá dole: „Áááááá!!!“ Nastáva hrozitánske ticho. Dedko otvorí oči až v nemocnici, keď mu milá sestrička podáva teplomer a nežne sa prihovára: „Ach dedko, dedko. Ako sa vôbec dá zlomiť noha pri páde z postele?“ „Ej, beťárka Brigita! Zase si ma raz dostala!“ povzdychne si popod fúz Alfonz. Ale stálo to za ten krásny sen... ☺

Môj dedko vypil elixír mladosti

Ahojte! Najprv sa vám predstavím. Volám sa Matej. A vyrozprávam vám príbeh. Mám dedka. Vlastne, mám dvoch dedkov, ale len jedného dedka vynálezcu. A nielen takého obyčajného vynálezcu, ktorý by vymýšľal turbo-rýchle umývačky riadu či upratujúce roboty, či samovariace hrnce. Môj dedko vymýšľal elixíry. Už vynašiel elixír zväčšovania (takéééé mrkvy nám rastú odvtedy v záhrade), zmenšovania, tučnutia, chudnutia, rozprávania, hlúposti či múdrosti.

No, ale viete, čo sa môjmu dedkovi podarilo naposledy? Aký elixír namiešal? Aký elixír vynašiel? Ha! To by ste chceli vedieť, čooo? Dobré, dobré, už Vám to poviem. Naposledy vymyslel elixír mladosti. Dobré počujete M-L-A-D-O-S-T-I. Áno, elixír mladosti, tá dnešná legenda, ten skvelý vynález, ktorý vynovuje veci. Vyzerá trochu...no,...nechutne, je zelený, buble a je taký riedky ako voda. Ale zas tá vôňa... Lúka. Kvety. Čaj. Harmančekový čaj! Keď ho dedko namiešal, chcel ho hneď i vyskúšať. Už, už sa išiel napiť, keď sa mu spoza chrbta ozval náš kocúr Muro, ktorý pred týždňom vypil elixír rozprávania a ešte ho to rozprávanie neprešlo. „Ak chceš, môžem ho vyskúšať ja, mne to nebude vadieť, veď ja som v skúšaní elixírov skoro už expert.“ „Fakt? Si si istý?“ spýtal sa dedko. „Jasnačka,“ odpovedal kocúr Muro. Kocúr vypil elixír a zrazu v strede izby stálo malé mačiatko. Bolo také zlaté, malé, chutnučké. Maličká gulôčka. Mačiatko skákalo po izbe, hralo sa, naháňalo. „Muro, Muro, tak ty si omladol nielen výzorom, ale omladol si aj duchom. Veď ty sa už nesprávaš ako starý, lenivý kocúr. Ty sa správaš ako mačiatko,“ skonštatoval nadšene dedko.

Prešlo pár hodín a zrazu spod gauča vyšiel kocúr. Nie mača, starý kocúr Muro. Nebol ani mladý a už ani nerozprával. „Ahaaa, tak elixír účinkuje len pár hodín. To je dobre. To je dobre,“ povedal spokojne dedko.

Nasledujúce dni sa s nami dedko ani nerozprával. Stále bol zamyslený. Chodil hore dole, taký zadumaný. Celé dni nerobil nič iné, len skúmal elixír mladosti. Stále ho to pokúšalo. Nevedel, čo má robiť. Vypiť? Vyskúšať? Nevypiť? Náš dedko sa nám menil pred očami. Inokedy taký veselý chlapík, zrazu sa z neho stal starý, mrzutý chlap. Mal veľmi zlú náladu. Proste bolo to s ním absolútne zle. Len sedel dnu a premýšľal. A to bolo vonku také krásne počasie. Všade bol sneh, dalo sa sánkovať, guľovať, korčuľovať. Keď ma tá jeho nenáhlada začala štváť, prišiel som za ním a hovorím mu: „Dedko, už ten elixír nechaj tak! Pod’ sa so mnou vonku hrať! Postavíme obrovského snehuliaka s velikánskou mrkvou!“ „Ale, Matej, ja som už starý človek, ja už tak nevládzem,“ odpovedal mi smutne. „Tak prečo nevyskúšaš elixír?! Veď Murovi sa nič zlé nestalo,“ navrhol som mu. Dedkovi od šťastia až zaiskrili oči. „I ty si to myslíš, Matejko?“ opýtal sa ma. „Prečo si mi to nepovedal skôr?“ Zrazu mal dedko v ruke fľaštičku so zelenou tekutinou a ani som sa nenazdal a fľaštička bola prázdna. A ani som sa nenazdal po druhý raz a predom mnou nestál dedko, ale stál som tam ja. Áno, počujete dobre – ja, Matej, moje dvojča. „Zavri ústa, lebo ti vypadnú zuby,“ zasmial sa dedko. „A teraz pod’ von, nebudeme stavať len snehuliaka, pôjdeme sa korčuľovať, guľovať a sánkovať!“ zakričal dedko a už ho nebolo.

Celé poobedie sme šantili na dvore, v lese a na rybníku ako dvaja blázni.

Až do neskorého večera. A veru, poviem vám, bolo to najkrajšie poobedie, aké som zažil.

Čestné uznanie

Samuel Bartík

Elixír na mladnutie vo výpredaji!

Jedného dňa sa môj dedko vybral do obchodu. Ten obchod bol na konci mesta. Po ceste vysmädol. Keď vošiel do obchodu a nakúpil, opýtal sa predavača, či nemá niečo lacné na pitie. Dedko už nemal veľa peňazí a bol stále smädný.

Predavač sa naňho pozrel a spoza pultu vytiahol fľaštičku s fialovou vodou. Dedko si najprv zhrozene pomyslel, že to je jed na myši! Takú farbu tá voda mala. Ale keď ucítil vôňu elixíru, v duchu si pre seba dodal, že to nebude zrejme chutiť tak zle. A tak si ten fialový elixír kúpil a išiel naspäť domov.

Cestou sa poriadne napil. Ako si myslel, elixír mu celkom chutil. Lenže! Hneď, ako vybalil nákup, začal sa cítiť blbo a ihneď, keď ho babka zbadala, začala sa veľmi smiať. Dedko nechápal, prečo sa na ňom babka tak veľmi, naozaj veľmi smeje. A tak mu babka povedala, nech sa ide pozrieť do zrkadla. Dedko nelenil, našiel zrkadlo a pri pohľade doň skoro zošalel! Bol menší o 10 cm. Nos mal akosi nakrivo. Vlasy mu zase tmavli... Aj keď toto všetko dedka prekvapilo, bol taký unavený, že si radšej išiel ľahnúť. Aspoň nebude babke na posmech.

Ráno keď sa zobudil, bolo všetko ešte horšie. Vyzeral ako malé 8-ročné dieťa, a, samozrejme, aj sa tak správal. Čo nebolo zase až také zlé. Pre dedka, teda. Ako prvé spravil to, že začal behať po dome a budiť ostatných. Veď to deti robia...

Keď však zobúdzať aj nás, nebolo mi všetko jedno. Doteraz som si o tom všetkom myslel, že je to len zlý sen. V kuchyni na stoličke sedelo ale malé 8-ročné dieťa a podobalo sa na mňa. Teda, ja som sa podobal naňho... ale, to je jedno! To dieťa malo na sebe dedkove

pyžamo, občas sa ako dedko usmialo. Čudoval som sa, že náš dedko vyzerá ako malé dieťa, keď som však našiel prázdnu fľaštičku od elixíru na mladnutie, prečítal som si varovanie na zadnej strane, potom som sa už nečudoval.

„Bože,“ vzdychol som si nahlas a na chvíľu som sa otočil, lebo ma čosi vyrušilo. A keď som sa pozrel späť, dedko tu už nebol. Prezrel som v strachu celý dom, ale nenašiel som ho. Keď som už strácal nádej, tak som ho zbadal – rezko otváral vonkajšiu bránu a vychádzal na ulicu. Hneď som nabral druhý dych a utekal som za ním. Nepodarilo sa mi ho chytiť, ale asi som vedel, kam išiel. I ja som mal cukráreň na konci ulice rád. Majú tam vynikajúce koláče a dedko ich kedysi priam miloval. Dnes ich mal rád len občas.

Prišiel som do cukrárne a polovica koláčov bola fuč a aj dedko bol fuč a fuč boli aj moje nasparené peniaze z leta, pretože koláče v cukrárni nie sú len tak zadarmo. Už som bol naozaj naštvaný za to, že musím zaplatiť všetku tú škodu (ktorú stihol po cukrárni napáchať v trafike a kníhkupectve) a, samozrejme, hnevalo ma aj to, že mi dedko zase ušiel. Vlastne, dedka som chytal celý deň, ale márne, nechytíl som ho. Unavený a úplne chudobný som sa vrátil naspäť domov a zaľahol. Čo tam po dedkovi.

Na ďalší deň som ho išiel znovu hľadať – jednoducho som sa zaňho cítil byť zodpovedný, hoci babka trvala na tom, aby som ho nechal tak. Vraj vyhladne a vráti sa sám. Ešte to tak... mal som šťastie, našiel som ho pred obchodom a už aj v normálnej veľkosti. Hneď som k nemu pribehol, objal si ho a nahnevane sa ho spýtal, že čo ho to napadlo vypiť elixír mladosti. Dedko sa usmial, povedal mi, že bol smädný a nič iné lepšie pri sebe. Bol som rád, že je všetko O.K. a že si dedko na to, ako vystrájal, nepamätal. Ale hlavné pre mňa bolo to, že sa dedkovi nič nestalo a že si cukráreň poriadne užil, keď ju vyjedol takmer polovicu.

Koniec

Dedko: *Nie tak celkom!* (usmieva sa popod nos a z kapsičky vyťahuje ďalší elixír mladosti) *Keď sa ohlási akcia na výpredaj, lebo je tovar po záruke, neváhaj a ber.* (otvára pomaly fľaštičku a všetko v nej vypíja na ex) *Byť malým chlapcom má, milí čitatelia, svoje výhody.* (žmurkne)

Čestné uznanie

Samuel Petrik

Veľké tajomstvo našej čarovnej záhrady

Bol krásny slnečný júlový deň a ja som sa s dedkom vybral do našej čarovnej záhrady. Určite sa pýtate, prečo do čarovnej? Tak ja Vám to teda prezradím! Dedkova záhrada je na krásnom, tichom a úžasnom mieste. Nie je to len samotná záhrada, ale aj staručký domček, v ktorom sa dedko narodil. Veľa mi o ňom rozprával, ako ho postavil ešte jeho otec pred vojnou a kde vyrastali štyria súrodenci. V dome bolo stále veselo a hlavne živo. Čas neúprosne plynul, a dedko sa ani nenazdal a na svet som prišiel ja. Ja, Samko, jeho vnuk. Moje prvé kroky a zážitky sú úzko späté s dedkom a záhradou. Každý deň sme ako dvaja kamaráti prežívali naplno. Dedko ma zasvätil do tajov čarovnej záhrady. Pozorovali sme vtáky, stromy, kvety a zvieratá. Veľakrát sme sa započúvali do ticha, ktoré nás obklopovalo.

Všetko bolo super, kým môj deduško nezačal by voľajako tichší, zamyslenejší a smutný. Pýtal som ho: „Dedko, čo ťa trápi?“

A on mi odpovedal: „Vieš, Samko, už nie som najmladší a je mi smutno za tým, čo sme ešte nestihli smolu zažiť.“

Sadli sme si obaja pod veľikánsky orech, kde popoludňajšie slnečné lúče presvitali cez konáre a listy stromu. Mimochodom, to

bolo naše miesto. Pozerali sme na oblohu, počúvali čvirikanie vtáčikov a šepot vetra. Vtom dostal dedko skvelý nápad: „Počúvaj, vnuk môj, vyrobím elixír mladosti, nebudeme tu tak smutno a podaromky sedieť!“

Už bol pomaly večer a aj mne to nedalo. Tak som si povedal, že sa pokúsim dedkovi pomôcť. A čo vám poviem, nápady sa mi samé hrnuli do hlavy, ale keďže dedko mal omnoho viac skúseností a vedomostí, naše nápady sme spojili dokopy. Prešli sme sa po čarovnej záhrade, a hneď nám bolo jasné, ako na to. Pomohli nám naše včeličky, ktoré sa vzorne starali o našu levanduľu, hrozno obopínajúce priedomie domu a vlčí mak rastúci popri bránke. Vyšli sme aj na neďalekú lúku, čupli sme si do trávy a ohúrila nás tá pestrosť prírody. Lúka sa nám z diaľky stále zdala ako jednoliata, ale bolo tam všetko od alchemilky, cez rebríček po skorocel. A fascinovalo nás aj to, ako každá bylinka rastie v tom správnom čase, podľa ochorení v danom období. Dedko do košíka nazbieral množstvo bylín a s nadšením sme sa vrátili domov. Počkali sme do polnoci, aby pod rúskom tmy a sily mesiaca príprava elixíru mladosti bola dokonalá. Hviezdy na oblohe nám svietili, ja som pripravil kotlík a dedko bylinky. Vetrik pofukoval, ohník potichu horel a v kotlíku bylinky spolu vytvárali dokonalú harmóniu. Občas polienka v ohni zapraskali, iskričky lietali a navôkol sa z kotlíka šírila omamná vôňa plná energie. Nad ráno sme hotový elixír uložili na tri dni do zeme pod náš veľký orech.

A nastal veľký deň, na ktorý sme sa všetci tešili. So zatajeným dychom sme elixír mladosti uložený v zemi vykopali. S radosťou som ho nalial do pohára a podal dedkovi. On sa na mňa milo usmial, vzal pohár a vypil do dna. Pozrel sa mi priamo do očí, chytil ma za plece, sadli sme si pod náš veľký orech a takto mi dedko povedal: „ Samko môj, ďakujem za veľkú pomoc a na oplátku ti prezradím veľké tajomstvo z našej čarovnej záhrady.

Kolobeh života je nezastaviteľný, všetko má svoj čas a príčinu. Tak ako rastlina dozreje a má plody, tak aj človek dospeje a má svoje deti. Dospelí ľudia sa radujú zo šťastia svojich detí a ich detí. Iba starajúc sa o šťastie iných nachádzame svoje vlastné. Nie je potrebné riešiť starobu, pretože každý je natoľko mladý na koľko sa sám cíti!”

A či mal elixír mladosti úspech? O tom si, milý čitateľ, urob svoj vlastný úsudok.

Čestné uznanie **Sofia Čampová**

Môj dedko ako bábätko

Už pol hodinu pozerám na prázdny wordovský dokument. Myslel som si, že stihnem napísať aspoň niečo ešte pred tým ako odídem. Od kedy som vymyslel jednoduchú básničku do jednej mestskej súťaže ma pani učiteľka prihlasuje do každej jednej, ktorú len nájde. „Mladý talent sa nesmie premárniť“ vraví stále s veľkým úsmevom na tvári akoby mala pred sebou niekoho veľmi obdarovaného. Aj tak si ale myslím, že si iba kompenzuje to, že sa nestala spisovateľkou a radšej išla do školstva. Vraj na našej škole nie je dobrý plat. Ale čo, jej chyba. „Edo už by sme mali ísť.“ Zakričala na mňa mama z chodby. Moji rodičia pracujú spolu na vedeckom projekte a musia odísť na päť dní do Rímu. Žiaľ ja musím zostať trčať niekde v tomto meste, pretože moja škola ma nepočká a moje známky na tom nie sú tak dobre, aby som si len tak na pár dní urobil dovolenku. V skutočnosti sú moje známky naozaj zlé. Možno si pani učiteľka myslí, že mi tým zachráni budúcnosť ak by som sa vďaka nej stal spisovateľom. Preto sa rodičia

rozhodli, že ma na tých päť dní pošlú ku dedovi. Dedo je vynálezca v dôchodku tak sa aspoň nebudem nudiť. „Už idem mami.“ Vstal som od stola a zdvihol môj notebook zo sebou.

Ani som sa nenazdal a už som bol pred dedkovým domom. Zakýval som mojim rodičom na rozlúčku a ešte raz som pred nimi zamával kľúčmi od dedovho domu. Išli sme neskoro ako vždy, takže mu oco iba zavolať, aby sa uistil, že dedo nezabudol že má vnúča a že to vnúča príde k nemu domov. Keď to vybavil tak mi strčil kľúče do ruky, keby náhodou dedo predsa len zabudol. Najprv som trikrát zaklopal na dvere, a potom som dva krát zazvonil. Bol to tajný signál, ktorý vymyslel dedo keď som mal šesť rokov, aby mohol vždy dopredu vedieť, že to k nemu idem ja. Väčšinou mi ale vždy otvorí pomocou vynálezu na otváranie dverí, pretože je buď veľmi lenivý vstať z postele (a následne sa vyhovára na jeho staré kosti), alebo je v kuchyni pri nejakom ďalšom vynáleze a nechce od neho odísť pretože by inak „stratil myšlienku“. Tentoraz však bolo ticho. Prišlo mi to zvláštne a vtedy mi napadlo, že ho mohol trafiť šľak. „Dokelu“ povedal som si sám pre seba a rýchlo som sa snažil nájsť správny kľúč. Napokon som sa ale upokojil, pretože som si uvedomil, že dedo má hodinky, ktoré mu monitorujú činnosti v tele a v takom prípade by tu už bola sanitka. Už trochu pokojnejší, ale stále zamyslený nad tým prečo sa vlastne neozval, som otvoril dvere. „Haló dedo, si tu?“ opýtal som sa a rozhliadal som sa po vstupnej hale. Ticho. V tej chvíli som naozaj nevedel čo mám robiť. V kuchyni som ale niečo zbadal. Na dlážke boli dedove veci a pod nimi sa niečo hýbalo. Pomaly som sa k tomu zakrádal a odhrnul som tričko, ktoré páchlo, akoby sa niekto nesprchoval minimálne mesiac. A vtedy som to uvidel. Z tej hromady oblečenia sa na mňa usmievalo bábo, ktoré malo líca ako nejaký škrečok. Opatrne som ho vzal na ruky a poriadne som si ho obzrel. Povedal by som, že by to dieťa mohlo kľudne aj patriť do našej rodiny, ale ruku by som za

to do ohňa nedal, ved' to bolo ešte len dieťa. Zmätene som sa poobzeral okolo seba a na stole som uvidel malú fľaštičku. Podišiel som bližšie a čítal som „Elixír mladosti – prototyp 1“. No a potom už bolo ľahké uhádnuť, čo sa vlastne stalo. Pozrel som sa na dieťa a prekrútil som oči. V rukách som držal svojho deda. Akoby na znak nesúhlasu sa dedo rozplakal. Ako správny tínedžer som nemal ani poňatia, čo by mohol jesť. Jediné čo mi prišlo na um bolo mlieko. Vykročil som ku chladničke s tým malým urevaným dedom v náručí a otvoril som dvere. Jediné čo som tam našiel bolo pivo. Akože fakt? To dedo akože žije zo vzduchu a piva? Si robí srandu? Celý nešťastný som sa pozrel na môjho, ešte stále plačúceho deda. Čo teraz? Jediné čo mi zostáva je ísť do obchodu. Tak som teda deda strčil pod moju mikinu aby mu vytírčala iba hlava. Našťastie som pri sebe mal peniaze, pretože v dedovom dome sa mi fakt nechcelo prehrabávať a to iba s malou nádejou, že by som nejaké našiel.

Cestu do obchodu sme strávili relatívne dobre. Dedo sa už upokojil a nereval na celé hrdlo. Jediné zvláštne čo sa stalo bolo to, že mi po ceste nejaký random týpek strčil do ruky plagátik na ktorom bolo napísané „skupinové sedenia pre mladých rodičov – skvelé návrhy a rady“. Chcel som ho opraviť, že to mám môjho deda, ale potom som si uvedomil, že by to znelo fakt divne. V obchode som sa snažil vybaviť všetko tak rýchlo ako sa dalo. Ľudia síce divne pokukovali, ale keď som vyšiel z obchodu s mliekom a detskou kašou, tak som sa cítil ako víťaz. Dedo sa medzitým znova rozplakal a tak som si pridal do kroku. Akonáhle sme prišli domov, tak som otvoril mlieko a nalial ho do pohára. Prišiel som k dedovi a už už by som mu to strčil do ruky no potom som si uvedomil, že on vlastne nevie ešte piť z pohára. „No táááák“ povedal som nahlas akoby mi dedo mohol porozumieť. „Edo rozmýšľaj. Deti pijú z prs. Akože to ti moc nepomôže lebo ty očividne prsia nemáš.“ Mrmlal som si popod

nos a premýšľal ako ďalej. Našťastie som ale vnuk vynálezca, takže som použil môj super mega múdry mozog, ktorý nie je na nič dobrý, a uvedomil som si, že môžem použiť striekačku. Zasa raz som sa v duchu poďakoval Bohu za dedovu profesiu, keď som naozaj našiel pár striekačiek v skrinke v obývačke. Z časti keď som mu to mlieko dával, si už ale veľa nepamätám no usudzujem, že to dopadlo dobre. Keď som kupoval tú kašu, tak som si očividne o sebe veľa namýšľal, takže som ju iba položil na kuchynský pult. Dedove veľké okále začali pomaly klipkať a ja som si uvedomil, že vonku je už tma. Vyšiel som po schodoch do dedovej izby aj s tým deckom na rukách a oboch som nás uložil do jeho postele. Zatvoril som oči a posledné čo si pamätám bol zvuk dedovho dychu vedľa mňa.

Ráno som sa zobudil na prázdnej posteli, čo vo mne vyvolalo otázku, či to, čo sa stalo včera bol iba sen. Zišiel som na prvé poschodie a uvidel som deda, ako pripravuje raňajky. „Dobré ráno mladý pán a ďakujem za vaše včerajšie opatrovnícke služby.“ Pozdravil ma dedo s úsmevom na tvári. „takže to bola pravda.“ Povzdychol som si. „No tak to si píš. A ja si dokonca aj všetko pamätám. Asi som si z toho elixíru dal včera priveľa a zmenil som sa na decko. Nabudúce si dám menej, neboj sa.“ „No tak na to zabudni. Tú hlúposť môžeš rovno vyhodit' do koša. Mne stačilo byť mladým rodičom jeden deň a odmietam to znova zažiť.“ Obaja sme sa rozosmiali a pustili sme sa do raňajok.

Ostatné dni už ubehli celkom normálne. Museli sme ísť ešte nakúpiť jedlo, lebo tá detská kaša vystačila iba na raňajky. Inak som sa veľa učil a dedo veľa oddychoval a rozprával sa so mnou a vraj bol veľmi vyčerpaný z toho dňa čo bol dieťaťom. Ja som si na konci tretieho dňa pri večeri vytiahol svoj notebook a začal som písať. Ak ste ešte doteraz neuhádli akú poviedku do súťaže pošlem, tak vám napoviem. Jej názov bude „Môj dedko ako bábätko.“

čo tam budem robiť!“ kričala som ďalej. „A ešte aj s dedkom,“ dodala som už len tak pomedzi zuby.

Mamka na mňa pozrela, kývla rukou a povedala: „Neboj, bude to super, určite niekde aj pôjdete, len sa bež pobalíť, o chvíľu vyrážame.“

„Ach, nie,“ poviem potichu a idem do svojej izby.

Nariekala som: „Nie, prečo ja musím ísť na dedinu. Moja kamoška bude mať také perfektné prázdniny.“ „To nie je vôbec fěr!“ Posledné slová zakričím, aby to bolo počuť až do kuchyne.

„Už si pobalená?“ opýtala sa mama.

„Áno už som!“ zakričala som nahnevane.

„No pod' do auta,“ zvolala mama.

„Idem,“ poviem a kontrolujem či som všetko zbalila. Nastúpila som do auta a opýtala sa: „Ako dlho bude trvať cesta?“

„Asi hodinu, neboj ubehne to rýchlo,“ povedala mama s úsmevom.

„Tak to určite!“ povedala som si v hlave.

Cestou k dedkovi som si čítala knihu, potom som hrala hru na mobile a neskôr som sa pozerala z okna. Slnko krásne svietilo, pole bolo posiate žltými slnečnicami, až som túžila stratíť sa v nich. Keď už vážne neviem, čo by som robila, opýtala som sa mamky : „Už sme tu?“

„Áno, už sme v dedine. O päť minút budeš u dedka,“ odpovedala.

Už z diaľky som videla, ako mi dedko kýva na pozdrav. Auto zastavilo pred domom. Rozlúčila som sa s mamkou a smerovala som do dedkovho náručia.

„Ahoj, už som ťa čakal,“ odpovedal mi.

Pozval ma do domu a ponúkol mi koláč a čaj. Dlhو do večera sme sa rozprávali, a až keď bola tma, šli sme spať. Zaspal som nevedela, pretože v inom prostredí sa mi vždy zle spí. No nakoniec sa mi to podarilo. Ráno som sa zobudila, pretože som počula spievať

vtáčky. Dedko na mňa čakal s kakaom. Poďakovala som sa za raňajky, prezliekla som sa z pyžama. Dedko začal pomaly variť obed a ja som išla von. Dedko mal krásnu záhradu, kde pestoval zeleninu a kvety. Rozhodla som sa, že ich popolievam. Neskôr som sedela na lavičke a rozmýšľala čo ďalej.

„Alica, obed!“ zakričal dedko.

„Idem,“ poskakovala som smerom k domu.

Po dobrom obede sme spolu s dedkom umyli riad.

„Dedko, môžem popolievať aj stromy v záhrade?“ navrhla som.

„Áno, jasné, už dlho nepršalo,“ potešil sa dedko.

„Škoda, že tu nie je Max, aspoň by som sa mala s kým hrať,“ pomyslela som si, keď som vychádzala z domu.

Max bol dedkov pes, ktorý zomrel minulý rok, pretože bol veľmi starý. Polievanie stromov trvalo dosť dlho. Pri poslednom strome som videla diery do zeme. Priblížila som sa a palicu som strčila do diery. Niečo tam bolo, chcela som zavolať dedka, ale rozhodla som sa, že si to nechám pre seba.

„Čo tam asi môže byť!“ prebehlo mi hlavou. „Vyhrabem to!“ vyhlásila som sama pre seba.

Začala som hrabať, najprv palicou, neskôr rukami. Moja zvedavosť ma pohltila. Z diery som vytiahla malú plechovú škatuľu, v ktorej bola fľaštička s čiernou tekutinou. Pozorne som si ju prezrela a vrátila do škatule, ktorú som zobrala a skryla za dom.

Prišla som k dedkovi a spýtal sa ma : „Čo budeme robiť?“

„Neviem,“ povedala som. „Nechceš si kúpiť psa, dedko?“ dodala som.

„Už som na to pristarý Alica, poďme sa radšej prejsť,“ povedal.

Prešli sme skoro celú dedinu, dali sme si zmrzlinu a mohla som až tri kopčeky. To by mi mamka nedovolila. Pomaly sme sa blížili k domu. Dedko vošiel dovnútra, ale ja som ešte potrebovala ísť za dom, po tú škatuľu. Rozbehla som sa.

„Kam bežíš Alica?“ kričal za mnou dedko. „Už je tma.“

„Chod' dnu, hneď prídem!“ odpovedala som počas behu.

Rýchlo som zo škatule vybrala fľaštičku a strčila si ju do vrečka. Keď som vošla do domu, dedko už sedel pred televíziou a sledoval svoju obľúbenú reláciu. Prebehla som do izby. Snažila som sa zistiť, čo v tej fľaštičke je, ale nevedela som ju otvoriť. Vzala som ju do kuchyne, tam sa mi ju podarilo otvoriť a vyliat' jej obsah do pohára. Nijako nevoňala, a tak som ju chcela ochutnať. No vtom do kuchyne vošiel dedko a ja som pohár s tekutinou nechala tak.

„Ideme spať,“ vyhlásil a poslal ma do kúpeľne.

Našťastie išiel za mnou. Umyla som si zuby a išla som spať. Pretože som bola unavená, tak som hneď zaspala.

Netušila som, že neskoro v noci bol dedko smädný, a tak sa išiel napiť do kuchyne. Bola veľká tma, a tak sa napil toho, čo prvé chytil do ruky.

Keď som sa zobudila, dedko ešte nebol hore. Vstala som a pomaly som zaklopala na jeho dvere. „Dedko si tu, halooooo!“ zakričala som.

Otvorila som dvere, ale on tam nebol. Prehľadala som každú miestnosť, ale on nikde. Nebol ani v záhrade.

„Dedko, kde si, toto nie je vtipné, počuješ!“ už ma chytala panika.

Zrazu sa mi pred očami zjavil chlapec.

„Čo tu robíš, kto si, kde si sa tu vzal?“ spýtala som sa ho.

„Ja som tvoj dedko,“ odpovedal.

„No to určite, môj dedko má asi 65 rokov a ty môžeš mať asi 12,“ povedala som trochu posmešne.

„Pod' za mnou, ideme von do lesa,“ povedal chlapec.

„A ako sa vlastne voláš?“ opýtala som sa.

„Volám sa Marcel,“ odpovedal mi.

Dala som sa zlákať jeho návrhom, pretože som bola šťastná, že mám kamaráta. Vybrali sme sa do lesa, kde sme liezli po stromoch,

jedli lesné jahody a maliny. Dokonca sme si našli aj tajnú skrýšu v lese. Za lesom bola veľká lúka, cez ktorú pretekal potôčik. Postavili sme si hrádzu a na nej vodný mlyn. Bolo to úžasné. V lese sme našli aj srnku, ktorú sme potichu pozorovali. Stále sme sa smiali. Pomaly sa začalo stmievať, a tak sme sa vybrali domov. Bol to môj najkrajší deň na dedine. Keď sme už boli pri dome, Marcel sa mi v okamihu stratil. Kričala som na neho, lenže nikto sa neozýval. Za stromom niečo zašušťalo. Začala som cúvať dozadu, pretože som sa bála. Spoza stromu vyšiel dedko. Ostala som stát s otvorenými ústami a okamžite som bežala do domu pozrieť sa, kde je fľaštička. Bola prázdna. V tej chvíli mi napadlo, že dedko tú fľaštičku v noci vypil. Žeby ten neznámy chlapec bol naozaj dedko?

„Čože!“, zvrieskla som. „**Môj dedko vypil elixír mladosti.**“

Téma Najmilšie miesto na svete

1.miesto

Zuzana Šályová

Najmilšie miesto na svete (Električka číslo 6)

Slnčné lúče svietili cez veľké presklené okná. Musela som pred ich silou privrieť oči. V diaľke sa rozprestierali skupinky vysokých farebných činziakov. Pod nimi uháňali nekonečné autá. Električka si pomaly stúpala do kopca.

V duchu som sa usmiala. Niektorých ľudí v električke som už z videnia poznala, chodila som ňou skoro každý deň. Stará dáma s modrastými vlasmi, mama s neposedným malým synom, starší pán s ošúchanou koženou aktovkou a klobúkom, dievča s vrkočmi a s ním kučeravý chlapec. Tvoje miesto bolo prázdne, nikto na ňom nesesedel. Z reproduktoru zaznel elektronický hlas oznamujúci

nasledujúcu zastávku. Vstala som, zobrala si svoj ruksak a snažiac sa nespadnúť som sa pomaly premiestnila k dverám.

Dvere sa zatvorili a električka sa dala znova do pohybu. Ostala som sama na zastávke. Autá frčali okolo. Pomalým vychádzkovým krokom som sa vydala po dlhom chodníku. Lem kabátu sa mi šúchal o nohavice. Bol teplý jesenný deň, počasie presne na rozopnutý kabát. Na okrajoch chodníka sa začalo hromadiť napadané farebné lístie. Šušťalo pod čižmami. Niektoré lístky boli sfarbené do tmavej oranžovej, mali farbu tvojho obľúbeného svetra. Iné mi zas pripomínali tvoje vlasy. Vietor zafúkal silnejšie a lístie sa rozletelo, až sa niektoré lístky rozdrobili pod silou áut. Obloha bola svetlomodrá a skoro úplne číra až na pár zatúlaných nadýchaných mrakov. Občas okolo mňa prešla skupinka ľudí, nevnímala som ich, už ich nikdy v živote nestretnem, boli to pre mňa ľudia bez tváre. Musím sa ti priznať, vždy, keď tadiaľto prechádzam, hľadám ťa v davoch siluet. Spoznala by som ťa všade už podľa tvojho kroku.

V zime som sa zababušila do bundy až po krk. Sedela som v električke úplne vzadu. Na podlahe sa roztápal sneh z čižiem. Keď sa dvere s rachotom otvorili, jemne som dopadla do sivého snehu. Ako som šla ďalej, sneh bol belší a belší. Skryla som si ruky do vreciek, od zimy som si necítila prsty. Nenávidel si sneh. Nenachádzal si na ňom nič pekné, nič podstatné. Nemal si rád ani ľad, lebo si sa na ňom pošmykol a ja som sa smiala. Mne sa páči, aký je ľad priezračný a aký dokáže byť sneh biely. Šla som pomaly po širokom chodníku, úplne sama.

Na jar spod snehu začali vykúkať steblá trávy. Na väčšine miest sneh už ani nebol. Nikdy som sa ťa nespýtala, aké je tvoje obľúbené ročné obdobie. Ja mám najradšej jar. Všetko sa prebúdz a je sa vždy na čo pozerieť. Začínalo sa postupne oteplovať a už mi neomrzali ruky. Nemusela som sa hrbiť, aby mi nebola zima na krk. Obdivovala som dažďové kvapky, ktoré s ľahkosťou dopadali na okno električky. Pomaly stekali dole a strácali sa. Od cesty stúpala k oknám jemná hmla. Okno sa mi zarosilo. Cez hmlu prerážali ku

mne svetlá áut. Možno si sa v jednom z nich viezol a ja som o tom ani nevedela. Do električky nastúpilo mladé dievča. V ruke držalo kyticu narcisov. Ich jasná žltá farba priniesla celej električke život.

V lete slnko páliło celý deň. Svietilo až do večera, nechcelo sa mu ísť spať. Večery boli dlhé, teplé a tiché. V električke bolo menej ľudí, niektorí šli radšej pešo. Tvoje miesto už nebolo prázdne, niekto si naň sadol. Prestala som hľadať tvoju tvár pri prechádzaní cez davy siluet. Zabudla som na niektoré tvoje črty, nevedela som si vôbec vybaviť ako vyzeral tvoj nos. Držala som v ruke malý ošúchaný lístok na električku. Na dolnom okraji bol slabo vytlačený dátum. Kam som vtedy išla? Koho som stretla? Prešla som pohľadom po električke. Boli v nej tí istí ľudia ako predtým? Zmenili sa, všetci sa za ten čas zmenili. Aj ja som sa zmenila. Ale vždy som sa vracala na miesta, ktoré mi boli milé. Miesta, ku ktorým sa viazali spomienky a s nimi aj ľudia. Miesta, ktoré ma robili šťastnou a nútili ma mierne sa usmíat'. Hoci len v duchu.

Slnečné lúče svietili cez veľké presklené okná. Musela som pred ich silou privrieť oči. V diaľke sa rozprestierali skupinky vysokých farebných činziakov. Pod nimi uháňali nekonečné autá. Električka si pomaly stúpala do kopca, na mesto bol odtiaľ pekný výhľad.

2. miesto

Tobiáš Rozdilský

Sedem pocitov

Kráčal lesným chodníčkom. Noha za nohou. Pomaly. Neponáhľal sa, skôr si dával pozor kam kladie nohy, aby nespôsobil hluk. Cítil sa v lese ako doma. Vždy to tak bolo, už od mala, keď boli lesy ešte hustejšie a divokejšie. Nachádzal v nich pokoj a zároveň sa cítil sám sebou. Keď prechádzal starými známymi cestičkami a poznával nové miesta, nezvykol si spievať ani písať,

nevydával zbytočné zvuky, skôr sa akoby stratil v priestore, poprel samého seba a len vnímal. Lesný duch vnímajúci lesného ducha.

Bol tu sám sebou, tak ako ho nepoznal nikto iný. Ľudia boli príliš zvláštni, príliš nároční, príliš nechápaví. Tu nad nimi nemusel premýšľať. Pomaly stúpал, jeho dych bol rýchlejší, ako naberal výšku. Zanedlho sa vynorí spomedzi stromov a bude sa môcť pokochať výhľadom. Tu som slobodný, pomyslel si, keď zastal na mieste, odkiaľ mal nádherný rozhľad na okolité kopce a doliny. Tu som voľný. Ako v odpoveď na jeho myšlienku nad ním zakrákal krkavec a prerušil tak horské ticho, ktoré nikdy úplným tichom nebolo a ani nebude.

Slnko zašlo za oblak. Nemá sa kam ponáhľa. Pomyslel si, keď si sadal na zem, opretý o svah vystlaný mäkkým machom. Privrel oči a do objatia spánku ho ešte raz stihol vyrušiť krkavec.

Nikdy predtým nemal taký živý sen. Uvedomoval si to aj v tom danom okamihu, v spánku, pretože keď otvoril oči, mal namiesto rúk krídla. Opretý pohodlne o svah, presne tak ako keď zaspával, krídla zložené vedľa seba. Krásne vnímal, stále tomu neveril. Postavil sa preto a rozťahol krídla do strán. Pomalým pohybom ich zase spustil a bol prekvapený, aké prirodzené sa mu to celé zdá. Navyše bol ten pohyb neuveriteľne pôvabný a plynulý, ako pohyby pod hladinou, len bez tej vody.

Ešte skôr, ako si v tom sám stihol zabrániť, urobil pár rozochvených krokov a odrazil sa do vzduchu. Keď nad tým neskôr premýšľal, bol to pohyb jeho tela, ktoré túžilo zažiť radosť z pohybu a možno v tom spolupracovala i myseľ, uvedomujúc si, že je to sen a môže ho kedykoľvek skončiť. Rýchlo zakmital krídlami a nedovolil si tak padnúť, Žilami mu prúdil čistý adrenalín, bolo to niečo neuveriteľné. Pomaly skúšal, čo všetko s krídlami dokáže, vystupovať vyššie vďaka rýchlejšiemu pohybu a potom pomaly klesať len jemným pohybom polohy tela a pierok. Neznesiteľne návykový pocit, oznamovala mu istá časť vedomia, ktorú si ale nevšímal a posunul ju nabok a potom už len stúpал a plachtil v tichosti, vidiac les a všetko okolo neho z nového pohľadu.

Cítil sa ako dúha, len miesto z farieb bol zložený zo siedmich pocitov: úžasu, strachu, túžby, spokojnosti, vyrovnanosti, vďačnosti a lásky. Prechádzal nimi jeden po druhom a nakoniec sa v ňom spojili. Cítil, že zažíva niečo úžasné a že ho to ešte viac spojilo s týmto krajom. Akonáhle si to uvedomil, tak začal pomaly klesať na miesto, kde predtým ležal a usadil sa do pôvodnej polohy. Už o sebe opäť nerozhodoval, tak ako to bežne v snoch býva.

Posledná jeho myšlienka pred prebudením bola, že je vďačný lesu za tento dar a že mu ho oplatí, ak to bude v jeho silách.

3.miesto

Sofia Sara Müllnerová

/snové/ potulky /lesom/

Kerasínový les je naozaj nádherné miesto a dnes vám o ňom porozprávam. Keď sa chystám do Kerasínového lesa, idem cez veľmi úzku a vychodenú cestičku, cez kríky ruží, ktorých trne sa mi vždy zamotajú do hlasov. Kríky sú veľmi husté, čiže iba málo cez ne presvitá poobedné slnko. Keď po chvíľe prejdem úzkou cestičkou ocitnem sa pred vysokým stromom, ktorý robí strašidelný tieň na tmavý modrý potôčik, pri ktorom rastú muchotrávky,

strasiem sa. Kerasínový les sa nachádza na východ od Slnka a na západ od žiarivého Mesačného svitu a hviezd, ktoré sa odrážajú od vzdialeného priezračného jazierka, v ktorom vidím odrazy rozkvitnutých ružových kvetov stromov čerešne.

Všade na okolo, a hlavne na jar, kvitnú čerešňové stromy, ktoré sú sfarbené do slabunkej ružovej až cyklámenovej farby. Na jeseň hrajú načerveno až do oranžovo-hnedej a poviem ti, nie je nič lepšie, ako si z opadaného farebného lístia spraviť kopu a skočiť do nej z vysokých konárov stromu! V lete na týchto stromoch rastú krásne a sladké čerešne, z ktorých majú najväčšiu radosť, samozrejme, vrabce, ktoré vždy začnú po nich skákať a dŕbať. V

krásny letný deň na celý Kerasínový les svieti horúce letné slnko, za to v zime celý les pokryje snehová prikrývka, ktorá sa ale vždy po niekoľkých dňoch roztopí.

Moje tajné miesto sa nachádza tam, kde slniečko svieti iba vtedy, keď zapadá, ale vždy sa odráža od kryštálovo čistého jazierka. Čiže svetla je tam vždy dostatok. Tam, kde je večer vždy najkrajší výhľad na zapadajúce slnko a na druhej strane zase na vychádzajúce. Tam je čerešňový strom, na ktorom mám svoje skromné malé ale za to útulné miesto, o ktorom vedia iba hviezdy a žiarivý mesiac odrážajúci sa od jedného potôčika ku druhému, a možno ešte zopár sýkoriek a vrabcov, ktoré majú hniezdo hneď nad mojou hlavou. A to majú teda veľké šťastie, pretože im každý deň prinesiem zopár slnečnicových semienok.

Na najhrubšej vetvičke je miesto, na ktorom trávim niekedy aj celé dni. Najradšej si tam čítam romány, alebo vymýšľam rôzne príbehy, alebo... alebo len tak pozorujem, čo sa deje naokolo. Je veľmi pravdepodobné, že aj tento príbeh vznikol na rozkvitnutom strome, na ktorom som ho celé dni vymýšľala, opravovala alebo škrtala tak, aby bol úplne podľa mojich predstáv.

Zatiaľ ma tam, na mojom tajnom mieste, nikto nenašiel! Som rada, lebo by som sa musela sťahovať a opustiť kamarátov vtáčikov, ktorým by bolo určite ľúto, keby som ich opustila a prestala kŕmiť. Aby som tam ale každý deň nemusela niesť hromadu kníh, tak som si v strome vyrezala dieru, do ktorej dávam všetky svoje veci, bez ktorých sa nezaobídem, a teda knihy, perá, atrament a hromadu papierov na písanie myšlienok a krátkych poviedok. Niekedy v budúcnosti by som si tam postavila aj malý príbytok, ale zatiaľ sa musím uspokojiť s týmto, a to sa teda vôbec sťažovať nemusím, pretože útulnejšie miesto nepoznám. Pod stromom sa nachádza moja tajná malá záhradka, v ktorej pestujem ruže, klinčeky a také kvety, ktoré možno ani nevieš, že existujú. Na ôkol ju tienia veľké stromy zarastené machom.

Najradšej mám, keď je v Kerasínovom lese slnečné poobedie alebo jasná noc, v ktorej si len tak sedím na strome a

počítam hviezdy, ktoré sa ale že vôbec nedajú prehliadnuť, lebo osvetľujú celý les.

V lese je aj jedna jediná jedľa, čo je celkom zaujímavé, pretože v Kerasínovom lese ťažko nájdeš aj niečo iné ako čerešňu. Pod tou jedľou sú veľké chumáče machu a rastú tam moje obľúbené kvety – klinčeky, ktoré pyšne dvíhajú hlavičku hore. V dutine tejto jednej veľkej jedli v strede lesa mám zložený papierik, na ktorom mám vypísané všetky kvety, ktoré som v Kerasínovom lese kedy našla (a okrem názvu, a vlepeneho lupienku) a mám tam napísaný aj vymyslený originálnejší názov očarujúceho kvietka. Neďaleko tejto milej jedličky je obrovské jazero, ktoré vyzerá ako priesačné zrkadlo, ktoré má najligotavejšiu modrú farbu, ktorá sa niekedy mení aj na slabo tyrkysovú. Keď sa do neho pozrieš, vidíš svoj odraz, a na dne jazera vodné rastliny a kvety. Popri jazierku je mäkký mach, a ja si vždy predstavujem, že na ňom sedí víla, ktorá sa vždy zľakne, keď sa k nej čo i len priblížiš. Samozrejme, okolo je aj hromada lesných kvetov a vysokých stromov, ktoré sa mi zdajú ako keby rástli až ku oblakom.

Ráno je po celom lese a hlavne pri jazierku na všetkých stromoch kvetoch a rastlinách rosa, čiže sa všetko ligoce. Za to v zime je zase celý les pod snehovo-bielou prikrývkou a na konároch sa ligocú priesačné cencúle. Teraz na jar je dosť možné, že ráno stretneš srnku, ktorá sa ťa bude báť, bude ťa prenasledovať, alebo sa v niektorých prípadoch nechá pohladkať. Za to väčšia pravdepodobnosť je, že stretneš hanblivého ježka, ktorý sa schúli do kĺbka len čo ťa uvidí. Vždy, keď sa idem prejsť do lesa k jazeru, stretnem pár sýkoriek a vrabcov, ktorí začnú tancovať a poletovať okolo mňa, potom, keď sa dostatočne vyšantia a ja sa zastavím, aby som nazbierala pár lesných kvetov, sadnú si na najbližšiu vetvičku, z ktorej ma celý čas pozorujú ako keby sa chystali na to, že im hodím zopár slnečnicových semiačok alebo červíkov. Nakoniec im aj tak niečo dám a ako splašení sa do toho vrhnú, a potom sú za to takí vďační, že ma celý čas sprevádzajú po mojich potulkách lesom.

V takýchto májových dňoch je Kerasínový les podľa mňa najkrajší. Fúka slabý vetrík, kvitnú ligotavé klinčeky, na

rozkvitnutých čerešňových stromoch sú krásne ružové púčiky kvetov, na ktorých je zrána jemná rosa. Slnko je ešte za horizontom a ja si môžem bez obáv sedieť na konári a čítať román.

Ešte ti môžem porozprávať príbeh o tom, ako som zistila o Kerasínovom lese, ako som našla svoje vysnené miesto na konári rozkvitnutej čerešne, ale to možno nabadúce. Taktiež som vždy rozmýšľala nad tým, že by som toto miesto niekomu ukázala, ale nakoniec som sa rozhodla, že nie! A, veru, bolo to odo mňa dosť sebecké. Myslím, že aj iní ľudia si zaslúžia vidieť takú krásu prírody, a zároveň si myslím, že o to nemajú veľký záujem, keďže Kerasínový les vždy naširoko obchádzajú ako keby tu strašilo. A taktiež som si celkom istá, že by to nepochopili, niektorí možno áno, ale nechcem riskovať to, že by nemali dostatok kreativity a vedeli by to tu pochopiť úplne všetko do posledného detailu. Niekedy je lepšie mať tajomstvá.

Kerasínový les je neobyčajné čarovné miesto plné neobyčajného a čarovného. A poviem vám, že ja ho teda celý určite nepoznám, takže, ak ho chceš spoznať a objavovať spolu so mnou, poď sa do neho pozrieť. Mimochodom, nezabudni, je to na východ od Slnka a na západ od žiarivého Mesačného svitu a hviezd!

Čestné uznanie
Diana Buštorová

Môj domček snov

Moje najmilšie miesto na svete je môj domček na strome. Raz som tam mala oslavu a bola to bomba. Mala som tam kamarátky a kamarátov. Vtedy som mala 13 rokov a bola to tá najlepšia oslava na svete.

V domčeku na strome mám veľa kvetov. Ja asi najviac milujem ruže a orchideu. Moje rastlinky polievam každý druhý deň.

Pestujem levanduľu, aloe veru... a tú orchideu a tie ruže, ktoré som vám už spomínala.

Pod domčekom mám záhradku, kde pestujem paradajky, uhorky, melón, tekvicu, kukuricu, hrach a zemiaky. Samozrejme, nemôžem zabudnúť na moje malé ihličnany, ktoré mi kúpil môj ocino. Moja mamina má tiež malinkú záhradku, kde pestuje jahody, maliny, čučoriedky a černice. V našej tretej záhradke máme ovocné stromy. Stromy polieva môj ocino, lebo si myslí, že ja a moja mamka to nevieme. Škoda reči...

Môj ocino sa do záhradky rozhodol zasadiť jabloň, slivku, broskyňu a čerešňu. Vraj aby nám nebolo smutno a nemali sme veľa práce, ale to už odbieham od príbehu, ktorý mal pokračovať takto:

Dvere, ktoré má môj domček na strome, vlastne nie sú dvere, ale záves z rastliniek. V domčeku sa nachádzajú dve miestnosti. Prvá miestnosť je moja knižnica, kde trávim najviac svojho voľného času. A druhá miestnosť je moja izba. Samozrejme, aj doma mám posteľ, ale tam sa chodím naozaj len vyspať, aby sa mama nehnevala, že nie som tak často s ňou. A len čo prídem zo školy, tak idem na svoje tajné miesto. Je tam jednoducho čarokrásne!

Viete, do školy chodím pešo, lebo to je od nás len o ulicu ďalej. Každé ráno vstávam o piatej, aby som mohla čítať knihu a ešte sa aj osprchovať. Na raňajky mám každý deň cereálie s mliekom. Aj tie jedávam v domčeku. Mamu ide z toho poraziť. Vážne.

Vlastne... ten domček je môj druhý domov, ale aj tak si najprv urobím svoje povinnosti, a až potom idem do domčeka hrať sa, tráviť v ňom voľný čas, snívať či čítať si.*

**(Moje povinnosti sú polievanie kvetov, staranie sa o psa, mačku, kravy, kozy a sliepky. Kravy chcel môj ocino, sliepky ja a mamina chcela kozy. Pekná deľba práce, že?)*

Domáce úlohy si robím v domčeku, lebo tam mám kľud a jediné, čo počujem, sú vtáčiky a náš dobytok. Občas si do domčeka vezmem aj Lízu. Líza je moja mačka, ktorá má len dva

mesiace. Liza má vlastne striktný zákaz chodiť do môjho domčeka, aby z neho nebodaj nevypadla, ale ja si ju tam občas vezmem aj tak. Vždy dozriem na to, aby sa jej niečo nestalo.

Náš pes sa volá Orbit. Meno mu dal môj ocko. Ale aj tak sa v útulku volal Oto, takže Orbit je omnoho lepšie. Aj Orbit chodí so mnou do domčeka. Ale aj on to má zakázané. Nepamätám si však na to, prečo. Hm...

Raz som sa rozprávala s maminou o tom, že by som chcela škrečka, ktorého by som mala v domčeku, ale mamina rázne povedala „NIE!“. Nevedela som prečo, ale d'alej som to neriešila. Nechcem sa s maminou hádať, vždy totiž vyhrá. S ocinom je to ľahšie, s ním som denne len 10 minút, lebo sa ponáhľa do práce a...

„Dianka, Pipi dlhá pančucha! Zlez z toho stromu, lebo si ublížiš! Snívať cez deň sa nevypláca...”

Ups, úplne som zabudla na to, že domček, ktorý som vám opísala... no, zatiaľ veľmi neexistuje. Raz však bude a ja v ňom strávim celý svoj život! Musím si naň len nasporiť a vymyslieť plán, ako na tento fakt, že sa teda presťahujem, pripravím aj rodičov. Neviete mi poradiť?

Čestné uznanie

Ema Poláčiková

Najmilšie miesto na svete

Ľudia. Homo sapiens sapiens. Sme plní emócií, prežívame rôzne situácie rôznymi spôsobmi. Väčšina z nás si nakoniec nájde svoje najmilšie miesto. Pre niekoho to bude pôrodnica, pre niekoho to môže byť svätý chrám, niektorí budú cítiť pokoj v nákupnom centre či na pláži. Naše najmilšie miesto je pre nás to, kde je naša duša odpočínutá. Nezáleží na tom, koľko problémov nás obklopuje v ozajstnom živote, naše šťastné miesto nám poskytne ochrannú bublinu pred ozajstným svetom. Ponoríme sa do sveta, keď sme si tu vytvorili spomienky, ktoré nás s tým

miestom emocionálne spojili. Tie spomienky sa nám budú vynárať a živo si ich dookola budeme prehrávať v hlave, ako keby sme cestovali v čase. Hrdinka nášho príbehu, Nora Hansen, takéto miesto našla. Jej príbeh nie je výnimočný. Ale v jednoduchosti sa skrýva krása. Nora sa narodila v roku 1995 v holandskom meste Delft

a vyrastala v priemernej rodine, v priemernom dome, s priemernými kamarátmi. Vlastne ich mala dvoch. Kris bol vychudnutý chlapec, ktorý sa prisťahoval z Dánska, keď mala Nora 9 rokov. Krisovi rodičia odkúpili susedný dom a spolu s ním aj pekáreň pod ním. Keď sa Nora dozvedela, že pani Van den Bergová, predošlá majiteľka budovy, zomrela na infarkt, bola sklamaná. Jej maslový koláč chutil nebesky. Ale Krisova mama bola gurmánka a keďže bola pôvodom Kolumbijčanka, otvorila si kaviareň. Na počesť pani Van den Bergovej bola kaviareň pomenovaná Boterkoek Hemel, „Maslovo-koláčové nebo“. Nora boterkoek Krisovej mamy až tak nechutil, napriek tomu tam chodila často. V jej rodine totiž bolo povolené piť kávu od útleho veku a nikto nedokáže odolať vôni čerstvo pomletých kávových zŕn z ďalekej Kolumbie. Keďže tam Nora trávila svoje poobedia a Kris často vypomáhal mame, po čase sa Nora a Kris spoznali a stali si z nich priatelia na život a na smrť.

S Dael sa Nora poznala už od malička. Dael žila zo starkými, jej rodičia boli rozvedení a obaja sa po rozvode vybrali zlou cestou, a tak išla Dael bývať k starým rodičom. Nora a Dael boli neoddeliteľná dvojka, od troch rokov boli najlepšie priateľky. Hovorí sa, že protiklady sa priťahujú. Platilo to aj u nich. Nora bola tiché, no sebavedomé, pokojné dievča a

väčšinu času trávila čítaním alebo šitím. Svojou racionálnosťou a láskou k prírode si získala Dael, kučeravú slobodnú dušu, ktorá hovorila skôr, než rozmýšľala. Dael sa hrala v blate a stavala hrady, zatiaľ čo Nora v tichosti sledovala pomalé pohyby húseníc a študovala ich nemotorné nožičky. V treťom ročníku prišiel do triedy Kris, ktorý si získal miesto v partii veľmi rýchlo, keďže bol mix dvoch dievčat a poľahky sa vedel prispôbiť ich správaniu.

Písal sa rok 2012. Naša trojica už bola na strednej. Bol jún, posledné dni školy. Nora, Kris a Dael sa ako vždy vybrali do kaviarne na Burgwalovej, vždy takto trávilí piatkové popoludnia. Zrazu Nore zazvonil telefón. Po krátkom rozhovore sa Nora s úsmevom otočila k priateľom. „Idem na prázdniny k starej mame,“ povedala nadšene. Nemohla tomu totiž

2

uveriť. Jej stará mama bola jej anjelom – bývala v nádhernej chalupe pri jazere Petrusplaat. Jazero sa nachádzalo uprostred národného parku, no ľudia tam bývali aj predtým. Toto čarovné miesto obklopené lesmi pripomínalo bludisko. Desiatky kanálov a riek sa prepletali pomedzi stromy a čistinky ako vrkoče malého dievčaťa. De Biesbosch. Nora to miesto obdivovala, no kvôli otcovej tvrdej práci nemali čas chodiť starkú navštevovať, stále chodila ona za nimi. Nora bola nadšená, nepočkala ani na svoju kávu a okamžite utekala domov, aby sa začala baliť. Zostával jej ešte týždeň v škole, no ona so svojou precíznosťou nemohla dopustiť, že by sa nezačala baliť niekoľko dní dopredu. Po príchode domov oprášila kufre a začala si písať zoznam.

Celý týždeň plynul pomaly. Každá hodina, dlhé pohľady, nekonečné prestávky Nore pripadali ako trest. Napriek tomu bola jej myseľ zaneprázdnená myšlienkami na nádhernú prírodu a sladkú chuť starkinej čerstvej paradajkovej polievky. Piatok, posledný deň školy, bol Nore odmenou. Nevedela sa nabažiť pocitu slobody a s výborným vysvedčením v ruke sa spokojná vybrala s Krisom a Dael do kaviarne na Burgwalovej.

„Prídete ma niekedy pozrieť! Príkaz, nie požiadavka.“ Zasoplená Nora sa odtiahla od Krisa a stojac pred dverami vlaku sa smutne zapozerala do očí svojich priateľov. „Kto by to kedy povedal. Budem mať pokoj od Nory Hansenovej na celé dva mesiace.“ zasmiala sa Dael. Nora ju s úškrnom drgla do pleca a druhou rukou si utierala slzy. Vždy bola taká. Emocionálna. Hĺbka jej duše ju nútila.

„Budem od teba žiadať telefonát raz do týždňa. Ak nie, usúdím, že si mŕtva. Alebo si niekoho konečne stretla.“ pridal sa ku vtipkovaniu Kris.

„Aspoň raz by ste na mňa mohli byť milí!“

„Zabudni.“ usmiala sa Dael, ako jej kučera spadla do tváre.

„Predtým, než odídeš...“ Dael sa začala hrabať v taške, kým Kris prevracal očami nad jej nemotornosťou. „Na!“ Dael strčila Nore do ruky malý zošit. Nora sa iba začudovane pozrela na Krisa, no po otvorení zošítka sa jej natlačili ďalšie slzy do očí. Bol to album plný spoločných fotiek a spomienok. Všetkým bolo jasné, že Nora sa nesťahuje na druhú stranu zemegule, no ich puto bolo také silné, že dva mesiace od seba bola dosť dlhá doba vzhľadom na to, že trávili spolu takmer každý jeden deň.

„Ďakujem!“ zašepkala. Zošit si strčila do ruksaku a s kufrom sa pobrala do vlaku. Svojim priateľom na rozlúčku poslala pusu z okna a pohodlne sa usadila. Čakala ju hodina a pol cesty vlakom.

Na malej, tichej stanici bol pokoj, vystúpili štyria ľudia a vlak pokračoval ďalej. Rozospatá Nora hľadala starkú, no tej nikde nebolo. Skúsila jej zavolať, aj keď vedela, že je

3

to márne, starká predsa telefón nikdy nedvíha. Tak si sadla na lavičku a čakala. Bolo poludnie, slnko pálilo, ale Nore to vôbec neprekážalo. Práve naopak, dúfala, že tieto prázdniny chytí nejakú farbu.

Starkej starý Opel poznať na kilometre. Po dvadsiatich minútach slnenia Norine zmysly zbystrili, keď začula z veľkej diaľky prichádzať starý motor. Pozbierala si batožinu a s úsmevom sa rozbehla na parkovisko. Bledomodrý Opel zastal na kraji príjazdovej cesty. Celou cestou zo stanice až ku chate sledovala Nora prírodu okolo seba. Stromy sa nad ňou dominantne týčili a motýle poletovali pomedzi stebľá vysokej trávy ako splašení podnikatelia na rušnom námestí. Moderný uponáhľaný svet sa pred jej očami zrazu zmenil na jednoduchý a krásny. Nora si

vybrala kufor zo zadného sedadla a s úžasom obdivovala staršej dom. Okrem jej chaty ich ešte pár bolo naokolo, no ani jedna z nich nevyzerala tak magicky ako táto. V prednej záhrade kvitli tagetes, cestička k domu bola z jednej strany ohraničená lesom. Do domu viedli schody a na boku a zadnej strane domu bola biela terasa zdobená muškátmi. Za domom bola voda.

„Vybal’ si oblečenie, tu som ti urobila miesto,“ starká šibrinkovala posteľnou bielizňou popri starej drevenej skrini. Izba páchla starobou, čo sa dalo čakať, keďže tu starká nemala hostí už niekoľko rokov. Okno malo výhľad do vedľajšej záhrady, podobnej starkinej, no zďaleka nie takej peknej. Po večeri, sladkej paradajkovej polievke, si Nora aj so starkou sadli na terasu k vode a sledovali západ slnka, pričom Nora starkej vyrozprávala všetko nové.

Prvé ráno na chate Nora prespala, no starká buntošila už od východu slnka. Okolo desiatej sa Nora pomaly začala prebúdzat’, keď z prízemia začula nejaké hlasy. Hlasný smiech ju nakoniec prebudil úplne. Snažila sa zvuk tlmiť vankúšom, no mužský hlas jej nedal, a tak sa vytrepala z postele. Nebola zvyknutá vstávať „skoro“. Strapatá zišla dole a v kuchyni ju čakalo milé prekvapenie. Chlapec v čižmách sa zhováral so starkou pri šálke čaju.

„Ahoj, som Luuk.“ predstavil sa a vystrel ruku.

„Dobre, milý môj, ja sa vrátim k robote. Ostaň ako dlho len chceš.“ Starká sa vytackala do záhrady a pokračovala v trhaní buriny.

„Ty budeš Nora. Veľa som o tebe počul.“

„Dúfam, že len to najlepšie!“ usmiala sa. „Čo tu robíš?“

„Bývam v susednom dome. Pani Hansenovej pomáham v záhrade a rád jej robím spoločnosť. Múdra žena. Veľa som sa od nej naučil.“

Noru potešilo, že starká máva z času načas spoločníka. Luuk vyzeral ako slušný chlapec. Po krátkom rozhovore sa Luuk

vydal na ryby a Nora sa šla dať do poriadku. Celý deň strávila v záhrade, tentoraz však viac rozprávala starká. O Luukovi.

4

Nasledujúce dni si Nora vybudovala rutinu. Vstávala skoro ráno, išla si zabehať a deň strávila čítaním, okopávaním alebo opaľovaním sa. Luuk sa u nich objavil každý deň. Bolo na ňom niečo, čo Nore nedalo spať. Možno to bol krivý úsmev. Alebo hlboký smiech. Možno to bol fakt, že Luuk si dal záležať na tom, aby sa stará mama cítila dobre. Pripadala si ako v romantickej komédii, keď sa dievča zamiluje do chlapca len z toho dôvodu, lebo sa ocitnú v nejakej spoločnej situácii. Bola si istá, že zamilovaná zatiaľ nie je, ale niečo k nemu určite cítila. Po týždni.

Jedno popoludnie sedela na terase a prezerala si zošit, ktorý dostala od priateľov. Bolo jej smutno za domovom. Už tu bola dva týždne. So starkou sa jej nažívalo výborne, ale chýbala jej izba, mama a kaviareň na Burgwalovej. Krisovi a Dael zatiaľ volala len raz, a musela im vysvetliť, že im pravdepodobne nebude volať tak často, kvôli zlému signálu. Len aby nezačali plánovať pohreb. Akurát si prezerala fotografiu ich troch v Amsterdame na školskom výlete pred dvoma rokmi, keď Kris spadol na bicykli a Nora sa pri ňom na zemi váľala od smiechu, pričom si Dael chcela urobiť len nevinnú selfie so zmrzlinou. Pousmiala sa.

„Ahoj!“ ozvalo sa spoza jej chrbta. Nora sa strhla, no keď zacítila jeho vôňu, hneď ju to upokojilo. Sprostá, ani nevonía tak dobre, pomyslela si.

„Máš chvíľu?“ Nora nechcela s Luukom tráviť veľa času, lebo vedela, že by to nedopadlo najlepšie.

„Samozrejme!“ vystrela sa na stoličke a vnútri sa karhala za túto odpoveď. Výhovorku by si aj tak nenašla.

„Chcem ti ukázať jedno miesto. Nikoho som tam ešte nezobral.“ priznal sa potichu. Nore poskočilo srdce. Nechcela si dávať falošné nádeje, no jeho oči vyzerali, akoby žiarili len pre ňu. Kliše. Ale srdcu nerozkážeš. Nora sa postavila a usmiala.

„Poďme.“

Luuk vytiahol z garáže biely čln a s Norinou pomocou ho dotiahli až na breh. Čln vyzeral byť na poriadnu rachotinu a kým sa Luuk šomrajúc snažil naštartovať, Nora uprela pohľad na rybárske vybavenie plesnivejúce na zemi.

„Bol môjho dedka,“ povedal Luuk. „Prepáč, že to tak dlho trvá.“ Jeho ohľaduplnosť v Nore vzbudzovala neisté pocity. Nechcela sa zamilovať do babkinho suseda.

Keď sa čln konečne podarilo naštartovať, Luuk slávnostne zakričal a natešený sa vydal dole prúdom. Nora ho sledovala s úsmevom na perách.

Po chvíli Luuk zabočil doľava a vplavil sa do zátoky. Pri obrovskom strome čln zastavil a Luuk pomohol Nore vystúpiť.

Prešli pár metrov a za hustým krovím sa pred nimi objavila

5

malá čistinka s jazierkom. Zvieratá tam v harmónii spievali, oddychovali alebo sa hrali. Scéna ako z rozprávky. Nora nemohla uveriť vlastným očiam. Slnečné lúče nádherne sfarbili vodu a v tieni okolitých stromov ležali dve srnky, pričom okolo poletovali motýle a žaby skákali po malých, ešte nerozkvitnutých leknách. Tri vtáčiky chaoticky prelietavali zo stromu na strom, bolo to ako sledovať tenisový zápas. Okolitá tráva pôsobila na pohľad tak mätko, že Nora si želala do nej ľahnúť a zaspáť, pričom jej slnko zohrievalo tvár. Táto čistinka jej pripadala ako raj, balzam pre dušu. Chcela preskúmať každý milimeter tohto sveta, každý aspekt či bunku. Zdalo sa jej to prenádherne.

„Čo povieš?“ prerušil ju v obdivovaní Luuk.

„Dych berúce.“ žasla Nora. Chvíľu tam ešte pobudli a potom sa vydali spať ku člnu. „Ako si to miesto našiel?“ spýtala sa cestou domov Nora.

„Sám neviem. Nohy ma tam zanesli,“ chichotal sa. Nora cítila motýliky v brušku. V ten večer sa jej o tom mieste snívalo. Ako sa stala súčasťou tohto ekosystému a splynula s vánkom, ktorý sa tadiaľ akurát prechádzal. Do konca jej pobytu u starej mamy sa na to miesto niekoľkokrát vydala aj sama, ale väčšinou presvedčila

Luuka, nech ju zoberie na čln. Trávili tam veľa času, spolu. Stalo sa presne to, čoho sa Nora obávala. Zamilovala sa. Dokonca ju Luuk aj pobožkal, práve na tej čistinke, v deň jej narodenín. Rozhodli sa však, že z toho neurobia veľké haló, za chvíľu by sa aj tak museli rozlúčiť. Tak si len užívali spoločný čas, či už v starkinej záhrade alebo na hubách.

Posledný večer pred odchodom si Nora, starká aj Luuk sadli na terasu a v tichosti si užívali vzájomnú prítomnosť. Nora nechcela odísť, ale bola s tým zmierená. Bola si istá, že toto nie je jej posledné leto u starkej. S týmto miestom je už spätá naveky. Starý dobrý Delft, povzdychla si sama pre seba, keď vystúpila z vlaku. Periférne videla, ako sa k nej nebezpečnou rýchlosťou blíži kučeravá hlava, a Daeline objatie prijala so širokou náručou. Školu mali začať za pár dní, dovtedy chcela Nora stráviť čo najviac času s rodinou a priateľmi. O pobyte u starkej im toho narozprávala veľa, ale Luukovu čistinku v lese nespomenula. Chcela, aby to zostalo jej vlastným malým dobrodružstvom. Nakoniec, nikto sa nechce deliť o svoje najmilšie miesto.

Čestné uznanie

Hana Vorobelová

Slaná lízanka

Po stý raz naňho vrhol novú dávku odporúčaní. Ochota čašníka znepríjemniť mu výber zákusku ho odrádzala objednať si. Mal však nesmiernu chuť na malinový cheesecake. Plán odčítať tringelt naznačil otráveným pohľadom. Zľakol sa, keď po vyslovení požiadavky neodišiel. Stál pred ním zmätene žmurkajúc, akoby mu jeho objednávka neprišla uspokojuvú. Možno ju zaujatý svojimi skvelými radami nezačul. „Hneď to bude,“ vyhrkol po chvíli v snahe zakryť predošlý výpadok. Odišiel prepletajúc tenké nohy pomedzi nahusto rozostavené stoličky. Pery sa mu nemo pohybovali pri opakovaní zákazníkovo želania.

Vedel, že ním táto kaviareň určite nebude. Čašník o všetkom rozhodol. Príčiny dnešného pokusu boli jasné: najlepšia káva v meste a široký výber zákuskov. No odkedy jeho vstup plný nádeje a elánu poznačilo všimnutie si nového článku personálu, sadol si k stolu stratiac všetky zámery okrem toho pochutnať si na malinách. Ako by sa tu mohol rušený mimovoľnými pohybmi čašníka cítiť skutočne dobre? Počiatočná nervozita zo zmeny práce sa po týždni vyparí, ale čo tie prsty? *Prečo nimi stále tak otravne klopká na vrecko nohavíc?* Nie, nie, nie. Nenašiel ho. Nahádzal do seba zvyšný kúsok dezertu. Posledného úmyslu sa zriekol rovnako rýchlo. Pri platení sa obzeral po desivom čašníkovi, ktorý sa nečakane stratil z dohľadu. Tringelt ho už netrápil, rozbehol sa preč pred podaním výdavku.

Nad ďalším nápadom nemusel dlho premýšľať. Zvuky z námestia k nemu doliehali príliš zreteľne. Pri ceste do kaviarne si ich nevšimal, teraz boli jediným východiskom. Cítil, že mu blížiaci sa hluk pomôže na moment zabudnúť na minulé neúspechy. Vyhýbal sa natlačeným ľuďom dúfajúc, že tým nepripomína čašníka medzi stoličkami. Melódia prirýchlo sa točiaceho kolotoča sa opakovala každé štyri takty. Čudoval sa, že mu dnes piskot konštrukcií nepríde otravný. Farebný vláčik naplnený detskými tvármi s vyvalenými očami sa bez prestania hnal tým istým smerom. Krútila sa mu z toho hlava. Vôňa cukrovej vaty zmiešaná so slanosťou pukancov z vedľajšieho stánku vytvárala nepríjemnú zmes. *Neprišiel som sem kvôli občerstveniu, nič nie je stratené,* opakoval si počas cesty k hlavnej atrakcii.

Čakanie v dlhočiznom rade sprevádzané predbiehaním odhodlaných rodičov a ich otravných potomkov mu veľa optimizmu nedodalo. Musel pretrpieť aj posmešný výraz tváre chlapíka púšťajúceho deti na skákajúci hrad. „Vyzujte sa a nech sa páči,“ predniesol ironicky s pohľadom upretým na jeho nie celkom nedospelú postavu.

„No super, zase mi to skazí nejaký idiot,“ mrmral pri šplhaní po rozpálených lanách pripevnených k ešte horúcejšiemu povrchu gumového hradu. Decká na svoju obľúbenú činnosť nezabudli. S blížiacim sa cieľom sa strkali s čoraz väčšou nedočkavosťou, o

vytŕčajúci výškový rozdiel jedného z protivníkov sa nestarali. Po dosiahnutí vrcholu sa vysilený zvalil mimo dosah ďalšieho zástupu, tentoraz na spustenie sa dolu. Zúfalo sa rozhladol hľadajúc podobnosť s vytúženým obrazom, aj keď vedel, že žiadnu nenájde. Už ani nemal chuť šmyknúť sa po strmej kĺzačke. Spomínal si, aké pocity to v ňom v detstve vyvolávalo, zreteľne ich rozoznával v tvárach naokolo. *Nemôžu byť preč!*

Urazený a nahnevaný sa dole skôr hodil než sklzol nevšímajúc si rozhorčené poznámky o predbiehaní. Na chlapa so širokým úškrnom sa rozhodol neotočiť, zabudol sa obuť. Spomenul si, až keď bol od ďalšej márnej nádeje vzdialený niekoľko ulíc. Nevrátil sa. Prišlo mu to vhod. Frustrovanie si vybíjal pátraním po najhorších terénoch. *Nie je koniec*, uvedomil si po prejení mačacími hlavami s ostrými okrajmi, štrkom neďalekého staveniska a zhlukom črepín pri smetiakoch. Každým krokom bolo jeho myslenie usporiadanejšie. Dojmy a očakávania ho podvedome viedli k obchodnému domu. Nápismi najrôznejších fontov sa nedal len tak zlákať. Hračky ho už nezaujímali, oblečenia mal vždy dosť. Obchody mu nemohli ponúknuť nič, čo by potreboval.

Pri presune do sály na druhom poschodí si radšej zapchal nos a privrel oči. Písmenom nad širokými dverami sa nezapodieval, hlavne, že počas cesty do nikoho nevrazil. Šero vystriedala tma obklopujúca žiarivý obdĺžnik. Nepozorovane si sadol do sedadla v prázdnom prvom rade. Premietali nejakú akčnú komédiu. Zabudol si okuliare. Nevedel odhadnúť, koľko minút prešlo od začiatku, dej sa neposúval, vtipy opakovali rovnakí svalnatí muži. Snažil sa nadchýnať rozmazanými zábermi drahých áut a prestreliiek s neobmedzeným množstvom nábojov. Nedokázal zničiť zvuk mľaskania a sŕkania rozliehajúci sa sálou počas dramatických rozhovorov s ledva počuteľnou hlasitosťou šepkania. Kopanie do jeho sedadla deckom, ktoré vekovú hranicu pusteného prepadáku zjavne nedosahovalo, sa pokúšal prehlušiť prenikavým smiechom. Pri dojímavých scénach sa to veľmi nehodilo, zlostné výkriky ho vyrušovali ešte väčšmi.

Bol predsa v kine! *Tu sa za pár eur navštevujú miesta z odľahlých krajov a hlbín fantázie a ja skončím pri suchých*

narážkach a kopajúcom sopliakovi!? Ved' vlastne nič nevidím!
Dočerta aj s moderným 3D obrazom!

Pred koncom napínavých pretekov sa bezočivo postavil nazlostený na každú vec v dohľade. Mieriac k východu stihol časti divákov prekaziť zážitok z rozuzlenia.

Hľadal všade. Vidina úspechu zmizla. Pri spomienke na všadeprítomné nadšenie turistov sa vzdal i možnosti spojenej s prírodou. Bolest' v nohách sa dostavila ako potvrdenie neodvratného faktu. Všetko bolo nanič. Nemohol pokračovať na vlastných. Počkal si na električku.

Pach potu a nefungujúcu klimatizáciu sa nenamáhal nevnímať. Spokojne sa rozťahol na sedadle pri okne. Striedali sa ľudia aj zastávky. Ich monotónne menovanie sa prelínalo s neurčitými hlasmi cestujúcich. Na boľavé chodidlá prestal byť prehnane citlivý. Električka niekam smerovala. Trasa bola presne určená.

Aspoň niečo, zasmial sa.

Čestné uzanie

Martin Nosian

Najmilšie miesto na svete

Napadla vám už niekedy otázka, ktoré miesto na svete je pre vás to najmilšie? Rozmýšľajte! Možno áno a možno ešte nikdy. Ak áno, na čo ste prišli? Že najmilšie miesto je jednoducho len miesto a bodka? Alebo nejaká exotika? More, hory, akvapark,? Každému preletí hlavou niečo iné. Nie som ešte dostatočne veľký človek na to, aby som to vedel. Ale aj tak tuším, kde to je. Asi je to miesto, kde sa cítim v bezpečí, kde vonia horúca čokoláda a kde sú tí, ktorých mám najradšej. Takže úplne normálne miesto. Myslíte, že tento pocit pozná každé dieťa? Bolo by fajn myslieť si, že áno.

Pýtal som sa deciek v mojom okolí, čo je pre nich vzácne. Poniektoré mali originálne odpovede. Väčšina z nich označila za najvzácnejšie miesto priestor v okolí dvakrát dva metre. A hádajte,

kde to bolo. Pri počítači. Zasmial som sa. A zaradil som sa medzi ne. Najprv to bolo super, wau, mám kamarátov, ktorí sú podobní ako ja. Hoci mamka stále čosi melie o počítačovej hrozbe a detstve, v ktorom neboli počítače, ale bola v ňom hra, smiech, kamaráti, odreté kolená, rozbité okná, bodliaky vo vlasoch, čerešne na ušiach a mnoho iných hlúposti. Neveril som a vlastne som si to ani nevedel predstaviť. Vraj sa zmenila doba a všetko je zlé. Hádám len nemá pravdu!

Premýšľal som a hľadal som spôsob, ako na chvíľu vystúpiť z „počítačovej skupiny.“ Začal som si vonku všímať oblohu, spev vtáčikov, pučiace stromy, kriky, všetko, čo je živé a čo sa práve teraz na jar prebúda. Na svoj údiv zistujem, že svet je fakt krásny. Farebný, voňavý, malebný, plný tajov a úkazov. Prechádzky sú super! Dokonca sa cítim lepšie ako doma pri počítači.

Mamka sa tajomne usmieva. Čo sa deje? Kráčam a v tichu premýšľam. Pozerám sa na jej tvár, ktorá je usmiata aj napriek tomu, že som doma vylial na podlahu mlieko, zabudol som si odložiť veci do skrinky, mračil som sa, keď ma hrešila... Stále premýšľam, no potom to vzdávam. Opýtam sa jej, prečo sa tak usmieva. Drží ma za ruku, jemne ju stlačí, pohladí ma po strapatej hlave a povie mi, že je skrátka šťastná. A že sa tak cíti vždy, keď má pri sebe blízkeho človeka, ktorého má rada. A je úplne jedno, kde práve je.

Aha, tak takto som sa na to ešte nikdy nepozrel. Pochopil som! Teraz už viem, že najmilšie miesto na svete nie je len obyčajné miesto. Je to miesto v srdci blízkeho človeka.

Myslím, teda som

Otváram dvere svojho bytu a hlasno ich za sebou zavriem, priam tresnem. Vyzujem sa, šmarím tašku do izby, umyjem si ruky a zlostne spadnem na posteľ, až podo mnou podskočí.

Opäť sme z matematiky dostali pekelné ťažkú a pekelnú dlhú domácu úlohu. Nuž, nebola by taká pekelná ťažká, keby som jej aspoň trochu rozumela, ale nanešťastie som nemala po kom zdediť tieto matematické gény, lebo väčšina mojej rodiny je antitalent na matematiku.

Hoci napríklad brat mojej mamy je iný prípad. Aj on bol antitalent na matematiku, ale len na základnej škole. Potom ho na strednej niečo osvietilo a zrazu bol najlepší z matematiky v ročníku. Pamätám si, ako mi hovoril, že za matematické súťaže dostával vždy len pero. Očividne jeho talent nebrali tak vážne.

Keďže dodržiavam rodinné tradície so mnou to je tak, že dve strany pracovného zošita robím päť hodín. A dnešnému učivu som ani veľmi neporozumela, aj keď mi to moja kamoška vysvetľovala. Takže netuším, ako to celé stihnem. Som stratená.

V zúfalstve zídem z postele a zaujmem meditačnú polohu z jogy dúfajúc, že ma to upokojí a že vďaka tomu nájdem riešenie. Zhlboka sa nadýchnem a zavriem oči. Čím ďalej sa ponáram do seba, tým menej myslím na matematiku. Funguje to, pomyslím si a celá natešená otvorím oči.

Na moje prekvapenie sa zjavím uprostred nejakej miestnosti plnej dievčat, ktoré mimochodom vyzerajú úplne ako ja. Stoja ku mne chrbtom, sú niečim zaujaté. Stisne mi srdce. To musí byť len sen, alebo mi už začína šibať z tej matematiky, pomyslím si. Rýchlo zavriem a opäť otvorím oči. Na moje zdesenie som stále v tej miestnosti a moje dvojníčky teraz upierajú svoje udivené, no nie vystrašené pohľady na mňa.

„To je ona,” šušľajú si medzi sebou a zároveň ku mne podíde jedna z nich. „Čo ty tu robíš?” Klakne si a nakloní ku mne

hlavu. Pohľad mi sklzol na jej šaty. To sú predsa moje šaty! Prečo má na sebe moje šaty!? Sú to úzke červené šaty, v ktorých sa vždy cítim sebavedomo, lebo v nich vyzerám veľmi elegantne. Tak isto vyzerá aj ona.

„No, tak to by som chcela vedieť aj ja! Kto ste!? Prečo vyzeráte ako ja? Ste moje sestry? Je vás sto? Ako stojeden dalmatíncov? A nie som náhodou ten stratený stoprvý dalmatínek? A čo...”

„Hej, hej, brzdi, Violet. My sme...”

„Ty vieš, ako sa volám? Ty ma špehuješ!? Ty...”, mojej dvojníčke v červených šatách už došla trpezlivosť.

„Si vo svojej mysli a my sme tvoje pocity!” skríkne nahlas, až sa jednej mojej dvojníčke zatrasú ruky a šálky, ktoré nesie na tácke, hlasno zaštrngajú. Ktovie, čo v nich je.

„Čože?!” spamätávam sa po chvíli.

„To, čo som povedala, je pravda, Violet,” dodá prívetиво a pokračuje, „ja som tvoj pocit sebadôvery. Viera, teší ma.” S úsmevom mi podáva ruku. Ja ju nesmelo chytím a potrasiem a nahodím zmätený úsmev.

Uprostred miestnosti je gauč, z ktorého sa teraz ku mne rúti moja ďalšia dvojníčka, opäť v mojich šatách, tentoraz to sú dlhé letné šaty broskyňovej farby, ktoré som mala oblečené na svojom prvom rande. „A ja som Va...,” nestihne dopovedať, lebo zakopne o koberec, ktorý je pred gaučom a padá rovno na nás. My s Vierou o krok ustúpime a ona sa rozpláští rovno pred našimi nohami. Zmätene zaklipkám očami - ona urobí to isté - a nakoniec sa na seba obe usmejeme. „Som Valentína, tvoj pocit zasnenosti,” hovorí mi ospravedlňujúco a zároveň jej podávam ruku. „A tamto vzadu, “ otočí sa a ukáže prstom na jednu sediacu na gauči s knihou v ruke, „je tvoj pocit múdrosti, Vilma.”

Vilma je celá v modrom. Má oblečené moje tmavomodré tepláky a môj svetlomodrý sveter a na moje prekvapenie má aj moje okuliare. „Ahoj,” zdvihne k nám po chvíli hlavu a potom sa opäť zahĺbi do knihy.

„Dobre, to sa chcete teraz predstaviť všetky?”

Po hodine predstavovania sa mojich pocitov – mimochodom, všetky mali meno na V, presne ako ja - mám pocit, že už toho mám dosť a unavene klesnem na gauč vedľa Vilmy. „Nezabudla si na niečo, Violet?“ otočí sa ku mne Vilma a máva mi pred očami knihou, ktorú celý čas číta, knihou z matematiky. Zhíknem a priložím si ruky na ústa. Viera a Valentína si všimnú môj vystrašený výraz a hneď ku mne obe pribehnú.

„Niečo sa stalo?“ pýta sa ustráchané Valentína.

Odpovedám jej rovnako ustráchané. „Zabudla som, že mám ešte spraviť tú úlohu z matematiky.“

„Mala si nám to povedať už na začiatku!“ poučuje ma Viera ako mama dcéru. Ja len pokrčím plecami a smutne zvesím hlavu.

„Žiaden strach, veď už poznám správne riešenie tej úlohy,“ pýši sa Vilma.

„Naozaj? Ty si super,“ poviem a objímam ju okolo pliec.

Vilma nahodí spokojný úsmev. „Dobre, tak počúvaj pozorne...“ Po pätnástich minútach vysvetľovania sa ma vyčerpane pýta: „Už to chápeš?“

„Áno, už teraz hej.“

„No sláva,“ povie Vilma s úľavou.

„A ako sa teraz dostanem naspäť?“ spýtam sa zvedavo. Pravdupovediac, ani sa nechcem vrátiť, pretože tu medzi svojimi pocitmi sa cítim veľmi príjemne. Konečne som spoznala niekoho, kto mi rozumie. Zdá sa však, že práve teraz sa tu príjemne necíti nikto iný. Po vyslovení mojej otázky každý môj pocit zareaguje inak. Valentína si položí ruku na srdce a druhú na líce, v očiach má zdesenie, že by som tu ostala trčať celú večnosť. Viere sa rozšíria zreničky a zhlboka dýcha. Pocit, ktorý predtým podával šálky s jahodovým čajom -povedala mi to a musím povedať, že je výborný - sa ním teraz skoro zadusí.

Po chvíli napätého ticha sa ozve pokojný hlas Vilmy: „Von sa dostaneš tak,“ všetky nedočkavo natrčame uši, „ako si sa dostala dnu.“ Po takejto odpovedi sme všetky takmer odpadli. Okrem Vilmy.

„Toto je tvoje riešenie!?“ oborím sa na Vilmu.

„Nenechaj sa oklamať zjavom, Violet. Pamätaj, že Vilma je tvoj pocit múdrosti,” poučuje ma opäť Viera.

„Ach, dobre teda. Skúsím to,” poviem trochu smutne. Už si sadám do tureckého sedu, ale čiasi ruka ma chyť za lakeť. „Uvidíme ťa ešte niekedy?” pýta sa smutne Valentína.

Hodím spýtavý pohľad na Vilmu. Z jej výrazu čítam, že je to možné. Potom sa pozriem na Vieru. Uvidíš, čítam z jej očí. „Uvidíš,” uistujem Valentínu. Tá nahodí šťastný úsmev a objíma ma. Po chvíli sa k nej pridajú všetky moje pocity. Hovorí sa, že objímaním si ľudia dodávajú energiu, tak myslím, že teraz to naozaj funguje. Potom ma všetky pustia a ja si plná odhodlania sadám do tureckého sedu. Na moje prekvapenie moje pocity urobia to isté. Zatváram oči a počujem, ako sa so mnou lúčia, ale počuť ich akosi zďaleka.

Po niekoľkých minútach, keď ich hlasy ustali, otvorím oči. Napoly smutne, napoly natešene sa usmejem na svoju izbu, v ktorej som predtým trucovala nad matematikou. Postavím sa a v hlave mi kričí z diaľky Vilmin hlas: „Nezabudni na správne riešenie matematiky!” Usmejem sa a v duchu ju ubezpečujem, že nezabudnem. Ani nechápem, ako môžem mať pocit múdrosti, keď ja múdra ani veľmi nie som.

„Je to len pocit, nie vlastnosť,” zaznie mi v hlave Valentínin hlas. „Čo si o sebe myslíš, to si.” Aha, odpoviem jej potichu. Ale po mojej nemej odpovedi si smutne vzdychnem. Ešte musím urobiť tú úlohu. „To zvládneš,” podporuje ma Vierin hlas.

„Ďakujem vám všetkým,” zakričím im do svojej hlavy.

Energicky si sadám za stôl poháňaná myšlienkou, že po dokončení úlohy sa tam opäť vrátim. Lebo jednoducho, objavila som to najmilšie miesto na svete - moju myseľ. Dokonca sa tam podáva aj jahodový čaj.

Téma *Čarovná kolobežka*

1.miesto

Martin Marko

Časokolobežka

Ahoj priatelia. Dnes mám naozaj pokazený deň. Jeden z tých najhorších, aké si viete predstaviť. Rodičia ma vyháňajú tvoriť už od rána. Áno, je to práca, ktorú odkladám už týždne, ale ktorý teenager to nerobí? Spoločne na mňa zrevali ako levy na uštvaní antilopu. „Stačí toho leňošenia, choď a napíš konečne to svoje literárne dielo. Pokiaľ ho nebudeš mať hotové na papieri, máš zakázané všetky obrazovky!“ Preložím z reči mojich rodičov - mobil, telka, tablet a notebook sú tabu. Nevládal som už ďalej bojovať s veternými mlynmi, a tak som sa pustil do práce.

Volám sa Martin, mám trinásť rokov a je mi smutno. Pýtate sa prečo? Nechcem sa sťažovať, som zdravý, mám dve ruky i nohy, hlava mi slúži, mám dokonca všetko, čo potrebujem i nepotrebujem, len sa mi nič nechce. Žijem vo svete, ktorý sme poznali len z rozprávok a sci-fi filmov. Nemôť ísť von, kto by tomu uveril? Alebo nemôť ísť ku kamarátovi zahrať si PlayStation? Naozaj neuveriteľné, ba priam nemožné. Nenavštíviť starých rodičov cez vianočné sviatky? Nepravdepodobné! A to nehovorím o tom, že je zakázané byť vonku a zahrať si futbal, basketbal, florbal, vybíjanú a či len obyčajné naháňačky. Takúto divnú dobu tu teraz máme.

Dobre, úvod som dal, nebolo to až také zložité. Ved' aj muzikant Peter „Petko“ Opet zo skupiny Polemic napísal štyri knihy a písal len tak o svojom synovi. Nevie, či sa ten Adam tešil, keď si jeho

otec z neho uťahoval a prezrádzal rodinné tajomstvá, ale mne sa to páčilo.

Tak tu zase sedím, dumám, tvorím, čertím sa a klepem perom po stole. Dokonca som už zlomil aj ceruzku. Trhám papieriky, trochu si kreslím, ostrúhal som všetky farbičky, roztriedil som ich podľa farieb, dokonca aj podľa veľkosti. Na papieri mám už načmárané auto, motorku, loď aj lietadlo. Pyšný som hlavne na vrtuľník s pristávacou dráhou. Smeruje od úvodu k jadrú, ktoré ešte stále neexistuje. Poriadne si zakričím, ale len tichúčko, aby ma tí tyrani, prezlečení za mojich milujúcich rodičov, nepočuli. Chce sa mi plakať. Ale môžem plakať? My chlapi predsa nikdy nesmoklíme. Vyskúšal som už naozaj všetko a múza stále neprichádza. Keby ma aspoň trochu kopla do hornej časti nôh, nech mi niečo tvorivé napadne. Uznajte, ešte aj tému som si vybral naozaj náročnú. „Čarovná kolobežka“ - čo to je? Čo taký obyčajný detský dopravný prostriedok na dvoch kolesách má spoločné s mágiou? Ale ja tomu prídem na kĺb a rozlúštim tú záhadu.

Čo by mal mať ten dvojkoľesový tátoš v základnej výbave? Moja čarovná kolobežka by mohla byť napríklad taká super lietajúca mašina, ktorá bude lietať vysoko ako lietadlo. Nie, to nie je dobrá myšlienka. Lietanie celkovo je už trochu otrepaný nápad. Aladin mal lietajúci koberec, pán Stark lietajúci oblek, Superman sa premával po oblohe v karnevalom kostýme a dokonca šteniatka Tip a Tap mali lietajúceho strýka Fedora. Musím nájsť pre tú našu magickú záležitosť inú špeciálnu funkciu. Ale akú? Skalu k zlatému pokladu s ňou neotvorím, veď to predsa nie je žiadna ryža, sezam, pšenica alebo ako znelo to kúzelné zaklínadlo. Ja sa ani náhodou nepodobám na Alibabu a už vôbec sa mi nechce kvôli pokladu bojovať s krvilačnými lúpežníkmi, ktorí mi pôjdu po krku. Čarovat' s ňou tiež nebudem, na to už tu bolo kopec kúzelných predmetov. Harry Potter mal svoju drevenú paličku, Arabela zlatý

prsteň, Mach a Šebestová slúchadlo. Počul som aj o kúzelnej ceruzke a tá by sa mi naozaj zišla. Dokonca aj tie kreslené zajace mali klobúk, čo čaroval a zároveň vedel aj lietat', proste dva v jednom ako kinderko.

Minulé Vianoce som si veľmi žeral obyčajnú kolobežku na skákanie. Mama ma presviedčala, aby sme ju kúpili až v lete, lenže ja v lete nemám žiaden sviatok. Moji milí rodičia mi fakt poriadne zavarili. Meniny v novembri, Vianoce v decembri a narodeniny v januári. A potom dlho, dlho nič. Predsa len tie moje psie oči majú na ocka väčší vplyv ako mamine argumenty a môj sen sa vyplnil pod vianočným stromčekom.

Raz som skúšal aj moju kolobežku počúchať ako zázračnú lampu. Veru prekvapenie sa nekonalo. Nevyliezol z nej kúzelný Džin, ktorý by mi splnil tri želania. Ozdobila ma len špina, ktorú som si musel trikrát poriadne s mydlom drhnúť z rúk, aby som sa jej zbavil.

Trpím, ľudia rata, čo s tou kolobežkou, veď čas mi letí, musím niečo vymyslieť. Opýtam sa googlu? Ten má odpoveď na všetko, ale teraz ani len netuší, čo by taká čarovná kolobežka mohla vedieť.

Zlatú rybkú na ňu určite nechytím. Na rybačku treba skôr takú zázračnú udicu, sieť a loď, nie kolobežku. A čo taký obušok ako obušok z vreca von? Predstava bitkárskej kolobežky čo skáče zloduchom po chrbtoch, je super. Páči sa mi aj variant, zatrasiem kolobežkou namiesto rozprávkového oslíka a začnú z nej vypadávať zlaté mince. Pár drobných sa chalanovi ako ja, stále pritrafi. Úsmev mám od ucha k uchu. V hlave mi beží zmrzka, kofola, kolotoč a prasiatko s vreckovým ostane napapané, neschudne ani o cent.

Čo keby taká bosorácka kolobežka vedela navariť obed ako s takým stolčekom prestri sa? Potešila by môj jazyk a moje chuťové bunky

by mali diskotéku. Doma sa varí hlavne zdravo. Brokolička, mrkvička, šalátik, ale krásne kúзло a šup, na stole je pizza, hambáč, hranolčeky a rezne pre celú partu. A ešte by sme ušetrili aj čas. Nemuseli by sme bežať domov na povinné občerstvenie ako sú desiata, obed, olovrant.

Zúfalstvo ma chytá a kamaráti vonku čakajú. Moje sci-fi nápady mi dochádzajú. Pozriem na tú moju, vysnívanú, stojí v kúte, čaká na mňa. Je to úplne bežná obyčajná kolobežka. Dobre ju poznám a strážim ju ako oko v hlave. Nie je síce vôbec kúzelná, ani zázračná, ba ani čarovať nevie, ale je moja verná partačka. Bezpečne máme za sebou kilometre chodníkov. Nikdy ma nenechala v šтиchu. Možno podobnú máte aj vy doma. Tá moja kráska, je kovová, nalakovaná čiernou farbou s nápisom Bandit. Bez nátlaku priznávam, mám ju rád. Je úplne jedno, či na nej skáčem, robím triky, alebo sa len tak pre zábavu vozím. Robí ma šťastným. Je to môj dopravný prostriedok. Pešo nemám žiadnu šancu zvládnuť všetko, čo potrebujem stihnúť. Ráno, keď na ňu naskočím, frčím do školy. Poobede s ňou letím na tréning. Po tréningu brázdím sídlisko, míňam ihrisko za ihriskom. Chvíľu ju nechám vydýchnuť a zahrám si s kamarátmi futbal. Potom len rýchly štart a už trielime domov po hokejku a naspäť za zábavou.

Poviem vám, leto milujeme obaja. Vtedy mi je aj ľúto, že vymysleli mobily. Mama ma volá, že už je obed na stole. A tak pálim obedovať. Brucho plné, nechce sa mu hýbať, ale kolobežka už ukazuje smer ďalšej jazdy. Vonku je predsa zábava. Zahráme si schovávačky, výklepky, naháňačky na kolobežkách. Prišli už aj spolužiačky, bude zábava, pokecáme a zrazu znovu volá mama: „Už je večera, pod' domov.“ „Môžem ísť ešte von?“ pýtam sa ešte s jedlom v ústach. „Už je večer, ostaň doma.“ Tep sa mi zvýšil, hlava pracuje na plné obrátky, hľadá správne slová, aby som mohol čím skôr odísť. „Všetci sú ešte vonku, sme dohodnutí...“ Mama

súhlasí a ja beriem kolobežku do rúk a už nás niet. Večer, tak skoro? Ešte nie, zábava práve len začína. Znova mi ten deň niekam odfúklo. Jasný je len jedno, v škole sa to opäť spomalí a povlečie. Dopoludnie sa bude naťahovať ako stará žuvačka. Vôbec nie ako teraz, keď je zábava. Ráno a hneď večer.

Prišiel som tomu na koreň. Mám to. Je to geniálne. Stal sa zázrak. Za všetko môže tá moja kolobežka. Nie je to len taká obyčajná čierna rýchlobežka so zelenými kolieskami. Ona je ten naozajstný zázračný stroj času. Keď si ju vezmem so sebou vonku, tak čas extrémne zrýchľuje. Musím to čo najskôr výhodnejšie nastaviť. Skontrolujte aj tú vašu kolobežku, možno má tiež takúto skrytú funkciu.

Mojou prioritou je nájsť návod od mojej časokolobežky a trochu ju reprogramovať.

1.režim škola - maximálne zrýchlenie času! 2.režim voľno - maximálne spomalenie času!

Moji drahí, musím sa s vami rozlúčiť a kúzelné rýchlo dopísať moje veľdielo. Jadro a záver na mňa čakajú a nedajú mi pokoj. Čas beží.

2.miesto

Žofia Farkašová

Čarovná kolobežka

Volám sa Etienne, Etienne Harmon. Dnes je to presne 27 rokov. Od osudového dňa uplynulo už 27 rokov, no ja možno ani teraz nie som pripravený rozprávať o hrôzach koncentračných táborov širokej verejnosti. V roku 1943 som ju videl naposledy a odvtedy si každý rok na jej pamiatku a česť zapálím sviečku a premýšľam, čo všetko by som ju mohol naučiť, ak by jej to osud doprial. No

ona a celá moja rodina je mŕtva a ja som jediný, ktorý si na nich spomenie. Keby žila, mala by dnes 23 rokov, milého priateľa, navštevovali by sme sa raz týždenne, pochválila by oči mojich dvoch krásnych päť a sedemročných dcérok, ktoré milujem nadovšetko. Občas sa mi stáva, že sme prežili všetky tie veci, ktoré sa nikdy neodohrali. Sú to len úbohé výplody mojej fantázie a pomätenej mysle, ktorá si racionálne nevie vysvetliť, že Ilse je už navždy preč.

Bola skorá jar, začiatok marca 1943, vtáčiky pospevovali a naháňali sa vo vetre. Jediné, čo sme z tejto krásnej jarnej prírody mohli zažiť my, bolo pár teplých lúčov presvitajúcich cez zamrežované okno na vagóne nášho nákladného vlaku smerujúceho z Haagu do Osvienčimu. Sedeli sme na kufroch a rozprávali sa. V tých časoch sme boli ešte všetci pokope, moja mama Carmen Mesmanová s mojím otcom Gabrielom Harmonom a moja malá sestrička Ilse Harmonová, ktorá mala vtedy len 6 rokov. Chúd'atko, bola celá vystrašená, no nedala to na sebe poznať. Je zaujímavé vidieť, ako zareguje detský mozog na náhle zmeny v prostredí a na napätie situácie. Malé dievča, ktoré by sa malo bezstarostne hrať na dvore s kamarátkami, teraz skrývalo svoje pocity pred rodičmi, lebo vedelo, že s fňukaním a slzami by sa toho veľa nezmenilo. Stále by sme boli tá istá židovská rodina, ktorá bola kvôli vtedajšiemu propagandistickému Nemecku vyčlenená zo spoločnosti.

Navonok vyzerala Ilse celkom pokojne, ani sa veľmi nemrvila na mieste, no mala sklený pohľad od potláčania štiplavých slz, ktoré ešte aj mňa pálili na duši. Ja som ju poznal viac, než ktokoľvek iný. Ako sa aj hovoríeva, krv nie je voda. Len ja som mohol vidieť tú bolesť v jej malom srdci, ktorú sa tak snažila ukryť pred vonkajším svetom s cieľom nikoho nerozrušiť a nepútať na seba pozornosť. Spomienky na moment, keď do školy vstúpili dvaja esesáci v úbore

so znakom hákového križa, ktorý akoby svietil na červeno na ich sivozelenej uniforme. Ich postoj naháňal strach a dva psy vrčiace na okoloidúcich boli hrôzostrašné. Tí dvaja muži ju odtrhli od kamarátok a ťahali ju smerom k vchodu, kde sme ju už čakali my a ešte zopár rodín, ktoré sa tiež prikláňali k židovskému vierovyznaniu. Dostali sme pokyny, ktoré nám kázali zbalit' si kufre a večer sa dopraviť na vlakovú stanicu. Mohli sme utiecť, skryť sa, ako to v tej dobe robilo veľa ľudí, ale šance na útek boli mizerné a koniec koncov nás už aj tak videli ráno, tak by to bolo nerozumné riešenie. Ešte si pamätám, ako sme si všetci potichu hľadali zimné bundy a kožušínové kabáty. Zahĺbení do svojich myšlienok sme si strategicky balili veci podľa dôležitosti. Rodičia išli ešte skontrolovať kotol dole do pivnice, ja som zatiaľ zostal na poschodí v tme s Ilse (podľa antisemitických zákonov sme si večer nemohli svietiť), ktorá horúčkovo niečo hľadala. Spýtal som sa jej, či jej viem nejak poradiť, no ona odmietla moju pomoc a naďalej pobehovala po izbe. Zrazu vybehla pred dom a mne sa zrýchlil pulz na dvojnásobok. Ved' som predsa rodičom sľúbil, že na ňu dohliadnem! V živote by som si neodpustil, ak by ju tam vonku niekto chytil a veľmi jej ublížil. Po momente prvotného šoku som si uvedomil, že sa stihla vrátiť a v svojich krehkých jemných ručičkách držala kolobežku. Dostala ju na Vianoce od otca pred rokom, keď ešte Židia mohli vlastniť dopravné prostriedky. Odvtedy na nej jazdila len doma v našom byte. Pozrela sa na mňa ligotavým pohľadom plným nadšenia a spýtala sa ma: „Eti, však si ju môžem vziať so sebou? Možno tam, kam pôjdeme, budú tiež deti, tak si potom môžeme s nimi zajazdiť.“ Nevedel som, čo jej mám na to povedať. Síce som sledoval aktuálne politické dianie, o transportoch a koncentračných táboroch sme však nemali žiadne informácie. Chcel som jej dopriať štipku radosti po namáhavom dni, tak som prikývol. Pobalil som jej kufor aj s červenou

kolobežkou na dne, kým sa rodičia nevrátili. Do svojej batožiny som si pribalil aj pár jej zimných šiat, aby jej nebolo chladno. Videl som všetky tie emócie v jednom pohľade, ktoré mi tak zožierali vnútro. Aj keď bol medzi nami deväťročný rozdiel, rozumel som si s ňou ako sám so sebou. Prišla ku mne a objala ma svojimi vrúcnyimi rukami žiadajúcimi lásku a pochopenie. Sadla si vedľa mňa, oprela sa mi o plece a poddala sa únave. Ani sa jej nečudujem, cestovali sme už viac ako štyri dni bez jedla v neľudských podmienkach. Zakryl som ju jemným pleteným svetrom, ktorý mi venovala mama na pätnáste narodeniny v decembri. December a čas Vianoc sa mi teraz zdal vzdialenejší, ako kedykoľvek predtým. Zadriemal som. Zo spánku ma prebudil neskutočný hluk a pišťanie kolies na koľajniciach. Ilse sa prebudila, blondávé jemné vlásy strednej dĺžky mala prilepené na červených lícach. Omámená mi vkĺzla do náručia a položila si jej malú hlávku na moje rameno. Keď vlak konečne zastavil, započul som, ako sa dvere na vagóne s obrovským hmotom otvárajú a dnu vnikne žiara slnka, ktorá osvetlila malé čiastočky prachu poletujúce vo vzduchu. Následne som počul krik nemeckých vojakov. „Alle Raus, nimm dein Gepäck nicht mit!“ „Všetci von, neberte si batožinu!“ S Ilse v náručí som vyskočil z vagóna, kde ma čakalo priveľa nepríjemných prekvapení naraz. Bol som ako prikovaný. Medzičasom sa k nám rodičia pričlenili a držali sa pri nás ako medvede chrániace svoje zraniteľné mláďatá. Všade naokolo boli rodiny s deťmi, s ktorými nás spájala žltá Dávidova hviezda. Davy ľudí sa len tak hmýrili pri vykladacej rampe, ktorá oddeľovala stanicu od tehlových budov. Udalosti, ktoré sa udiali po výstupe z vagónu, si pamätám veľmi chaoticky. Masa ľudí nás tlačila dopredu, až kým som osobne nestál pred obávaným doktorom Josefom Mengelem, ktorý pre mňa vtedy zosobňoval len ďalšieho šialeného nacistu v bielom plášti s hrubým

obočím. Pozrel sa na mňa, premeral si ma chladným a zaujatým pohľadom, kývol dvom dozorkyniam, ktoré mi surovo a bezcitne vytrhli malú Ilse z rúk a preradili ju na ľavú stranu aj s rodičmi, kým ja som sa nejakým zázrakom ocitol na pravej. Sestrička strašne plakala, kývala na mňa bezvládnymi rukami. Od môjho budúceho najlepšieho kamaráta z tábora som sa dozvedel, že osoby na druhej strane posielajú bezpodmienečne do plynu. Už mi bolo jasné, že čierny hustý dym z komínov krematória patril mojim milovaným rodičom, nevinnej sestre a statisícom ďalších ľudí.

V Osvienčime som najprv pracoval v tzv. Kanade, kde sme triedili veci z kufrov, párovali topánky, prehládávali manžety golierov, kde by mohlo byť ukryté zlato a cenné šperky. Na moje nešťastie sa mi pod ruky dostal kufor Ilse, mojej Ilse a hrdinke, ktorej sa podarilo zvíťaziť nad svojím vnútrom. Roztvoril som kufor a ležala tam jej čarovná kolobežka. Ako sa jej tešila, keď si ju našla pod stromčekom! Aj keď sme boli Židia, Vianoce sme vždy oslavovali. Bol to čas pokoja, pokory v rodine i na svete. No tie sviatky, keď dostala spomínaný darček, boli tie najkrajšie zo všetkých. Kol'kokrát sa na nej vozila v našej obývačke, predstavovala si, ako letí na Mesiac alebo na Mars. Pred spánkom som si každý večer sadol na kraj jej postele a rozprával som jej príbehy o budúcich dobrodružstvách a výpravách na kolobežke. Obzvlášť sa tešila na precestovanie sveta a rôznych krajín, kde by sme si obaja vo Francúzku išli ráno kolobežkou po čerstvé bagety so syrom či v Taliansku po chrumkavú pizzu. Škoda, že moje sľuby a nápady vyšli nazmar!

3.miesto

Jakub Susa

Čarovná kolobežka

Je tu najkrajšia časť školského roka – letné prázdniny. Dva mesiace sladkého ničnerobenia. Dnes dostanem vysvedčenie primerané mojím schopnostiam a hurá, 62 dní voľna. Zajtra splním, čo som si sľúbil a veľmi dlho som sa na to odhodlával.

Páči sa mi jedno dievča z vedľajšej triedy. Nikdy som jej to nepovedal, dokonca som sa jej ani nikdy nepozdravil. Veľmi som sa bál, že sa strápnim a všetci by sa mi smiali. Ale zajtra to dám. Oslovím ju a uvidím, ako to dopadne. Keď to bude trapas, do konca prázdnin sa na to zabudne a do školy pôjdem, ako sa hovorí – s čistým štítom.

Lenže ja plánujem a mamka mení. Po príchode domov som, samozrejme, dostal pochvalu za snahu pri mojich študijných výsledkoch a zrazu prišiel šok: „Zbal si veci, zajtra ideme k Anke.“ Anka je mamina dávna kamarátka, ktorá žije aj so svojou rodinou na konci sveta v úplne malinkej dedine, kde nič nie je. Ale že naozaj nič, ešte aj líšky sa tam otáčajú. Skúsil som protestovať, alebo odchod posunúť aspoň o jeden deň, no nevyšlo. Všetky moje plány a odhodlanie boli zmarené.

Cesta bola hrozná, strašne dlhá a nudná. Cez okno som pozoroval, ako míňame sídliská, domy, cesty a potom zrazu koniec civilizácie. Samé lesy, lúky a kravy – veeeľa kráv. Keď sme konečne prišli na miesto a zvíťali sme sa, vybalili si všetky kufre, až vtedy som s hrôzou zistil, že tam nie je wi-fi. Po dvoch dňoch môjho strašného utrpenia za mnou prišiel Ankin muž Paľo a povedal:

„Sluchaj tu, kotňaku, už nemožem patric na tebe, jak še nudziš, poc ze mnu na pujd, coškaj ci dam.“ Polovici z toho, čo mi hovoril, som

nerozumel, ale keď mi chcel niečo dať, tak to bola určite nejaká práca. Postavil som sa a po ceste za ním som rozmýšľal, ako sa z toho vykrútiť. Keďže som na nič neprišiel, ako sa vyhovoriť, tak sme došli až na ten jeho „pujd.“

Tam mi dal Paľo do ruky vidly a ukázal, odkiaľ kam mám preložiť seno. Po piatich minútach mojej tvrdej a namáhavej práce, keď som už bol celý spotený, unavený a už som mal pocit, že sa mi robia mozole na rukách, pichol som do niečoho tvrdého. Vidly vydali kovový zvuk. Keď to začul Paľo, rýchlo ku mne priskočil a zvolal: „Ta hamuj!“

Pomaly rukami upratal zvyšné seno a vytiahol starý hrdzavý šrot. Vyzeralo to ako taká zvláštna kolobežka. Prevrátil som oči a povedal som: „To pre tento kus šrotu som sa toľko namáhal?“ A on na to: „Aaale, to neni ľem taka kolobeška, dzekujem jej, že som še oženil.“

Bol som presvedčený, že to bude nejaká hlúposť, keďže som vedel, že Paľo rád vymýšľa, ale všimol som si aj to, že náš Paľo nie je žiaden krásavec, a predsa si našiel ženu. Spoločnými silami sme kolobežku umyli, zbavili hrdze a namaľovali. Išiel som ju vyskúšať po dedine. Práve zvony zvonili na kostolnej veži a babky sa hnali na omšu. Keď som sa premával pomedzi ne, všetky sa na mňa usmievali. Pripisoval som to tomu, že v tejto malej dedine vyzerám asi úplne inak ako tunajší pubertiaci.

Po týždni konečne zaznela najkrajšia veta: „Chod' sa zbalit', ideme domov.“ Pri odchode si ma Paľo ešte zobral bokom a povedal: „Kedz pujdzeš na totej kolobeške, baby po tebe pujdu jak po udzenim, ty ľem sebe dobre vyber.“ Slušne som poďakoval a rýchlo som sa posadil do auta aj so staronovou kolobežkou.

Prvá jej skúška v meste nastala hneď na druhý deň, keďže ma mamka poslala po niečo do obchodu. Nasadil som si slnečné okuliare, dal som si slúchadlá do uší a išiel som. Po ceste som si

všimol, že všetky babky, tetky aj dievčatá sa na mňa usmievajú (alebo sa mi smejú?). Rýchlo som zašiel za roh skontrolovať svoje oblečenie, dokonca som si urobil aj selfie, či nemám niečo na tvári. Všetko bolo ako zvyčajne. Tak som vošiel do obchodu, kúpil som, čo bolo treba a išiel som domov. Po ceste som rozmýšľal nad tým, čo mi Paľo narozprával o tejto kolobežke. Musel som si priznať, že ma úplne zmagoril. Bol som taký zamyslený, že som skoro nabral pani učiteľku. Čuduj sa svete, aj ona sa na mňa usmievala. A to pritom nebola jedna z tých prívetivých pani učiteliek.

Vtedy mi to došlo. Paľo neklamal a moja kolobežka je určite čarovná. Na mňa sa totiž nikdy žiadna pani učiteľka neusmievala, dokonca ani v škôlke nie. Ďalej som tú kolobežku len tlačil, veď ktovie, čo by sa ešte mohlo stať. Zrazu som počul dievčenský hlas: „Ahoj , Jakub, dobrá kolobežka!“ Keď som sa otočil, skoro ma kleplo. Bolo to TO DIEVČA. Uvedomil som si, že ju moja kolobežka očarila, tak som sa hneď opýtal: „Zveziem ťa ?“

Dievča mi s úsmevom na tvári odpovedalo: „Jasné, budem rada.“ Som presvedčený, že keď v septembri odložím kolobežku, už sa na mňa žiadna pani učiteľka usmievať nebude. Asi ani pre TO DIEVČA už nebudem taký neodolateľný. Ale nateraz si aspoň užijem leto s mojím novým dievčaťom a s čarovnou kolobežkou. A ďalej uvidím, čo čarovné mi príde do cesty.

Čestné uzanie

Adriana Blyšťanová

Skootemporis

Bleskurýchlo vstal, natiahol si ponožky, obliekol sa a utekal dolu do kuchyne. Chvalabohu, čakala tam naňho. Tak dlho si ju prial. A konečne je tu! Akože... tá slovenská pošta sa môže hanbiť,

že doručia tovar dva mesiace po sľúbenom termíne. To si po ňu mohol skočiť k nim do skladu sám, peši, a mal by ju doma skôr. Ale teraz na tom už nezáleží.

Páni! Vyzerala ešte krajšie, ako si myslel. Lesklý čierny lak s červeným obvodom a svetlými plameňmi ohňa na držadlách a na stúpadle. Wau! Nemohol sa dočkať, až ju ukáže Tomášovi. Jasné, že mu neveril, že bude taká skvelá, ako ju opisoval. Pff, je ešte lepšia! A určite lepšia než jeho stará čierna freestylovka.

Rýchlo do seba hodil chlieb a pohár čaju, obul sa a už-už sa chystal vybehnúť von, keď naňho zavolala mama: „Jakub, kam ideš, prosím ťa? A došla ti už tá kolobežka?“ Jakub len prikývol, začul, že má byť o siestej doma, a rozbehol sa s kolobežkou von.

Krásny deň! Slnečné lúče veselo hriali, rozohriaty asfalt priam volal po rýchlej jazde. Och, ten zvuk novučičkých koliesok na rovnom betóne, ten svieži vietor vo vlasoch a pocit nezastaviteľnosti. Áno, nezastaviteľnosti, no a? Skvelý pocit! A ako rýchlo ide. Možno, možno až príliš rýchlo. Jakub začal jemne brzdiť, ale kolobežka nič. Snažil sa zastaviť, ale kolobežka akoby mala vlastný rozum. Iba zrýchľovala a zrýchľovala, až Jakub okolo seba nevidel nič iba mihotajúce sa svetlá a farby, akoby dosiahol rýchlosť zvuku. Pevne sa držal nechápajúc, čo sa to s ním deje a iba dúfal, že nespadne. Zrazu kolobežka začala spomaľovať. Znižovala samovoľne svoju rýchlosť, až úplne zastala.

„Kde to dokelu som?!“ obzeral sa Jakub udivene okolo seba. Okolo boli staré domy a chatky, kamenné nerovné cesty a vozy ťahané koňmi. Fakt, vozy a kone. Na každom rohu boli malinké stánky s ručne vyrábaným tovarom a chudobne vyzerajúcimi predávajúcimi. Obchodníci. Ľudia vyzerali vyhladnuto, na sebe mali staré špinavé handry a ženy mali okolo hláv obviazané tenké šatky. Vyzerali trochu ako moslimky, ale Jakub si bol istý, že toto nie je žiadna moslimská krajina. „Ja som... v minulosti? Ako som

sa sem dostal?“ pýtal sa sám seba. Nečakal odpoveď, ale tá predsa len prišla: „Pff, no ako asi, trúбка! Ja som ťa sem dostala. Nie je to paráda? Celkom sa mi tu páči,“ povedala kolobežka. Jakub pustil držadlá a kolobežka spadla s nepríjemným buchotom na kamenný chodník. „To od teba nebolo pekné, *señor*. Mohol by si ma, prosím, zdvihnúť?“ Jakub iba prekvapene pozeral na kolobežku, ktorá ho práve požiadala, aby ju zdvihol, a oslovila ho *señor*. „Ty rozprávaš? Kam si ma to doviezla? Čo tu robím? A prečo sa s tebou vlastne rozprávam? Asi mám z toho slnka halucinácie.“ „Ach“, povzdychla si kolobežka, „moja chyba. Zabudla som sa predstaviť. Som *Skootemporis*, časová kolobežka. Dáva to zmysel? Vyrobili ma podzemní trpaslíci dávno predtým, ako vôbec toto miesto existovalo. Pochybujem, že si o nich niekedy počul. Som totiž dosť stará... no to je jedno. Nedávno som sa ocitla v nejakej zvláštnej ríši. Vraj sa to volá Aliexpress či tak nejako. Doteraz som o nej nepočula a nepamätám sa, ako som sa tam dostala. Zrazu ma len zabalili do farebnej škatule a doviezli až k tebe. Ako si už mohol zistiť, dokážem ťa preniesť do ľubovoľného časového obdobia, ale trochu som vyšla z cviku, takže neviem presne, kde to vlastne sme. Alebo skôr... kedy to sme. Toľko na vysvetlenie, *señor*...“ Jakub na ňu hľadel s úžasom a nerozumel takmer ničomu, čo mu rozprávala. Už ju ani veľmi nevnímal, bola hrozne ukecaná. Musel sa však vrátiť domov, nemohol ostať zaseknutý kdesi v stredoveku. Veď ho mama čaká na večeru. „Hmm dobre, dobre, počúvaj ma chvíľu. Nechápeš, ako je možné, že som tam, kde som... teda... kedy som, ale musíš ma dostať urýchlene naspäť do mojej prítomnosti. Rozumieš? Nemôžem tu zostať, mama by dostala infarkt a sľúbil som jej, že budem do večera doma. Vieš, ako ma dostať späť domov, však?“ „No... technicky vzaté, si doma už teraz. Na tomto mieste bude o pár storočí stáť váš dom, ak ma chápeš,“ povedala *Skootemporis*, „Ale, jasné, môžem ťa vziať naspäť do doby, kde by

si mal byť. Je to ľahké ako facka. Naskoč!“ Jakub sa postavil na kolobežku. „Fajn, a čo teraz?“ „Teraz sa len odraz a pri určitej rýchlosti to už zvládnem sama.“ Jakub poslušol. S myšlienkou, že sa musí vrátiť domov, sa pomaly pohol. Na takom nerovnom chodníku nebolo ľahké nabráť rýchlosť a už vôbec nie pri tých zvedavých pohľadoch ľudí všade naokolo. Zrejme chlapca s kolobežkou uprostred ich ulice ešte nevideli. Ktovie, kedy vlastne ľudia vymysleli prvú kolobežku. Našťastie o malú chvíľu *Skootemporis* naberala stále väčšiu rýchlosť, až kým Jakub opäť nevidel len svetlo a farby. Hurá! Zvládli to! Vráti sa bezpečne domov! Teda, aspoň v to dúfal. *Skootemporis* začala pomaly spomaľovať, až kým úplne nezastala. „Uhm, *señor*, asi to nebude také ľahké, ako som si myslela,“ zašepkala smutne kolobežka. Jakub sa obzrel okolo seba ešte zmätenejší ako predtým. „Kde... kde to sme tentokrát?“ *Skootemporis* sa zatváрила ustrašene, aspoň Jakub si to myslel podľa jej hlasu, keďže kolobežky nemajú tváre. „Ja som chcela ísť rýchlo do budúcnosti, aby si bol čím skôr doma, ale myslím, že som až veľmi, veľmi ďaleko v budúcnosti.“ Aj Jakub si to myslel podľa toho, čo mal pred očami. Krajina okolo nich bola ako nekonečná púšť, tmavá a suchá, bez jediného stromu či krika. V diaľke sa dali rozoznať piesočné duny a skalnaté hory, nikde ani živej duše. Miesto pôsobilo temne a chladno, pričom teplota nemohla byť nižšia ako 25°. Bolo počuť hlasy, šepkajúce, slabé, hoci nikde nebolo nikoho. Jakuba začínal premáhať strach. „*Skootemporis*, musíme odtiaľto zmiznúť! Musíš sa tentokrát sústrediť, nesmieš sa znova zmýliť, dobre? Musíš sa vrátiť v čase presne tam, kde to začalo.“ Kolobežka neodpovedala. „*Skootemporis*?“ „Prepáč, *señor*, ne... neviem sa sústrediť na to, čo robím, kam idem. Nedokážem ovládať dokonale to, do ktorej doby pôjdeme. Môžem to skúsiť znova, ale neviem, či to vyjde.“ Jakubovi sa chcelo plakať, kričať a smiať sa zároveň. Len už nie

cestovať! Musím sa vrátiť! Nasadol na kolobežku, roztlačil ju, cítil ako *Skootemporis* preberá kontrolu nad ich rýchlosťou a znovu sa vnorili do svetla času.

„Jakub, prestaň sa prehŕňať v tom jedle! Ujde ti autobus, keď si nešvihneš. Nechápem, čo by si chcel raňajkovať, keď už ani praženica ti nechutí!“ Čo? Raňajkovať? Nie, určite to nebol sen. Ale, čo sa stalo? „Mami, ako som sa sem dostal?“ „Kedy som prišiel domov?“ „Myslíš večer? Samozrejme, neskoro ako vždy. Nikdy nedodržiš slovo. Akurát mi bolo divné, že si prišiel bez tej novej kolobežky. Povedal si, že *ona* sa má dobre a že je tam, kde má byť. A išiel si spať. Bol si unavený, akoby si týždeň nespál. Celkom by ma zaujímalo, kde si túlal. Všetko v poriadku?“ mama naňho ustarane hľadela. Na chvíľu sa zamyslel, potom sa len usmial. „Áno, mami, všetko je tak, ako má byť.“

Čestné uznanie
Žofia Balogová

Závislosť

Stalo sa to asi pred 3 týždňami, keď som sa vracala zo školy. V ten deň som si všimla, že ľudia sa neusmievajú, že chodia so zvesenými hlavami a nevnímajú okolie. Bolo mi to ľúto. Bolo by úžasné, keby boli všetci šťastní.

Kráčala som domov a rozmýšľala som. Išla som otvoriť dvere, ale namiesto toho som sa o niečo potkla a spadla som. Nahnevane som sa postavila a išla som preskúmať objekt, o ktorý som sa potkla.

Bola to kolobežka! Obyčajná kolobežka! Vedľa nej ležal papierik, a tak som ho zo zvedavosti zdvihla. *Urob ostatných šťastnými*, čítala som. Vyznelo to dosť ironicky, keď vezmeme do úvahy fakt, že som si kvôli kolobežke práve takmer dolámala telo.

Prečítala som si odkaz ešte raz a teraz znel ešte čudnejšie, pretože som si uvedomila, že patrí ku kolobežke. Naozaj zvláštne...

Najskôr som si myslela, že kolobežku tu niekto len omylom doniesol a príde si po ňu - ale nikto nechodil. Pôvodne som ju ani nechcela použiť, ale keď som mala ísť s kamarátkou na výtvarnú, nestíhala som, a tak som si povedala, prečo nie. Cestou som si všimla, že večne mrzutá Adela sa usmieva. Vtedy som si myslela, že má iba dobrú náladu, aj keď tá je pri nej skôr zázrak. Neriešila som to. Kolobežka sa mi zapáčila, a tak som na nej chodila takmer všade.

A zrazu boli všetci okolo mňa usmievaví. Nespájala som si to s kolobežkou, veď prečo aj. Avšak čím viac dní prešlo a čím viac som na kolobežke jazdila, tým viac som bola unavená a mrzutá, zatiaľ čo všetci okolo mňa vyzerali byť až desivo šťastní. Jedno ráno som sa zobudila a bolela ma noha, takže som nemohla ísť na kolobežke. V ten deň som sa cítila oveľa lepšie, ale všetci okolo mali opäť zvesené hlavy. Toho istého dňa som sa zobudila uprostred noci, ale nebola som vo svojej posteli. Ležala som na chodbe vedľa kolobežky. To bol moment, kedy som si uvedomila, že sa jej musím zbaviť. Dokonca aj odkaz na lístku, ktorý som našla pri kolobežke, zrazu dával zmysel.

Myslela som si, že je dobré, ak sa všetci okolo usmievajú. Možno áno, ale nie za takúto cenu! Veď v skutočnosti táto kolobežka bola niečo ako droga. Ľudia, okolo ktorých som na nej prechádzala, sa možno usmievali, ale neboli skutočne šťastní. Bohužiaľ, trvalo mi príliš dlho, kým som si to uvedomila! Tri dlhé týždne som bola ovplyvnená čarom kolobežky. Bola som večne unavená, bolela ma hlava a všetko bolo zbytočné. Nech som sa na to pozerala akokoľvek, vychádzal mi záver, že nemôžem spraviť ľudí okolo seba šťastnými, ak nie som šťastná ja.

Vyniesla som čarovnú kolobežku na pôjd a s úsmevom som si išla ľahnúť spať.

Čestné uznanie

Eva Gregová

Čarovná kolobežka

Vzduch v tieni stromov, ktoré lemovali chodník, bol popri zemi chladný. Dievčatá si rezko vykračovali. Teplý jarný vánok sa pohrával s ich vlasmi a šumel v jasnozelených listoch stromov. Sprevádzal ich celou ulicou až na jej koniec.

„Cítim, že dnešok je stvorený pre dobrodružstvo. Ako zvykne vravieť moja babka, cítim to v kostiach. Ale keď sme my dve spolu, tak vždy sa stane niečo zaujímavé. Preto viem, že aj keď je tento deň odpísaný na nudu a ponevieranie sa po našom malom mestečku, s tebou to bude zábavnejšie,“ zasnene povedala Nora.

„Dobre vieš, že musíme poroznášať všetky tieto letáky,“ zdvihla veľkú plátennú kapsu, čo jej visela cez plece, „inak si nesplníme prácu a Novotný nám nedá výplatu. Uznávam, aj ja si viem predstaviť príjemnejšiu brigádu, než je táto,“ pozreli sa na seba a rýchlym krokom sa vybrali k budove krížom cez námestie. Bola veľká a stará. Zdobená množstvom malých detailov a majestátnou sochou, ktorá stála pred ňou. Socha aj s budovou stoja na námestí dlhé roky, počas ktorých ľudom od nepamäti pripomínajú víťazstvo v boji o svoje územie. Lucka s Norou prišli k vchodu a do schránok vložili letáky. Bez nálady sa zvrtili na päte a po tom istom chodníčku ako prišli, aj odišli. „Keby sme mali aspoň nejaký vozík, aby sme letáky nemuseli vláčiť v rukách,“ sťažovala sa Nora, keď vtom jej do oka udrela stará kolobežka, čo sa opierala o kontajnery. Rýchlo k nej pribehli. Nebol to výstavný kus, bola celá obitá a zub času na nej zanechal stopy. Dievčatám to neprekážalo. Ako keby tam čakala presne na ne, aby si ju vzali. Nachádzali sa v centre Mesta. Všade okolo námestia stáli prepychové meštianske domy z dávnych storočí. Obklopovali ho

zo všetkých strán a ďalej sprevádzali cestu, ktorá vedie od Dolnej brány niekdajších hradieb cez celé Mesto až na nádvorie hradu, ktorý majestátne stojí nad Mestom až dodnes. Dievčatá potrebovali roznieť letáky v dolnej časti Mesta, tak obidve naskočili na kolobežku a spustili sa cestou dolu briežkom. Kolieska sa točila po čiernom asfalte a všetko okolo nich sa pohybovalo rýchlejšie. Až príliš rýchlo. Ľudia sa mihali okolo, domy, ktorým už opadávala omietka, vyzerali novšie každým metrom, ako sa kolobežka rútila dole kopcom. Zrazu začala kolobežka drkotať. Lucia sa pozrela ku kolieskam, asphalt sa zmenil na kamenné kocky. Znepokojene sa rozhladla po ľuďoch, táto cesta mala byť celá asfaltová, ešte včera bola, keď po nej kráčala do školy. Pozorovala ľudí, ale oni len zrýchlene preleteli povedľa nich. Kožené vybíjané bundy a šiltovky vystriedali dlhé kabáty a cylindre. Lucia sa obzrela za seba a jej pohľad sa stretol s Noriným. Otočila sa, no vtom sa priamo pred nimi zjavili dva biele kone s jazdcami. Klusali rovno oproti nim. Lucia pohotovo skrútila riadidlá a obidve sa aj s kolobežkou vyvrátili na zem. Jazdci, nesúc v pravej ruke zástavu s kráľovským erbom a v ľavej štít, so vzpriamenou hlavou prešli povedľa nich. Po stranách cesty stáli ľudia. Veľkí i malí, ženy aj muži. Všetci jasali, hľadeli smerom k Dolnej bráne a mávali vyšívanými vreckovkami prichádzajúcemu koču. Dievčatá si nikto nevšimal, ako keby tam ani neboli.

„Čo sa to deje, Lucia? Nejaká slávnosť, o ktorej by sme nevedeli?“ vykoktala zo seba.

„Nemám tušenia, vôbec,“ odvetila a obidve obdivovali luxusný koč ťahaný štvorzáprahom. Veľké kolesá predrkotali povedľa nich a ľudia sa postupne zaradzovali za koč. Vytvárali akúsi bariéru, ktorá sa pohybovala súmerne so sprievodom a rýchlo postupovala k dievčatám. Nestihli sa ani postaviť zo zeme, keď dav ľudí cez ne doslova prešiel. Nik o ne nezakopol, ani sa nepozrel, prešli rovno

cez ich telá a po ceste pokračovali na hrad. Lucia s Norou sa nejakú chvíľu snažili porozumieť tomu, čo sa práve stalo, ale rozum im nijaké logické vysvetlenie neposkytol. Stáli uprostred cesty a pozorovali sprievod, čo mizol za horizontom.

„Čo sa to stalo, Lucia? Ako to, že tí ľudia prešli skrze nás? Čo sú duchovia?“

„Je to veľmi zvláštne,“ zasmiala sa, „boli oblečení ako do rozprávky. No v každom prípade sa nám stalo niečo neobvyklé. Asi sme v minulosti,“ povedala, keď si obzerala okolie. „Hradby Mesta sa nezachovali a cesty máme asfaltové.“

„Tiež neviem o tom, že by po našich uliciach chodili kone s kočmi,“ dodala Nora s odtieňom irónie. Nerobila si z toho zatiaľ ťažkú hlavu ako Lucia, ktorá vedela, že je to komplikovaná situácia. „Nejdeme na hrad?“ veselo vyhrkla, „ten sprievod šiel zrejme tam, kam inam. A my by sme mali ísť za tým kočom ako všetci ostatní ľudia. Keď vedia ľudia prejsť cez nás, tak možno vieme my prejsť cez steny,“ povedala Nora a rozbehla sa oproti stene najbližšieho domu. Bežala, už sa pripravovala skočiť a keď skočila, narazila plnou silou o múr. „Dobre, asi to tak nebude fungovať.“

„Tak poďme na ten hrad, snád' to bude väčšia sranda, než sa pozerat', ako skáčeš oproti stene.“ Vzali do rúk kolobežku a zaškerili sa na seba. Stúpali po ceste hore Mestom a kochali sa jeho starou podobou, až ich cesta priviedla pred brány majestátneho hradu. Po bokoch stáli dvaja ozbrojení vojaci, držali halapartne. Nad veľkou bránou visela z dreveného brvna dvojfarebná látka na konci zastrihnutá do trojuholníka a v jej strede ju zdobila erb. Ten istý, ktorý bol namaľovaný na štítoch jazdcov. Neistými krokmi sa približovali k hradnej bráne po drevenom padacom moste. Niekoľkokrát im dosky zavízgali pod nohami, a vtedy znehybneli, ale keďže strážcovia nejavili znaky nijakého podozrenia, usúdili, že

ich ľudia okolo zrejme ani nepočujú. Prebehli pomedzi nich až za bránu, dostali sa na prvé nádvorie. Nebolo na ňom poriadne nič, napravo múr, naľavo stena hradu a uprostred cesta. Nič na pozeranie, a tak sa rozbehli ďalej. Lákalo ich prekvapenie, čo sa skrýva za oblúkom, ktorý hraničí s druhou bránou. Ozývali sa spoza nej hlasy ľudí, buchot, erdzanie koní a ešte ďalšie zvuky, ktoré Nora ani Lucia nedokázali identifikovať. Opreli sa o stenu a nakukli za roh. Stena bola chladná, ale to, čo uvideli, ich nadchlo. Stáli s otvorenými ústami a pozorovali rytierov na koňoch, ktoré nervózne podskakovali, keď jazdci stáli oproti sebe s dlhými palicami pod pazuchami. Ich výraz by bol iste mračný, ak by nemali na hlavách prilby a všetci ľudia navôkol by videli ich emócie. Obrovské ticho prerušil jasný zvuk trúby, následne výkriky bojovníkov a kone obidvoch sa rozbehli oproti sebe. Delil ich jedine plot z brvna, cez ktorý sa palicou snažili zhodiť toho druhého zo sedla. Prechádzali z jednej strany na druhú, až kým rytier na hnedákovi nezrazil protivníka na zem. Napravo od bojového poľa pod veľkým oranžovým stanom sedeli ďalší rytieri a opodiaľ stáli ich kone. Diváci obkľúčovali celé pole, preto sa dievčatá rozhodli prísť bližšie, aby lepšie videli. Prepchať sa cez dav nebolo ťažké, obzvlášť, keď cezeň dokázali jednoducho prejsť.

„To je úžasné,“ skríkla nadšená Nora, „to sú zrejme rytierske zápasy. Čítala som o tom v knižke,“ dokončila a Lucia sa na ňu prekvapene pozrela, že Nora vôbec nejakú knihu čítala. „Vážne,“ ubezpečila ju, „konali sa hlavne vtedy, keď bojovali o ruku ženy. Takže by tu niekde mala byť,“ začala sa obzerať. Naozaj netrvalo dlho a už si všimla pôvabnú mladú dámu sediacu na akomsi drevenom tróne. Mala oblečené bledomodré šaty a vlasy zapletené do vrkôčikov, ktoré boli zopnuté sponou. Okolo nej stálo služobníctvo a dvorné dámy, ktoré na ňu vrhali úsmevy a povýšenecké pohľady. Turnaj trval dlho, slnko pomaly začalo

klesať a približovalo sa k horám. Dievčatá pobehovali po nádvorí hradu plnom divákov a otriasajúc sa kopytami koní. Nerobili si starosti, že vzbudzujú pozornosť krivých pohľadov, veď kto by sa aj pozeral na „duchov“. Trochu unavené po teplom dni a skúmaní zákutí hradu, hradnej záhrady a nádvorí si pokojne sadli na klád dreva položený pri múre. Opreli sa oň, kolobežku opreli a nasávali teplo zapadajúceho slnka.

„Krása, zbožňujem hrady,“ rozjarila sa Nora. „Sú prekrásne. Tie okienka, točité schodiská a hradby,“ vzdychla si. „Aj tak najkrajšia bola ceremónia, keď princ Richard IV. zvíťazil v súboji o ruku princeznej. Verila by si, že to bola princezná a jej otec kráľ?“

„Áno, senzácia,“ odvetila sledujúc ako mladí chlapi rozoberajú stany a ohradenie bojiska. Postupne skladali dosky a všetko ostatné, všetci sa snažili si svoju prácu splniť čo najrýchlejšie, aby už mohli ísť domov. Všetci až na jedného, ktorý iba stál povedľa a občas sa posunul o zopár krokov. Stál s rukami vo vreckách, Lucia postrčila Noru a prstom ukázala na podivného. „Vidíš ho? Vyzerá ako riaditeľ našej školy, keď žiaci niečo zničia,“ začali sa z brucha smiať. Prijemne sa smiali, pokým si uvedomili, že ten podivín sa pozerá priamo na ne. Zamračene hľadel im priamo do očí. Lucii a Nore sa rozbúšilo srdce. Nikto sa na ne ešte nepozeral. Nikto ich nevidel. Až na človeka, ktorý stál od nich niekoľko desiatok metrov a pomaly sa približoval. Dievčatá pochytil strach, opatrne sa zodvihli a ako keď sa liška rozbehne za zajacom, ktorý sa dal na útek, tak aj chalan naháňal Luciu a Noru ponáhľajúce sa preč. Bežali čo najväčšími krokmi dole kopcom z hradu. Neznámy sa k nim približoval, ale keď dobehli na mestské námestie stratil sa, zahli za roh, a vtom sa postava mladíka objavila priamo oproti nim.

„Kto ste?“ spýtal sa zarazene a trochu pochybovačne. „Odkiaľ ste prišli?“

„My sme tu, z Mesta. Iba sme sa spustili dole ulicou na tejto kolobežke a ocitli sme sa tu,“ odvrkla, pričom nadvihla kolobežku. Neznámy sa zahľadel na kolobežku ako na obludu.

„Ja som tiež z Mesta. S kamošom sme našli túto kolobežku a vrátili sme sa v čase do tejto doby. Chvíľu sme tu pobudli, ale potom,“ odmlčal sa a prehltol, „ma tu nechal. Keď som vás zbadal s tou kolobežkou, vedel som, že ste sem museli prísť tak isto ako aj ja.“ Obloha žiarila načerveno a chladný vzduch zaštipal v nose. Bolo načase sa vrátiť. Všetci to vedeli a začalo to vráť v hlave aj Nore, ktorá doposiaľ nepremýšľala ako domov.

„Priateľ sa vrátil? Tak potom zrejme vieš ako sa dostať naspäť, do súčasnosti,“ riekla.

„Kolobežkou naspäť vyšiel ulicu a potom som ho už nevidel. Vrátil sa do našej éry a teraz ste tu vy dve aj s kolobežkou. Musíme preč, po čase strávenom tu, si začnete všímať aj chudobu a ďalšie veci, nie len krásu hradu,“ povedal chalan a tentoraz s kolobežkou v ruke zišli celú ulicu až na miesto, kde sa ráno vyvrátili pred kočom a tentoraz traja sa na ňu opäť postavili. Prešli prvých desať metrov a okolie sa začalo meniť. Stromy rástli a čas pôsobil na všetky budovy. Radostne sa divili tomu, čo sa dialo okolo, lebo vedeli, že idú domov. Už sa blížili na námestie, a keď sa dostali až na vrch, zoskočili zo starej rozheganej kolobežky a zhlboka sa nadýchli večerného vzduchu 21. storočia. Boli šťastní, že sú doma. Ľudia zase obyčajne hľadeli do mobilu, a uprostred námestia už nestála šibenica čakajúca na ďalšieho lúpežníka. Všetko bolo v normále až na kapsu plnú letákov, ktorá visela na Luciinom pleci. Spoločne podišli ku kontajnerom a celý jej obsah vysypali, aby sa ich zbavili. Nakoniec čarovnú kolobežku opreli o jeden zo smetiakov a každý z nich odišiel za svojím večerným plánom a za rodinou.

A tak kolobežka ostala stáť v tieni budovy, jedine temné svetlá pouličných lúč sa leskli na kovovom ráme. Stála a čakala, kým

zase niečí pohľad nepadne na jej zahrdzavené rúčky a jej kolieska sa opäť nespustia ulicou času.

Čestné uznanie

Katarína Marcziová

Čarovná kolobežka

V nadpise sa píše čarovná kolobežka, ale to je podľa toho - pre koho. Áno, je pravda, že je to prototyp, ktorý vyšiel iba tento rok, ale inak nič nové pod slnkom.

Má vylepšené riadenie a reaguje aj na najmenší pohyb kormidlom. No nie je to skvelé? A to nie je ani zďaleka všetko! Rýchlosť sa zvýšila na doteraz nepoznanú. Na displeji vpredu je pripojenie na Bluetooth, komunikovanie na diaľku a dokonca si môžem robiť aj fotky, čo som, mimochodom, už dosť využila a je to fakt mega! Úložný priestor má 1 mil. GB. A samozrejme, ukazuje aj celkový stav, no to museli zväčšiť, keďže niektorí „skúsenejší“ to mali problém vidieť. Do kolies výrobcovia nainštalovali ďalší motív. Doteraz boli iba na vodu, na skoky, na teleport a na lietanie. Na mojej sa však dá...Z toho ani nedýcham. Dá sa tam... Spat'. Kolesá sa zmenia na hladké a kolobežka prevezme riadenie. Ach, spat'... Čo sa tak čudujete? Príde vám to ako normálka? Možno... Avšak my to ako normálku neberieme. My totiž nespíme. Neustále pracujeme a o takom niečom ako oddych sa nám môže iba snívať. Teda nemôže. Sníva sa iba v spánku a opakujem... My nespíme! To je pre nás úplne niečo nové a budem si musieť naštudovať návod, ako na to.

Myslím si, že táto kolobežka bude hit a zapíše sa do histórie ako objav storočia a možno si potom aj pospíme. Ja len dúfam, že ťa to nijako zle neovplyvní, lebo to by nikto z nás nikdy nechcel. Veď my sa tu každý deň od rána do rána kolobežkujeme iba pre teba.

Víta Ti v hlave, kto vlastne sme?

Predsa neuróny.

Čestné uznanie

Matea Kolárová

Čarovná kolobežka

Katarína bola odjakživa zvedavé dievča. Uši natrčala, aby všetko počula, okále vytriešťala, aby všetko videla. Vo svete dospelých mnohým veciam nerozumela, ale keď sa sústredila na svoj malý svet, v ktorom mohla byť sama sebou, bolo to ono.

Jej svet nebol žiadny svet plyšových medvedíkov, ani svet pasienkov plný nenapasených oviec. Katarínka sa tak neraz hrala v izbe plnej hračiek. A tých mala naozaj kopu. Brata ani sestru nemala, nuž jej rodičia a starí rodičia kupovali všetko, čo si zažiadala. Vedela sa vhlíbiť do sveta hračiek a hračkám dať ľudské vlastnosti. Najkrajšie hračky dostávala od svojho deda. Tie hračky boli zhotovené v dedovej stolárskej dielni, lebo jej dedo bol stolárom. Mal všetky nástroje na to, aby jej zhotovil aj tie hračky, aké si ona vymyslela a aké nebolo kúpiť v predajni. Dedo býval na dedine, na okraji lesa, ktorý sa tiahol spoza jeho záhrady až po potôčik, ktorý lesom pretekal. Katarínka si vymyslela, že by sa rada viezla na bicykli počas letných dní. Dedo sľúbil, že jej skonštruuje niečo, čo ešte nikto nemá a že bude priam pišťať od udivu. A tak sa aj stalo.

Dedo klepal, brúsil, hoblíkom strúhal až prišiel deň, keď dovolil, aby aj Katarínka vošla do dielne. Otvorila dvere a vošla dnu, začala vyskacovať od radosti. Bola to neobyčajná kolobežka. Už sa aj viezla cestičkou k potoku na kolobežke. Začala sa vnášať hore dolu, pomedzi chumáčky obláčkov až k slncu. Kolobežka v podstate bola rovnaká ako všetky iné, ale pre Katku iná, zvláštna, čarovná, lebo bola od jej deda.

A dedo? Tomu duša oddychovala pri pohľade na jeho šťastnú vnučku.

Názov: Literárne Košice; XXVI. ročník
Podnázov: Zborník ocenených prác
Zostavila: Mgr. Alena Holubecká
Zodp. redaktorka: PhDr. Kamila Prextová
Vydavateľ: Knižnica pre mládež mesta Košice
Rok vydania: 2021
Počet strán: 183
Náklad: 90 ks
Neprešlo jazykovou úpravou

ISBN 978-80-89161-70-6
EAN 9788089161706